חוק העונשין, תשל"ז-1977

נוסח עדכני נכון ליום: 02-07-2026

חלק מקדמי

פרק א': הוראות יסוד

אין ענישה אלא לפי חוק

1. אין עבירה ואין עונש עליה אלא אם כן נקבעו בחוק או על-פיו.

ענישה לפי חקיקת משנה

2. (א) הסמכות להתקין תקנות לביצוע חוק, כוללת אף את הסמכות לקבוע עבירות על התקנות ועונשים על עשייתן; ואולם, עונש מאסר שנקבע בתקנה, תקופתו לא תעלה על ששה חודשים, ואם נקבע עונש קנס – לא יעלה שיעורו על הקנס שניתן להטיל בשל עבירה שעונשה הוא קנס שלא נקבע לו סכום.

(ב) תקנות שבהן נקבעו עבירות ועונשים, למעט חוקי עזר של רשות מקומית, טעונות אישור ועדה של הכנסת.

אין עונשין למפרע

3. (א) חיקוק היוצר עבירה לא יחול על מעשה שנעשה לפני יום פרסומו כדין או יום תחילתו, לפי המאוחר.

(ב) חיקוק הקובע לעבירה עונש חמור מזה שנקבע לה בשעת ביצוע העבירה, לא יחול על מעשה שנעשה לפני פרסומו כדין או לפני תחילתו, לפי המאוחר; אך אין רואים בעדכון שיעורו של קנס החמרה בעונש.

פרק ב': תחולת דיני העונשין לפי זמן עשיית העבירה

ביטול העבירה לאחר עשייתה

4. נעברה עבירה ובוטל בחיקוק האיסור עליה – תתבטל האחריות הפלילית לעשייתה; ההליכים שהוחל בהם – יופסקו; ניתן גזר-דין – יופסק ביצועו; ולא יהיו בעתיד עוד תוצאות נובעות מן ההרשעה.

שינוי חיקוק לאחר עשיית העבירה

5. (א) נעברה עבירה ובטרם ניתן פסק-דין חלוט לגביה, חל שינוי בנוגע להגדרתה או לאחריות לה, או בנוגע לעונש שנקבע לה, יחול על הענין החיקוק המקל עם העושה; "אחריות לה" – לרבות תחולת סייגים לאחריות הפלילית למעשה.

(ב) הורשע אדם בעבירה בפסק דין חלוט ולאחר מכן נקבע לאותה עבירה בחיקוק עונש, שלפי מידתו או סוגו הוא קל מזה שהוטל עליו – יהיה עונשו העונש המרבי שנקבע בחיקוק, כאילו הוטל מלכתחילה.

עבירות שהזמן גרמן

6. הוראות סעיפים 4 ו-5 לא יחולו על עבירה לפי חיקוק שנקבע בו או לגביו שיעמוד בתוקפו לתקופה מסוימת, או שנובע מטיבו שהוא נתון לשינויים מזמן לזמן.

פרק ג': תחולת דיני העונשין לפי מקום עשיית העבירה

סימן א': הוראות כלליות

העבירות לפי מקומן

7. (א) "עבירת-פנים" –

(1) עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל;

(2) מעשה הכנה לעבור עבירה, נסיון, נסיון לשדל אחר, או קשירת קשר לעבור עבירה, שנעשו מחוץ לשטח ישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל.

(ב) "עבירת-חוץ" – עבירה שאיננה עבירת-פנים.

(ג) "שטח ישראל", לענין סעיף זה – שטח הריבונות של מדינת ישראל כולל רצועת מימי-החופין שלה, וכן כל-השיט וכלי-הטיס הרשומים בישראל.

מיקומו של מחדל

8. נעברה עבירה במחדל, מקום ביצוע העבירה הוא המקום שבו היתה חובת העשייה טעונה קיום.

תנאי התחולה

9. (א) תחולת דיני העונשין של ישראל, לרבות לענין עבירת-חוץ, אינה מסויגת על ידי דין זר או מעשה בית דין זר, אלא אם כן נקבע אחרת בחוק.

(ב) לא תהיה העמדה לדין על עבירת-חוץ אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו בכתב.

(ג) דיני העונשין של ישראל לא יחולו עוד על עבירה, אם האדם נשפט עליה בחוץ לארץ לפי בקשת מדינת ישראל, ואם הורשע שם – גם נשא את עונשו עליה.

(ד) מקום שדיני העונשין של ישראל עשויים לחול מכוח מספר דרכי תחולה, תהיה תחולתם על פי התחולה הפחות מסויגת.

עונש שהוטל בחוץ לארץ

10. (א) נמצא בישראל אדם שנידון בחוץ לארץ בפסק דין חלוט, על עבירה שחלים לגביה דיני העונשין של ישראל ולא נשא שם את העונש כולו, רשאי היועץ המשפטי לממשלה, במקום להעמידו לדין, לבקש מבית

המשפט שיורה שהעונש שהוטל בחוץ לארץ או החלק ממנו שטרם בוצע שם, יבוצע בישראל, כאילו הוטל העונש בישראל בפסק דין חלוט; בצו כאמור בסעיף זה רשאי בית המשפט לקצר את תקופת המאסר שעל הנידון לשאת בישראל, ולהעמידה על תקופת המאסר המרבית שנקבעה בדיני העונשין של ישראל לעבירה שבשלה הוטל העונש, ובלבד שניתן לעשות כן לפי הסכם שבין מדינת ישראל לבין המדינה שבה הוטל העונש.

(ב) הוטל במדינה המבקשת על נידון כאמור בסעיף קטן (א) קנס או שהוא חויב בפיצוי לאדם אחר, נוסף על עונש המאסר, והודיעה המדינה המבקשת שהנידון טרם שילם את הקנס או את הפיצוי, או חלק מהם, יצווה בית משפט בישראל, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, לחייבו בתשלום הקנס או הפיצוי, או חלקם, שטרם שולמו על ידיו במדינה המבקשת, כאילו הוטלו בישראל, והדין החל בישראל על אי תשלום קנס או פיצוי ועל גבייתם של אלה יחול לפי הענין; לענין סעיף זה, "פיצוי לאדם אחר" – פיצוי לאדם שניזוק מעבירת ההסגרה שבשלה הורשע הנידון במדינה המבקשת.

(ג) גבתה מדינת ישראל קנס או פיצוי כאמור בסעיף קטן (ב), תעביר אותו למדינה המבקשת בהתאם להסדר שייקבע בין מדינת ישראל למדינה המבקשת לענין זה, לרבות לענין ניכוי הוצאות לגביית הקנס או הפיצוי.

ניכוי עונש או מעצר

11. נשא אדם עונש בחוץ לארץ על עבירה, או היה נתון שם במעצר בגללה, ינוכה העונש או תקופת המעצר מן העונש שעליו לשאת בישראל בשל אותה עבירה.

סימן ב': התחולה על עבירות-פנים

עבירת פנים

12. דיני העונשין של ישראל יחולו על כל עבירת-פנים.

סימן ג': התחולה על עבירות-חוץ

עבירות נגד המדינה או העם היהודי

13. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ נגד –

(1) בטחון המדינה, יחסי החוץ שלה או סודותיה;

(2) סדרי המשטר שבמדינה;

(3) הפעילות התקינה של רשויות המדינה;

(4) רכוש המדינה, כלכלתה או קשרי התחבורה והתקשורת שלה עם ארצות אחרות;

(5) רכוש, זכויות או פעילות תקינה של איגוד או גוף שפורטו בסעיף קטן (ג).

(ב) דיני העונשין של ישראל יחולו גם על עבירות-חוץ נגד –

(1) חיי אזרח ישראלי, תושב ישראל או עובד הציבור, גופו, בריאותו, חירותו או רכושו, באשר הוא כזה;

(2) חיי יהודי, גופו, בריאותו, חירותו או רכושו, באשר הוא יהודי, או רכוש מוסד יהודי, באשר הוא כזה.

(ב1) דיני העונשין של ישראל יחולו גם על עבירת חוץ שהיא עבירה על חוק איסור הכחשת השואה, התשמ"ו-1986.

(ג) "איגוד או גוף" לענין סעיף קטן (א)(5) –

(1) ההסתדרות הציונית העולמית;

(2) הסוכנות היהודית לארץ ישראל;

(3) קרן קיימת לישראל;

(4) קרן היסוד – המגבית המאוחדת לישראל;

(5) גוף מבוקר, כמשמעותו בחוק מבקר המדינה [נוסח משולב], התשי"ח-1958;

שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בתקנות איגודים או גופים נוספים לענין סעיף זה.

עבירות נגד אזרח ישראלי או תושב ישראל

14. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ נגד חיי אזרח ישראלי או תושב ישראל, גופו, בריאותו או חירותו, שהעונש המרבי עליהן הוא מאסר שנה או יותר.

(ב) נעברה העבירה בשטח הנתון לשיפוטה של מדינה אחרת, יחולו עליה דיני העונשין של ישראל רק בהתקיים כל אלה:

(1) היא עבירה גם לפי דיני אותה מדינה;

(2) אין חל לגבי העבירה סייג לאחריות פלילית לפי דיני אותה מדינה;

(3) האדם לא זוכה כבר ממנה באותה מדינה או, אם הורשע בה, לא נשא את העונש שהוטל עליו בגללה.

(ג) לא יוטל בשל העבירה עונש חמור מזה שניתן היה להטיל לפי דיני המדינה בה נעברה העבירה.

עבירה שנעברה בידי אזרח ישראלי או תושב ישראל

15. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירת-חוץ מסוג פשע או עוון, שנעברה בידי אדם שהיה, בשעת עשיית העבירה או לאחר מכן, אזרח ישראלי או תושב ישראל; הוסגר אדם מישראל למדינה אחרת בשל אותה עבירה ונתן שם את הדין עליה, לא יחולו עוד עליה דיני העונשין של ישראל.

(ב) הסייגים האמורים בסעיף 14(ב) ו-(ג) יחולו לגבי תחולת דיני העונשין של ישראל גם לפי סעיף זה; ואולם הסייג האמור בסעיף 14(ב)(1) לא יחול אם העבירה היא אחת מאלה, והיא נעברה על ידי מי שהיה בזמן עשיית העבירה אזרח ישראלי:

(1) ריבוי נישואין לפי סעיף 176;

(2) עבירה לפי סימן י' לפרק ח' שנעברה בקטין או בקשר לקטין;

(2א) מתן שוחד לעובד ציבור זר לפי סעיף 291א;

(3) הוצאה אל מעבר לגבולות המדינה לפי סעיף 370;

(4) גרימה לעזיבת המדינה לשם זנות או עבדות לפי סעיף 376ב;

(5) סחר בבני אדם לפי סעיף 377א.

עבירות נגד משפט העמים

16. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ אשר מדינת ישראל התחייבה, באמנות בינלאומיות רב צדדיות ופתוחות להצטרפות, להעניש עליהן; והוא, אף אם נעברו בידי מי שאינו אזרח ישראלי או תושב ישראל, ויהא מקום עשיית העבירה אשר יהא.

(ב) הסייגים האמורים בסעיף 14(ב)(2) ו-(3), ו-(ג) יחולו לגבי תחולת דיני העונשין של ישראל גם לפי סעיף זה.

תחולה שילוחית

17. (א) מדינת ישראל רשאית להתחייב באמנה בינלאומית להחיל את דיני העונשין שלה על עבירת-חוץ או להחיל את הוראות סעיף 10, לבקשת מדינה זרה ועל בסיס של הדדיות, גם במקרים אחרים מאלה האמורים בסעיפים 13 עד 16, ובלבד שנתקיימו כל אלה:

(1) על העבירה חלים דיני העונשין של המדינה המבקשת;

(2) העבירה נעברה בידי אדם הנמצא בתוך שטח ישראל והוא תושב ישראל, בין אם הוא אזרח ישראלי ובין אם לאו;

(3) בכפוף למיצוי הדין בישראל כלפי האדם, תוותר המדינה המבקשת, בבקשתה, על תחולת דיניה היא בענין הנדון.

(ב) לא יוטל בישראל בשל העבירה עונש חמור מזה שניתן היה להטיל לפי דיני המדינה המבקשת.

(ג) כל שאר התנאים ייקבעו באמנה.

חלק א': כללי

פרק ד': העבירה הפלילית והאחריות לה

סימן א': היסוד העובדתי שבעבירה

מבנה היסוד העובדתי

18. (א) "פרט", לענין עבירה – המעשה בהתאם להגדרתה, וכן נסיבה או תוצאה שנגרמה על ידי המעשה, מקום שהן נמנות עם הגדרת אותה עבירה.

(ב) "מעשה" – לרבות מחדל, אם לא נאמר אחרת.

(ג) "מחדל" – הימנעות מעשייה שהיא חובה לפי כל דין או חוזה.

סימן ב': היסוד הנפשי שבעבירה

דרישת מחשבה פלילית

19. אדם מבצע עבירה רק אם עשאה במחשבה פלילית, זולת אם –

(1) נקבע בהגדרת העבירה כי רשלנות היא היסוד הנפשי הדרוש לשם התהוותה; או

(2) העבירה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

מחשבה פלילית

20. (א) מחשבה פלילית – מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, ולענין התוצאות גם אחת מאלה:

(1) כוונה – במטרה לגרום לאותן תוצאות;

(2) פזיזות שבאחת מאלה:

(א) אדישות – בשוויון נפש לאפשרות גרימת התוצאות האמורות;

(ב) קלות דעת – בנטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנען.

(ב) לענין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן.

(ג) לענין סעיף זה –

(1) רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כמי שהיה מודע להם, אם נמנע מלבררם;

(2) אין נפקה מינה אם נעשה המעשה באדם אחר או בנכס אחר, מזה שלגביו אמור היה המעשה להיעשות.

רשלנות

21. (א) רשלנות – אי מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות או לאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, כשאדם מן היישוב יכול היה, בנסיבות הענין, להיות מודע לאותו פרט, ובלבד –

(1) שלענין הפרטים הנותרים היתה לפחות רשלנות כאמור;

(2) שבעבירה שעם פרטיה נמנית תוצאה שנגרמה על ידי המעשה או סכנה העלולה להיגרם בשלו – העושה נטל סיכון בלתי סביר להתרחשות התוצאה או לגרימת הסכנה כאמור.

(ב) רשלנות יכול שתיקבע כיסוד נפשי מספיק רק לעבירה שאיננה מסוג פשע.

סימן ג': אחריות קפידה

אחריות קפידה והיקפה

22. (א) אדם נושא באחריות קפידה בשל עבירה, אם נקבע בחיקוק שהעבירה אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות; ואולם, אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לבטל את האחריות בשל עבירות שחוקקו טרם כניסתו לתוקף של חוק זה ונקבע בדין שאינן טעונות הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות; לענין סעיף קטן זה, "בדין" – לרבות בהלכה פסוקה.

(ב) לא יישא אדם באחריות לפי סעיף זה אם נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן למנוע את העבירה; הטוען טענה כאמור – עליו הראיה.

(ג) לענין אחריות לפי סעיף זה, לא יידון אדם למאסר, אלא אם כן הוכחה מחשבה פלילית או רשלנות.

סימן ד': אחריות פלילית של תאגיד

היקף אחריותו הפלילית של תאגיד

23. (א) תאגיד יישא באחריות פלילית –

(1) לפי סעיף 22, כשהעבירה נעברה על-ידי אדם במהלך מילוי תפקידו בתאגיד;

(2) לעבירה המצריכה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות, אם, בנסיבות הענין ולאור תפקידו של האדם, סמכותו ואחריותו בניהול עניני התאגיד, יש לראות במעשה שבו עבר את העבירה, ובמחשבתו הפלילית או ברשלנותו, את מעשהו, ומחשבתו או רשלנותו, של התאגיד.

(ב) בעבירה שנעברה במחדל, כאשר חובת העשיה מוטלת במישרין על התאגיד, אין נפקה מינה אם ניתן לייחס את העבירה גם לבעל תפקיד פלוני בתאגיד, אם לאו.

סימן ה': העבירות לפי חומרתן

סיווג עבירות

24. אלה סוגי העבירות לפי חומרתן:

(1) "פשע" – עבירה שנקבע לה עונש חמור ממאסר לתקופה של שלוש שנים;

(2) "עוון" – עבירה שנקבע לה עונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ושאינה עולה על שלוש שנים; ואם העונש הוא קנס בלבד – קנס העולה על שיעור הקנס שניתן להטיל בשל עבירה שעונשה הוא קנס שלא נקבע לו סכום;

(3) "חטא" – עבירה שנקבע לה עונש מאסר לתקופה שאינה עולה על שלושה חודשים, ואם העונש הוא קנס בלבד – קנס שאינו עולה על שיעור הקנס שניתן להטיל בשל עבירה שעונשה הוא קנס שלא נקבע לו סכום.

פרק ה': עבירות נגזרות

סימן א': הנסיון

נסיון מהו

25. אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה.

חוסר אפשרות לעשיית העבירה

26. לענין נסיון, אין נפקה מינה אם עשיית העבירה לא היתה אפשרית מחמת מצב דברים שהמנסה לא היה מודע לו או טעה לגביו.

עונש מיוחד על נסיון

27. הוראה שבה נקבע לעבירה עונש חובה או שנקבע לה עונש מזערי, לא תחול על נסיון לעבור אותה.

פטור עקב חרטה

28. מי שניסה לעבור עבירה, לא יישא באחריות פלילית לנסיון, אם הוכיח שמחפץ נפשו בלבד ומתוך חרטה, חדל מהשלמת המעשה או תרם תרומה של ממש למניעת התוצאות שבהן מותנית השלמת העבירה; ואולם, אין באמור כדי לגרוע מאחריותו הפלילית בשל עבירה מושלמת אחרת שבמעשה.

סימן ב': צדדים לעבירה

מבצע

29. (א) מבצע עבירה – לרבות מבצעה בצוותא או באמצעות אחר.

(ב) המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר.

(ג) מבצע באמצעות אחר הוא אדם שתרם לעשיית המעשה על-ידי אדם אחר שעשאו ככלי בידיו, כשהאחר היה נתון במצב כגון אחד המצבים הבאים, כמשמעותם בחוק זה:

(1) קטינות או אי שפיות הדעת;

(2) העדר שליטה;

(3) ללא מחשבה פלילית;

(4) טעות במצב דברים;

(5) כורח או צידוק.

(ד) לענין סעיף קטן (ג), אם העבירה מותנית בעושה מיוחד, יהיה אדם מבצע אותה עבירה גם כאשר הייחוד מתקיים באדם האחר בלבד.

משדל

30. המביא אחר לידי עשיית עבירה בשכנוע, בעידוד, בדרישה, בהפצרה או בכל דרך שיש בה משום הפעלת לחץ, הוא משדל לדבר עבירה.

מסייע

31. מי אשר, לפני עשיית העבירה או בשעת עשייתה, עשה מעשה כדי לאפשר את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו, או למנוע את תפיסת המבצע, גילוי העבירה או שללה, או כדי לתרום בדרך אחרת ליצירת תנאים לשם עשיית העבירה, הוא מסייע.

עונש על סיוע

32. הסיוע לעבור עבירה, עונשו – מחצית העונש שנקבע בחיקוק בשל ביצועה העיקרי; ואולם אם נקבע לה –

(1) עונש מיתה או מאסר עולם חובה – עונשו מאסר עשרים שנה;

(2) מאסר עולם – עונשו מאסר עשר שנים;

(3) עונש מזערי – עונשו לא יפחת ממחצית העונש המזערי;

(4) עונש חובה כלשהו – הוא יהיה עונש מרבי, ומחציתו תהא עונש מזערי.

נסיון לשידול

33. הנסיון לשדל אדם לבצע עבירה, עונשו – מחצית העונש שנקבע לביצועה העיקרי; ואולם אם נקבע לה –

(1) עונש מיתה או מאסר עולם חובה – עונשו מאסר עשרים שנים;

(2) מאסר עולם – עונשו מאסר עשר שנים;

(3) עונש מזערי – עונשו לא יפחת ממחצית העונש המזערי;

(4) עונש חובה כלשהו – הוא יהיה עונש מרבי, ומחציתו תהא עונש מזערי.

פטור עקב חרטה

34. (א) משדל או מסייע לא יישא באחריות פלילית לשידול או לסיוע, או לנסיון לשידול, אם מנע את עשיית העבירה או את השלמתה, או אם הודיע בעוד מועד לרשויות על העבירה לשם מניעת עשייתה או השלמתה ועשה למטרה זו כמיטב יכולתו בדרך אחרת; ואולם, אין באמור כדי לגרוע מאחריות פלילית לעבירה מושלמת אחרת שבמעשה.

(ב) "רשויות", לענין סעיף זה – משטרת ישראל, או גוף אחר המוסמך על פי דין למנוע את עשיית העבירה או את השלמתה.

עבירה שונה או נוספת

34א. (א) עבר מבצע, אגב עשיית העבירה, עבירה שונה ממנה או נוספת לה, כאשר בנסיבות הענין, אדם מן היישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות עשייתה –

(1) יישאו באחריות לה גם המבצעים בצוותא הנותרים; ואולם, נעברה העבירה השונה או הנוספת בכוונה, ישאו המבצעים הנותרים באחריות לה כעל עבירה של אדישות בלבד;

(2) יישא באחריות לה גם המשדל או המסייע, כעבירה של רשלנות, אם קיימת עבירה כזאת באותו יסוד עובדתי.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם על פי סעיף קטן (א)(1) בעבירה שנקבע לה עונש חובה, רשאי הוא להטיל עליו עונש קל ממנו.

נתונים ענייניים ואישיים

34ב. נתון שהוא תנאי להתהוות עבירה, תהיה לו נפקות לגבי כל צד לאותה עבירה, אף אם אינו מתקיים בו; ואולם נתון אישי שנפקותו מכוח חיקוק להחמיר בעונש, להקל בו, לשנותו בדרך אחרת, או למנעו, תהיה הנפקות לגבי אותו צד בלבד שבו הוא מתקיים.

סימן ג': הוראות משותפות

סייג לנסיון, לשידול ולסיוע

34ג. הנסיון, השידול, הנסיון לשידול או הסיוע, לעבירה שהיא חטא אינם בני עונש.

תחולת דין העבירה

34ד. מלבד אם נאמר בחיקוק או משתמע ממנו אחרת, כל דין החל על הביצוע העיקרי של העבירה המושלמת חל גם על נסיון, שידול, נסיון לשידול או סיוע, לאותה עבירה.

פרק ה'1: סייגים לאחריות פלילית

סימן א': הוראות כלליות

נטל ההוכחה

34ה. מלבד אם נאמר בחיקוק אחרת, חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית.

סימן ב': סייגים לפליליות המעשה

קטינות

34ו. לא יישא אדם באחריות פלילית בשל מעשה שעשה בטרם מלאו לו שתים עשרה שנים.

העדר שליטה

34ז. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה ולא היה בידו לבחור בין עשייתו לבין ההימנעות ממנו מחמת העדר שליטה על תנועותיו הגופניות, לענין אותו מעשה, כמו מעשה שנעשה עקב כפייה גופנית שהעושה לא יכול להתגבר עליה, תוך תגובה רפלקטורית או עוויתית, בשעת שינה, או במצב של אוטומטיזם או של היפנוזה.

אי שפיות הדעת

34ח. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה אם, בשעת המעשה, בשל מחלה שפגעה ברוחו או בשל ליקוי בכושרו השכלי, היה חסר יכולת של ממש –

(1) להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשהו; או

(2) להימנע מעשיית המעשה.

שכרות

34ט. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה במצב של שכרות שנגרמה שלא בהתנהגותו הנשלטת או שלא מדעתו.

(ב) עשה אדם מעשה במצב של שכרות והוא גרם למצב זה בהתנהגותו הנשלטת ומדעת, רואים אותו כמי שעשה את המעשה במחשבה פלילית, אם העבירה היא של התנהגות, או באדישות אם העבירה מותנית גם בתוצאה.

(ג) גרם אדם למצב השכרות כדי לעבור בו את העבירה, רואים אותו כמי שעבר אותה במחשבה פלילית אם היא עבירה של התנהגות, או בכוונה אם היא מותנית גם בתוצאה.

(ד) בסעיף זה, "מצב של שכרות" – מצב שבו נמצא אדם בהשפעת חומר אלכוהולי, סם מסוכן או גורם מסמם אחר, ועקב כך הוא היה חסר יכולת של ממש, בשעת המעשה, להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו, או להימנע מעשיית המעשה.

(ה) סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) חלים גם על מי שלא היה חסר יכולת כאמור בסעיף קטן (ד), אך עקב שכרות חלקית לא היה מודע, בשעת מעשה, לפרט מפרטי העבירה.

הגנה עצמית

34י. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.

הגנת בית מגורים, בית עסק ומשק חקלאי מגודר

34י1. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף מי שמתפרץ או נכנס לבית המגורים, בית העסק או המשק החקלאי המגודר, שלו או של זולתו, בכוונה לבצע עבירה, או מי שמנסה להתפרץ או להיכנס כאמור.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול אם –

(1) המעשה היה לא סביר בעליל, בנסיבות העניין, לשם הדיפת המתפרץ או הנכנס;

(2) האדם הביא בהתנהגותו הפסולה להתפרצות או לכניסה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.

(ג) לעניין סעיף זה, "משק חקלאי" – לרבות שטח מרעה ושטח המשמש לאחסון ציוד וכלי רכב במשק חקלאי.

צורך

34יא. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי להצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה הנובעת ממצב דברים נתון בשעת המעשה, ולא היתה לו דרך אחרת אלא לעשותו.

כורח

34יב. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שנצטווה לעשותו תוך איום שנשקפה ממנו סכנה מוחשית של פגיעה חמורה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו, ושאנוס היה לעשותו עקב כך.

צידוק

34יג. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה באחד מאלה:

(1) הוא היה חייב או מוסמך, לפי דין, לעשותו;

(2) עשהו על-פי צו של רשות מוסמכת שהיה חייב לפי דין לציית לה, זולת אם הצו הוא בעליל שלא כדין;

(3) במעשה הטעון לפי דין הסכמה, כאשר המעשה היה דרוש באופן מיידי לשם הצלת חיי אדם, שלמות גופו, או למניעת נזק חמור לבריאותו, ואם בנסיבות הענין לא היה בידו להשיג את ההסכמה;

(4) עשהו באדם בהסכמה כדין, תוך פעולה או טיפול רפואיים, שתכליתם טובתו או טובת הזולת;

(5) עשהו תוך פעילות ספורטיבית או משחק ספורטיבי, שאינם אסורים לפי דין ואינם נוגדים את תקנת הציבור, ובהתאם לכללים הנהוגים בהם.

כניסה למצב בהתנהגות פסולה

34יד. (א) הוראות סעיפים 34ז, 34יא ו-34יב לא יחולו אם העושה היה מודע או אם אדם מן הישוב במקומו יכול היה, בנסיבות הענין, להיות מודע, לפני היווצרות המצב שבו עשה את מעשהו, כי הוא עלול לעשותו במצב זה, ואם העמיד את עצמו בהתנהגות נשלטת ופסולה באותו מצב; ובלבד שענינו של המעשה שנעשה במצבים האמורים בסעיף 34יא או בסעיף 34יב, לא היה הצלת אינטרס הזולת.

(ב) במקרה כאמור בסעיף קטן (א), רואים את האדם כמי שעשה את המעשה במחשבה פלילית, אם העבירה היא של התנהגות, או באדישות אם העבירה מותנית גם בתוצאה; נכנס אדם למצב כדי לעבור את העבירה, והיא מותנית גם בתוצאה, רואים אותו כמי שעבר את העבירה בכוונה.

חובה לעמוד בסכנה או באיום

34טו. הוראות סעיפים 34יא ו-34יב לא יחולו כאשר היתה מוטלת על האדם חובה על-פי דין או מכוח תפקידו לעמוד בסכנה או באיום.

חריגה מן הסביר

34טז. הוראות סעיפים 34י, 34יא ו-34יב לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות הענין לשם מניעת הפגיעה.

זוטי דברים

34יז. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך.

טעות במצב דברים

34יח. (א) העושה מעשה בדמותו מצב דברים שאינו קיים, לא יישא באחריות פלילית אלא במידה שהיה נושא בה אילו היה המצב לאמיתו כפי שדימה אותו.

(ב) סעיף קטן (א) יחול גם על עבירת רשלנות, ובלבד שהטעות היתה סבירה, ועל עבירה של אחריות קפידה בכפוף לאמור בסעיף 22(ב).

טעות במצב משפטי

34יט. לענין האחריות הפלילית אין נפקה מינה אם האדם דימה שמעשהו אינו אסור, עקב טעות בדבר קיומו של איסור פלילי או בדבר הבנתו את האיסור, זולת אם הטעות היתה בלתי נמנעת באורח סביר.

הגנה על רשות שופטת

34כ. נושא משרה שיפוטית לא יישא באחריות פלילית למעשה שעשה במילוי תפקידיו השיפוטיים, אף אם חרג בכך מתחום סמכותו.

פרק ה'2: הוראות שונות

פרשנות

34כא. ניתן דין לפירושים סבירים אחדים לפי תכליתו, יוכרע הענין לפי הפירוש המקל ביותר עם מי שאמור לשאת באחריות פלילית לפי אותו דין.

נפקותו של ספק

34כב. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר.

(ב) התעורר ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות פלילית, והספק לא הוסר, יחול הסייג.

כלליות החלק המקדמי והחלק הכללי

34כג. באין בחוק הוראה לסתור, יחולו הוראות החלק המקדמי והחלק הכללי גם על עבירות שלא לפי חוק זה.

הגדרות [א/5]

34כד. לענין עבירה –

"בית מגורים" – בנין או מבנה או חלק מהם, שבידי בעלו או תופשו לשם מגורים, לעצמו או למשפחתו או לעובדו, גם אם לעתים אין גרים בו; ולענין זה יראו כחלק מבית המגורים גם בנין או מבנה הסמוך לו, או תפוש עמו או משמש לצורך מסויים שלו, ובלבד שיש קשר ביניהם, בין צמוד ובין דרך מעבר גדור ומכוסה המוליך מן האחד למשנהו;

"בעל" ומונחים כיוצא בו, לענין נכסים – לרבות תאגיד, חבר בני אדם הכשיר להיות בעל נכסים, והמדינה;

"דרך ציבורית" – כביש, שוק, ככר, רחוב, גשר וכל דרך שעוברים בה הרבים כדין;

"החזקה" – שליטתו של אדם בדבר המצוי בידו, בידו של אחר או בכל מקום שהוא, בין שהמקום שייך לו ובין אם לאו; ודבר המצוי בידם או בהחזקתם של אחד או כמה מבני חבורה בידיעתם ובהסכמתם של השאר יראו כמצוי בידם ובהחזקתם של כל אחד מהם ושל כולם כאחד;

"הליך שיפוטי" – כל הליך לפני בית משפט, בית דין, רשות שיפוטית, ועדת חקירה או אדם המוסמכים להשביע עדים;

"חבלה" – מכאוב, מחלה או ליקוי גופניים, בין קבועים ובין עוברים;

"חבלה חמורה" – חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים;

"חבלה מסוכנת" – חבלה שיש בה סכנת נפשות;

"חומר מחשב", "מחשב" – כהגדרתם בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

"חוק" – לרבות אקט של הפרלמנט הבריטי או דבר המלך במועצתו או חלק מהם, או תקנות לפיהם, כפי תוקפם במדינה;

"ידיעה", לענין כל ביטוי המציין ניפוק או שימוש – ידיעת טיבו של הדבר המנופק או המשמש;

"כסף" – לרבות שטר מטבע, ממשך בנקאי, שיק וכל אסמכתה אחרת לתשלום כסף;

"לילה" – משעה 18.30 עד שעה 6.30;

"מקום ציבורי" – דרך, בנין, מקום או אמצעי תעבורה שיש אותה שעה לציבור זכות או רשות של גישה אליהם, בלא תנאי או בתנאי של תשלום, וכל בנין או מקום המשמש אותה שעה להתקהלות ציבורית או דתית או לבית משפט היושב בפומבי;

"ניפוק", של דבר – לרבות שימוש או עשיה בו, נסיון של שימוש או עשיה בו, או נסיון להניע אדם להשתמש או לעשות בו או לפעול על פיו;

"נייר ערך" – לרבות תעודה המעידה על זכות או זכות תביעה לנכס;

"נכס" – חי או דומם היכול לשמש נושא לבעלות;

[תשי"ז]

"עובד הציבור" –

(1) עובד המדינה, לרבות חייל כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955;

(2) עובד רשות מקומית או רשות חינוך מקומית;

(3) עובד מועצה דתית;

(4) עובד המוסד לביטוח לאומי;

(5) עובד בנק ישראל;

(6) עובד ההסתדרות הציונית העולמית, הסוכנות היהודית לארץ ישראל, קרן קיימת לישראל, קרן היסוד – המגבית המאוחדת לישראל, לרבות חבר מועצה או הנהלה במוסדות אלה;

(7) עובד לשכת שירות התעסוקה;

(8) עובד מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר שהממשלה משתתפת בהנהלתם, לרבות חבר מועצה או הנהלה בגופים אלה;

(9) בורר;

(10) נושא משרה או תפקיד על פי חיקוק, בין במינוי, בין בבחירה ובין בהסכם, אף אם איננו אחד מעובדי הציבור המנויים בפסקאות (1) עד (9);

[תשל"ה]

(11) דירקטור מטעם המדינה בחברה ממשלתית, בחברה בת ממשלתית או בחברה מעורבת, כמשמעותן בחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975, וכן עובד של חברה כאמור או אדם המועסק בשירותה;

"פומבי", לענין מעשה –

(1) מקום ציבורי, כשאדם יכול לראות את המעשה מכל מקום שהוא;

(2) מקום שאינו ציבורי, ובלבד שאדם המצוי במקום ציבורי יכול לראות את המעשה;

"פצע" – חתך או דקירה המבתרים או בוקעים כל קרום חיצוני של הגוף, ולענין זה קרום חיצוני הוא כל קרום שאפשר לנגוע בו בלי לבתר או לבקוע כל קרום;

"פרסום" – כתב, דבר דפוס, חומר מחשב, או כל מוצג חזותי אחר וכן כל אמצעי שמיעתי העשויים להעלות מלים או רעיונות, בין לבדם ובין בעזרת אמצעי כלשהו;

"פרסם" –

(1) בדברים שבעל פה – להשמיע מלים בפה או באמצעים אחרים, בהתקהלות ציבורית או במקום ציבורי או באופן שאנשים הנמצאים במקום ציבורי יכולים לשמוע אותם, או להשמיען בשידורי רדיו או טלויזיה הניתנים לציבור, או להפיצן באמצעות מחשב בדרך הזמינה לציבור, או להציען לציבור באמצעות מחשב;

(2) בפרסום שאינו דברים שבעל פה – להפיצו בקרב אנשים או להציגו באופן שאנשים במקום ציבורי יכולים לראותו, או למכרו או להציעו למכירה בכל מקום שהוא, או להפיצו בשידורי טלויזיה הניתנים לציבור, או להפיצו לציבור באמצעות מחשב בדרך הזמינה לציבור, או להציעו לציבור באמצעות מחשב;

"ציבור" – לרבות כל חלק ממנו העלול להיפגע מהתנהגות שעליה מדובר בהקשרו של מונח זה.

"קטין" – אדם שטרם מלאו לו 18 שנים.

פרק ו': דרכי ענישה

סימן א': כללי

הענשים ענשי מקסימום [יא/1]

35. (א) בית המשפט שהרשיע אדם בשל עבירה, רשאי להטיל עליו כל עונש אשר אינו עולה על העונש שנקבע בדין לאותה עבירה.

(ב) היה העונש קנס או פיצוי לפי סעיף 77, יהיה בית המשפט רשאי לקבעו בשיעור שאינו עולה על שיעורו המעודכן ביום החלטת בית המשפט, ואם הוגש ערעור – קנס או פיצוי אשר אינו עולה על שיעורו המעודכן ביום ההחלטה בערעור; לענין זה, "שיעור מעודכן" – שיעור הקנס שהיה קבוע בחוק לעבירה ביום ביצועה כפי ששונה בצו מכוח סעיף 64, ובפיצוי לפי סעיף 77, שיעור הפיצוי שהיה קבוע בחוק ביום ביצוע העבירה כפי ששונה בצו כאמור.

(ג) שונה שיעור הקנס או הפיצוי שלא כאמור בסעיף קטן (ב), יהיה בית המשפט רשאי להטיל קנס או פיצוי בשיעור שאינו עולה על שיעורו ביום ביצוע העבירה בצירוף הפרשי הצמדה למדד לפי שינויים במדד שפורסמו עד יום החלטת בית המשפט; בסעיף זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

עונש חובה ונסיבות מקלות

35א. (א) הורשע אדם בעבירה שדינה עונש חובה, ניתן להטיל עליו עונש קל מעונש החובה הקבוע לעבירה, אם העבירה נעברה בנסיבות מקלות מיוחדות שיפורשו בגזר הדין.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על אלה:

(1) עבירת רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א;

(2) עבירה לפי –

(א) חוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, התש"י-1950;

(ב) חוק בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, התש"י-1950;

(ג) חוק הטיס (עבירות ושיפוט), התשל"א-1971.

מאסר וקנס

36. נקבע בחוק מאסר בלבד או נקבע מאסר או קנס לחלופין, רשאי בית המשפט להטיל מאסר או קנס או שניהם כאחד; אולם מקום שנקבע בחוק מאסר חובה לא יטיל בית המשפט קנס בלבד.

חקירה [יא/3]

37. (א) הורשע אדם, רשאי בית המשפט, לפני שיגזור את דינו, לדרוש תסקיר בכתב של קצין מבחן על כל אלה:

(1) עברו של הנאשם;

(2) מצבו המשפחתי של הנאשם עם פרטים מלאים ככל האפשר על הוריו, בן זוגו, ילדיו, אחיו ואחיותיו;

(3) מצבו הכלכלי של הנאשם;

(4) מצב בריאותם של הנאשם ובני משפחתו;

(5) נסיבות פרטיות מיוחדות – אם ישנן – שהביאוהו לידי עבירה.

(ב) בתסקיר כאמור רשאי קצין המבחן להמליץ לפני בית המשפט על טיב העונש שיש בו, לדעתו, סיכוי להחזיר את הנאשם למוטב.

(ג) הטיל בית המשפט על הנאשם עונש מאסר לאחר קבלת התסקיר, יישלח העתק ממנו לנציב בתי הסוהר להיות בידו חומר להתוויית דרך הטיפול באסיר.

(ד) הטענה כי התסקיר שהוגש לבית המשפט לא נערך לפי הוראות סעיף זה אינה עילה לערעור.

תסקיר חובה [יא/4]

38. (א) לא יטיל בית המשפט עונש מאסר, שלא על תנאי, אלא לאחר קבלת תסקיר לפי סעיף 37.

(ב) שר המשפטים רשאי, באכרזה שתפורסם ברשומות, לסייג, מדי פעם, תחולתו של סעיף קטן (א) לפי סוגי בתי משפט, לפי עבירות, לפי גיל הנאשמים או לפי כל סיווג אחר.

עבירות אחרות שהודה בהן הנאשם [יא/5]

39. (א) מי שהורשע בשל עבירה פלונית וביקש שבית המשפט ידון אותו גם בשל עבירות אחרות שהוא מודה שעבר אותן, רשאי בית המשפט – לאחר שנתן לתובע הזדמנות להשמיע טענותיו לענין זה – להרשיעו ולגזור את דינו, או להעמידו במבחן, בשל כל אחת מן העבירות האחרות.

(ב) לא ישתמש בית המשפט בסמכותו לפי סעיף זה אלא לגבי עבירות שהן בסמכותו הענינית ושהוא מוסמך לדון בהן בהרכב שבו הוא יושב, אולם בית משפט מחוזי רשאי לעשות כן גם לגבי עוונות וחטאים.

(ג) הורשע אדם לפי סעיף זה על אף התנגדותו של התובע, רשאי התובע לערער על הרשעה זו.

(ד) השתמש בית המשפט בסמכותו לפי סעיף זה ובערעור על פסק דינו בוטלה ההרשעה בשל העבירה שהנאשם הואשם בה, אין בכך כדי לפגוע בהרשעה ובגזר הדין בשל העבירות האחרות.

(ה) בסעיף זה, "עבירות אחרות" – בין שהוגש עליהן כתב אישום ובין שטרם הוגש, ובלבד שפרטי העבירות צויינו במידה הדרושה כדי לזהותן.

עבירות שלא נקבע להן עונש [יא/6]

40. עבירה שנקבעה בחוק לפני י"ט באלול תשי"ד (17 בספטמבר 1954) ולא נקבע לה עונש, רשאי בית המשפט להטיל –

(1) מקום שהעבירה היא עוון – מאסר עד שלוש שנים או קנס עד 75,300 שקלים חדשים או שני הענשים כאחד;

(2) מקום שלא נאמר שהעבירה היא עוון – מאסר עד שבעה ימים או קנס עד 2,800 שקלים חדשים או שני הענשים כאחד.

סימן א'1: הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה

מטרה – סימן א'1

40א. מטרתו של סימן זה לקבוע את העקרונות והשיקולים המנחים בענישה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם, כדי שבית המשפט יקבע את העונש המתאים לנאשם בנסיבות העבירה.

העיקרון המנחה בענישה – הלימה

40ב. העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (בסימן זה – העיקרון המנחה).

קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת עונשו של הנאשם

40ג. (א) בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט.

(ב) בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40יא, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד ו-40ה.

שיקום

40ד. (א) קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969.

(ב) היו מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה, לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם, כאמור בסעיף קטן (א), אף אם הנאשם השתקם או אם יש סיכוי של ממש שישתקם, אלא

בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, לאחר שבית המשפט שוכנע שהן גוברות על הצורך לקבוע את העונש במתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה, ופירט זאת בגזר הדין.

הגנה על שלום הציבור

40ה. קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי יש חשש ממשי שהנאשם יחזור ויבצע עבירות, וכי החמרה בעונשו והרחקתו מהציבור נדרשות כדי להגן על שלום הציבור, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם, ובלבד שלא יהיה בעונש שיקבע משום החמרה ניכרת מעבר למתחם העונש ההולם; בית המשפט לא יקבע כאמור אלא אם כן מצא שלנאשם עבר פלילי משמעותי או אם הוצגה לו חוות דעת מקצועית.

הרתעה אישית

40ו. מצא בית המשפט כי יש צורך בהרתעת הנאשם מפני ביצוע עבירה נוספת, וכי יש סיכוי של ממש שהטלת עונש מסוים תביא להרתעתו, רשאי הוא להתחשב בשיקול זה בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

הרתעת הרבים

40ז. מצא בית המשפט כי יש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה מסוג העבירה שביצע הנאשם, וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של הנאשם תביא להרתעת הרבים, רשאי הוא להתחשב בשיקול זה בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

קנס

40ח. קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם כולל עונש קנס, יתחשב, נוסף על האמור בסעיף 40ג(א), במצבו הכלכלי של הנאשם, לצורך קביעת מתחם עונש הקנס ההולם.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

40ט. (א) בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם כאמור בסעיף 40ג(א), יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם:

(1) התכנון שקדם לביצוע העבירה;

(2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה;

(3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה;

(4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה;

(5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה;

(6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו;

(7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה;

(8) מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה;

(9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1;

(10) האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו;

(11) הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה.

(ב) לעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א)(6) עד (9), בית המשפט יתחשב בהן ככל שסבר שהן מפחיתות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם, ולעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א)(10) ו-(11) – ככל שסבר שהן מגבירות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם.

הוכחת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

40י. (א) בית המשפט יקבע כי התקיימו נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, על בסיס ראיות שהובאו בשלב בירור האשמה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) בשלב הטיעונים לעונש, הנאשם רשאי להביא ראיות מטעמו, ובלבד שאינן סותרות את הנטען על ידו בשלב בירור האשמה, והצדדים רשאים להביא ראיות שנקבע בחיקוק כי יובאו בשלב זה;

(2) בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.

(ג) בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מחמירה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה מעבר לספק סביר; בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי.

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ב)(2), הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, בין לאחר שמיעת הראיות ובין לפני כן, יכלול כתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

40יא. בגזירת העונש המתאים לנאשם כאמור בסעיף 40ג(ב), רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר כי ראוי לתת להן משקל בנסיבות המקרה, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם:

(1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו;

(2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם;

(3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו;

(4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב;

(5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה;

(6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו;

(7) התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה;

(8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה;

(9) התנהגות רשויות אכיפת החוק;

(10) חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה;

(11) עברו הפלילי של הנאשם או העדרו.

נסיבות נוספות

40יב. אין בהוראות סעיפים 40ט ו-40יא כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה לשם קביעת מתחם העונש ההולם, וכן נסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה לשם גזירת העונש המתאים לנאשם.

ריבוי עבירות

40יג. (א) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית המשפט עונש נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם.

(ג) בגזירת העונש לפי סעיף זה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר עונש מאסר – לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת.

חובת הנמקה

40יד. בית המשפט יפרט וינמק בגזר הדין, בין השאר, את אלה:

(1) קביעת מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה שבהן התחשב לצורך קביעת מתחם העונש ההולם;

(2) גזירת העונש המתאים לנאשם והנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה שבהן התחשב לצורך גזירת העונש;

(3) חריגה ממתחם העונש ההולם לשם שיקומו של הנאשם או לשם הגנה על שלום הציבור, ככל שהיתה, והטעמים לחריגה;

(4) הדרך שבה גזר את דינו של הנאשם לאחר הרשעה בכמה עבירות המהוות כמה אירועים.

ענישת קטין

40טו. (א) על ענישת קטין יחולו הוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971.

(ב) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), בית המשפט רשאי להתחשב בעקרונות ובשיקולים המנחים בענישה המנויים בסימן זה, תוך התאמתם לענישת הקטין, ככל שסבר שראוי לתת להם משקל בנסיבות המקרה.

סימן ב': מאסר

מאסר עולם [יא/7]

41. עבירה שדינה מאסר עולם ולא נקבע שהוא עונש חובה, תקופת המאסר שיטיל בית המשפט לא תעלה על עשרים שנה.

מאסר סתם [יא/8]

42. עבירה שדינה מאסר ולא נקצבה לו תקופה, תקופת המאסר שיטיל בית המשפט לא תעלה על שנה אחת.

חישוב תקופת מאסר [יא/9]

43. מי שנידון למאסר תיחשב תקופת מאסרו מיום גזר הדין, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת; היה הנידון משוחרר בערובה אחרי גזר הדין, לא יבואו ימי שחרורו במנין תקופת העונש.

מאסר נדחה [יא/10]

44. הטיל בית המשפט עונש מאסר, רשאי הוא לצוות שהעונש יתחיל מן התאריך שקבע.

מאסר חופף [יא/11]

45. (א) (בוטל)

(ב) מי שנידון למאסר ולפני שנשא כל ענשו חזר ונידון למאסר, ובית המשפט שדן אותו באחרונה לא הורה שישא את ענשי המאסר, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא עונש מאסר אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר.

(ג) מי שנידון לשתי תקופות מאסר או יותר שאחת מהן חופפת בחלקה את האחרת, אין עליו, לאחר שנשא תקופת המאסר האחת, אלא שארית תקופת המאסר האחרת שאינה חופפת.

סדר נשיאת מאסר פלילי [יא/12]

46. מי שנידון לתקופות מאסר שונות שעליו לשאת בזו אחר זו, ישא תחילה את התקופה הקצרה יותר, להוציא המאסר שכבר התחיל לשאת בשעה שנידון למאסר נוסף, ובכפוף להוראות סעיף 58; היה בין תקופות המאסר מאסר בשל אי תשלום קנס, ישא אותו תחילה לפני כל מאסר פלילי אחר, ואם היה במאסר פלילי בעת שהוטל עליו מאסר בשל אי תשלום קנס, יופסק אותו מאסר לשם נשיאת המאסר בשל אי תשלום הקנס וישוב ויימשך משתם המאסר האמור.

סדר נשיאת מאסר אזרחי [יא/13]

47. (א) מי שהוטל עליו מאסר אזרחי, ישאנו נוסף לכל תקופת מאסר אחרת שעליו לשאת, בין שהמאסר האחר הוא מאסר פלילי ובין שהוא מאסר אזרחי.

(ב) מי שהוטלו עליו מאסר אזרחי ומאסר פלילי, ישא את המאסר האזרחי תחילה; ואם היה נושא מאסר פלילי בעת שהוטל עליו המאסר האזרחי, יופסק המאסר הפלילי לשם נשיאת המאסר האזרחי וישוב ויימשך מתום המאסר האזרחי.

(ג) מי שהוטלו עליו יותר ממאסר אזרחי אחד בשל עילה אחת ישאם בזה אחר זה לפי סדר הטלתם; היו המאסרים בשל עילות שונות, ישאם בזה אחר זה לפי סדר זה:

(1) מאסר לכפיית ציות לצו של בית משפט או לכפיית התנהגות ראויה בבית משפט;

(2) מאסר לכפיית תשלום חוב של מזונות;

(3) מאסר לכפיית תשלום חוב אזרחי אחר;

(4) מאסר לכפיית מתן גט או מתן חליצה;

(5) מאסר בשל כל עילה אחרת.

(ד) בסעיף זה –

"מאסר פלילי" – מאסר שהוטל במשפט פלילי כעונש בשל עבירה, לרבות מאסר בשל אי תשלום קנס שהוטל כאמור;

"מאסר אזרחי" – מאסר שאינו מאסר פלילי, ולענין סעיף קטן (ב) – למעט מאסר שהוטל בצו לפי חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967;

"בית משפט" – לרבות בית דין וועדת חקירה.

עבודה במאסר [יא/14]

48. (א) אסיר יהא חייב בעבודה לפי פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971, והתקנות על פיה; תקנות אלה יכילו הוראות בענין שכר ובענין תנאי עבודתו של האסיר מחוץ לשטח בתי הסוהר.

(ב) ועדת שחרורים רשאית לשחרר אסיר מחובת עבודה או להגבילה אם ראתה אחת מאלה:

(1) מצב בריאותו מצריך לעשות זאת;

(2) השחרור או ההגבלה יועילו, לדעתה, להחזירו למוטב;

(3) סיבה סבירה אחרת.

(ג) לא יועסק אסיר בעבודה מחוץ למוסדות המדינה אלא בהסכמתו ובתנאי עבודה מקובלים.

שחרור אסירים לפני זמנם [יא/15]

49. (בוטל)

ועדת שחרורים [יא/16]

50. (בוטל)

סדרי הדיון בועדת שחרורים [יא/17]

51. (בוטל)

סימן ב'1: נשיאת מאסר בעבודת שירות

הגדרות

51א. בסימן זה –

"הממונה" – הממונה על עבודת שירות שמונה לפי סעיף 51יא;

"עבודת משק" – (נמחקה)

"עבודה ציבורית" – (נמחקה)

"עבודת שירות" – עבודה מחוץ לכותלי בית הסוהר, שהיא למטרות של תועלת הציבור, במוסד ממוסדות המדינה, או בגוף אחר או בסוגי גופים, שקבע השר לביטחון הפנים;

"עובד שירות" – מי שנידון לעונש מאסר בעבודת שירות מהמועד שנקבע לתחילת ביצוע עבודת השירות.

נשיאת מאסר בעבודת שירות

51ב. (א) בית משפט שגזר על נאשם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על תשעה חדשים, רשאי להחליט, בגזר הדין, שהנידון ישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות; קבע בית המשפט כי חלק מעונש המאסר יהיה בעבודת שירות, יישא הנידון את חלק העונש האמור בתום תקופת המאסר בפועל, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת.

(ב) בית המשפט לא יחליט כאמור בסעיף קטן (א) כי נאשם יישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות, אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

(1) בית המשפט קיבל, לפני מתן גזר הדין, חוות דעת מטעם הממונה (בסימן זה – חוות דעת הממונה) בדבר התאמתו של הנאשם לעבודת שירות, וכן בדבר האפשרות להשמתו בה ובדבר עבודת השירות שהנאשם יכול לעבוד בה והתנאים שבהם תבוצע;

(2) הנאשם הסכים לשאת את עונש המאסר בעבודת שירות, בהתאם לתנאים שנקבעו בחוות דעת הממונה.

(ב1) בחוות דעת הממונה יפורטו אלה:

(1) התאמתו, אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם לביצוע עונשו בעבודת שירות, נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו, אם יישא הנאשם את עונש המאסר בעבודת שירות; קביעת אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם תתבסס על חוות דעת שקיבל הממונה, אם ניתנה כזו, מקצין משטרה שהסמיך לכך ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל, עובד שירות הביטחון הכללי שהסמיך לכך ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי או קצין בשירות בתי הסוהר שהסמיך לכך ראש חטיבת המודיעין בשירות בתי הסוהר, לפי העניין;

(2) אפשרות השמתו או אי-השמתו של הנאשם בעבודת שירות מתאימה למצבו הבריאותי ולמוגבלויותיו, אם ישנן, יכולתו להיות מועסק בסוגי מקומות העבודה שניתן להעסיק בהם עובד שירות ויכולתו לעמוד

בשעות העבודה הנדרשות ובנוהלי עבודה הנהוגים בסוגי מקומות עבודה כאמור; לעניין זה, רשאי הממונה להתבסס על אלה:

(א) העבירה שבה הורשע הנאשם;

(ב) הרשעות קודמות של הנאשם;

(ג) חוות דעת מטעם גורם טיפולי בעניינו של הנאשם, אם ניתנה, ובכלל זה – אם נערך תסקיר של קצין מבחן בקשר להליך שבו התבקשה חוות דעת הממונה – סיכום והמלצות של התסקיר, ואם הוכנה הערכת מסוכנות לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 – תמצית הערכה עדכנית;

(ד) צו פיקוח לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006, וצו על פי חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה-2004, אם הוצאו בעניינו של הנאשם;

(ה) הערכות שניתנו בעבר לעניין אופן הביצוע של עבודות שירות קודמות על ידי הנאשם;

(ו) מצבו הבריאותי של הנאשם ומוגבלויותיו, אם ישנן, לרבות חוות דעת מטעם גורם טיפולי לעניין זה.

(ב2) לצורך השמת הנאשם בסוג מסוים של עבודת שירות, נוכח קיומן של מגבלות השמה, רשאי הממונה להתבסס על המידע המנוי בסעיף קטן (ב1)(2)(א) עד (ו), ועל מידע בדבר עברו של הנאשם; ואולם מידע שאינו מנוי בסעיף קטן (ב1)(2), לא יובא לפני בית המשפט, ולא ישמש עילה לאי-השמת הנאשם בעבודת שירות.

(ב3) לא מצא הממונה מקום מתאים להשמת הנאשם בעבודת שירות, נוכח המידע המנוי בסעיף קטן (ב1)(2)(א) עד (ו), יודיע על כך לבית המשפט, ויפרט את הפעולות שביצע לצורך איתור מקום מתאים, ומתי עתיד להתפנות מקום מתאים להשמת הנאשם, בשים לב למידע כאמור.

(ב4) (1) בית המשפט רשאי להורות לממונה להציג לפניו מידע כאמור בסעיף קטן (ב1)?(1), שעליו מבוססת חוות דעת הממונה, שהוא חסוי על פי דין או שגילויו לנאשם או לבא כוחו עלול, לדעת גורם כאמור בסעיף קטן (ב1)(1), לפגוע בביטחון המדינה או בעניין ציבורי חשוב אחר (בסימן זה – מידע חסוי);

(2) לבקשת הנאשם או בא כוחו, יורה בית המשפט לממונה להתיר לנאשם לעיין במידע שעליו מבוססת חוות דעת הממונה לגביו; היה המידע שעליו מבוססת חוות הדעת כאמור מידע חסוי ומצא בית המשפט כי העניין שיש באי-גילויו עדיף מהצורך לגלותו לשם עשיית צדק, לא יורה על עיון הנאשם במידע האמור, ויורה לממונה להעביר לנאשם תמצית או פרטים של המידע החסוי, ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע בביטחון המדינה או בעניין הציבורי החשוב האחר;

(3) בית המשפט רשאי לעיין במידע חסוי אף שלא בנוכחות הנאשם ובא כוחו ובלי לגלות להם את תוכנו, אלא אם כן התנגד הנאשם לעיון בית המשפט במידע החסוי; התנגדות כאמור תיחשב כחזרה מהסכמת הנאשם לנשיאת עונשו בעבודת שירות;

(4) הורה בית המשפט לממונה לתת לנאשם לעיין במידע חסוי שעליו מבוססת חוות הדעת, רשאי היועץ המשפטי לממשלה להגיש עתירה נגד גילוי המידע; עד למתן החלטה בעתירה לא יגולה החומר;

(5) לצורך החלטתו בעניין התאמתו בלבד של הנאשם לעבודת שירות, רשאי בית המשפט להביא בחשבון גם מידע חסוי שהובא לפניו לפי סעיף קטן זה.

(ג) בית המשפט רשאי לקבוע תנאים לעבודת שירות.

(ד) לענין סעיף זה, תקופת מאסר בפועל תחושב כך:

(1) תקופות מאסר חופפות – לפי התקופה הארוכה יותר;

(2) תקופות מאסר מצטברות – לפי סך כל התקופות.

עבודת השירות

51ג. (א) הטיל בית המשפט עונש מאסר בעבודת שירות, תחל עבודת השירות ביום שקבע בית המשפט, בהתחשב בהמלצת הממונה ולא יאוחר מחודש מיום מתן גזר הדין, אלא אם כן הורה בית המשפט על התחלת עבודת השירות במועד מאוחר יותר; קבע בית המשפט כי הנידון יישא רק חלק מתקופת המאסר בעבודת שירות, תחל עבודת השירות ביום שלאחר תום תקופת המאסר בפועל; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לפי סעיף 87.

(ב) סעיפים 2 ו-3 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (בסעיף קטן זה – חוק שחרור על תנאי) לא יחולו על מי שבית המשפט החליט לגביו כי ישא את עונש המאסר בעבודת שירות, ואולם אם ההחלטה כאמור חלה רק על חלק מתקופת המאסר שנגזרה עליו ויתרת תקופת המאסר בהתאם להחלטה עולה על שלושה חודשים או אם הופסקה עבודת השירות בהתאם להוראות סעיפים 51ט או 51י ויתרת תקופת המאסר שעל האסיר לשאת בעקבות הפסקה זו עולה על שלושה חודשים, יחולו סעיפים 2 ו-3 לחוק שחרור על-תנאי על יתרת תקופות המאסר האמורות.

(ג) עבודת שירות תהיה בפיקוחו של מפקח שהממונה מינה לכך (להלן – מפקח) והמפקח רשאי להיעזר באחרים לצורך זה; לכל עובד שירות שנגזרו עליו עבודות שירות לתקופה העולה על שישה חודשים תיקבע תכנית ליווי ושיקום על ידי קצין מבחן, אלא אם כן מצא קצין המבחן כי לא נדרשת תכנית כאמור.

(ד) הממונה או סוהר בכיר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן – פקודת בתי הסוהר), המשמש רכז עבודת שירות מחוזי שהממונה הסמיך לכך (בסימן זה – רכב עבודת שירות מחוזי), רשאי להעביר עובד שירות למקום עבודה אחר מטעמים סבירים.

התנאים בעבודת משק

51ד. (בוטל)

התנאים בעבודת שירות

51ה. עובד שירות לא יקבל שכר ולא ייחשב כעובדו של מי שבשבילו או באמצעותו הוא מבצע את השירות, למעט לענין דיני העונשין, דיני הבטיחות בעבודה ואחריות בנזיקין כלפי אותו עובד שירות.

תקופת עבודת השירות

51ו. (א) תקופת עבודת השירות תהיה כפי שקבע בית המשפט בגזר הדין (בסימן זה – תקופת עבודת השירות), והנידון יבצע את עבודת השירות במהלך התקופה האמורה ברציפות, בכפוף להוראות סעיף זה.

(ב) שבוע עבודה של עובד שירות יהיה בן חמישה ימי עבודה; מספר שעות העבודה ביום עבודה של עובד שירות יהיה שמונה שעות וחצי רצופות, ואולם רשאי בית המשפט או הממונה, במקרים חריגים בשל נסיבות מיוחדות של הנאשם או בהתאם לנהוג במקום עבודת השירות, לאשר ביצוע עבודת שירות בהיקף שעות יומי נמוך יותר, ובלבד שלא יפחת משש שעות עבודה ביום.

(ג) עובד שירות לא יעבוד ביום מנוחה כמשמעותו בסעיף 18א(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, בימי שבתון שנקבעו בחיקוק, וכן ביום נוסף במהלך השבוע שיקבע הממונה על פי הנהוג

במקום עבודת השירות ולפי צרכיו של מקום העבודה האמור; הימים המנויים בסעיף קטן זה יבואו במניין תקופת עבודת השירות.

הפסקה בעבודת שירות

51ז. (א) נסתיימה העבודה במקום עבודת השירות, יעביר הממונה או רכז עבודת שירות מחוזי את עובד השירות ללא שיהוי לעבודת שירות במקום עבודה אחר.

(ב) עובד השירות יודיע לממונה, ללא שיהוי, על כל הפסקה בעבודה או העדרות ממנה.

(ג) עובד שירות לא יעדר מעבודתו אלא באישור הממונה, רכז עבודת השירות או מפקח, ואם נעדר מסיבות רפואיות – גם באישור רופא; האישור יהיה לפי כללים שיקבע השר לביטחון הפנים בתקנות.

(ד) תקופת הפסקת עבודת שירות וימי העדרותו של עובד שירות לפי סעיף זה, לא יבואו במנין ימי עבודת השירות, למעט היעדרות מסיבות רפואיות בשל תאונת עבודה שאירעה במסגרת עבודת השירות ובמקום עבודת השירות.

חובותיו של עובד שירות

51ח. (א) עובד שירות יבצע את עבודת השירות שהוטלה עליו ויציית לכללים ולהוראות שקבעו הממונה, רכז עבודת שירות ומפקח, לפי העניין, בכל הקשור לעבודת השירות.

(ב) עובד השירות יודיע לממונה על כתובת מגוריו הקבועה, וכן יודיע לממונה על כל שינוי בכתובת המגורים האמורה, בתוך 48 שעות ממועד השינוי.

איסור יציאה מהארץ לעובד שירות

51ח1. עובד שירות לא יצא מהארץ במהלך תקופת עבודת השירות, אלא באישור הממונה.

הפסקה מינהלית של עבודת שירות

51ט. (א) נציב בתי הסוהר או קצין בדרגת גונדר שהוסמך לכך על ידו, רשאי, לאחר שנתן לעובד השירות הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו או לפני סוהר בכיר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר שהוסמך לכך על ידי הנציב, להחליט כי עבודתו של עובד השירות לא תחל או תופסק וכי הוא יישא את עונשו או את יתרת עונשו בבית סוהר, לפי העניין, אם ראה כי מתקיים בעובד השירות אחד מאלה לפי העניין:

(1) הוא לא התייצב לתחילת ריצוי עבודת השירות או נעדר מהעבודה ללא אישור הממונה, רכז עבודת השירות, המפקח או רופא;

(2) הוא אינו מבצע כראוי את המשימות שהוטלו עליו או שהתנהגותו בעבודה אינה מניחה את הדעת;

(3) הוא הפר תנאי מתנאי עבודת השירות שקבע בית המשפט לפי סעיף 51ב(ג);

(4) הוא לא ציית להוראה של הממונה, של רכז עבודת השירות או של המפקח או לא קיים חובה המוטלת עליו לפי סימן זה;

(5) הוא נתון במעצר או משוחרר בערובה בתנאים שאינם מאפשרים את התייצבותו להמשך ביצוע עבודת השירות;

(6) הוא הסתיר פרט או מסר פרט כוזב שהם מהותיים לצורך קביעת התאמתו לעבודת השירות או השמתו בה.

(א1) שימוע לפי סעיף קטן (א) ייערך בעל פה ויתועד בכתב; הוזמן עובד השירות לשימוע כאמור ימשיך עובד השירות בעבודתו עד למתן החלטה בעניינו כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן הורה הממונה אחרת; הורה הממונה אחרת, לא תבוא התקופה שמיום הזמנתו של עובד השירות לשימוע ועד להחלטה בעניינו במניין ימי עבודת השירות, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

(ב) (1) הודעה על החלטה כאמור בסעיף קטן (א), תימסר, בלא שיהוי, לעובד השירות, במקום עבודת השירות או במשרדי הממונה, ואם העובד לא החל בביצוע עבודת השירות או נעדר ממקום עבודתו, תישלח לו ההודעה בדואר רשום לכתובת המגורים שהודיע עליה לממונה לפי סעיף 51ח(ב); נשלחה ההודעה בדואר רשום לפי פסקה זו, יראו אותה כאילו נמסרה לידי עובד השירות בתוך 14 ימים מיום משלוח ההודעה, אלא אם כן הוכיח העובד כי לא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו;

(2) החל עובד השירות בביצוע עבודת השירות והתקבלה החלטה כאמור בסעיף קטן (א), תופסק עבודתו למחרת היום שבו נמסרה לו ההודעה.

(ג) על החלטה לפי סעיף קטן (א) רשאי עובד השירות להגיש עתירה לפי סעיף 62א לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן – עתירה) לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו של עובד השירות, בתוך 14 ימים מהיום שבו נמסרה לו ההחלטה, ואולם רשאי בית המשפט, לבקשת עובד השירות, להאריך את התקופה האמורה מטעמים מיוחדים שיירשמו; על עתירה כאמור יחולו הוראות סימן ח'1 של פרק ב' לפקודה האמורה, במידה שאינן סותרות הוראות סעיף זה.

(ד) הגיש עובד השירות עתירה – תעוכב תחילתה של עבודת השירות או תימשך הפסקתה, לפי העניין, עד למחרת היום שבו תינתן החלטת בית המשפט; לא הגיש עתירה – ישא עובד השירות את עונשו או את יתרת עונשו בבית סוהר החל במחרת היום שבו תם המועד להגשת העתירה.

(ד1) החלטה לפי סעיף קטן (א) דינה כדין צו למאסרו של עובד השירות; הגיש עובד השירות עתירה והחליט בית המשפט לדחותה – ייכנס הצו לתוקפו למחרת היום שבו ניתנה ההחלטה כאמור; לא הגיש עובד השירות עתירה – ייכנס הצו לתוקפו למחרת היום שבו תמה התקופה להגשת העתירה.

(ה) החלטתו של בית משפט בעתירה תבוצע החל ביום שלמחרת נתינתה אלא אם כן קבע בית המשפט מועד אחר.

(ו) ימי הפסקת עבודת השירות לפי סעיף זה לא יבואו במנין תקופת עבודת השירות.

הפסקה שיפוטית של עבודת שירות

51י. (א) הרשיע בית משפט עובד שירות בתקופת עבודתו בשל עבירה אחרת, יחולו הוראות אלה:

(1) גזר בית המשפט עונש מאסר בשל העבירה האחרת – וקבע שהנאשם לא ישא אותו בעבודת שירות – לא תחל עבודת השירות או תופסק ביום מתן גזר הדין, לפי העניין, ועובד השירות יישא את עונשו או את יתרת עונשו, לפי העניין, בבית הסוהר מהיום האמור או מיום אחר שקבע בית המשפט; עובד השירות ישא את תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית המשפט, שהרשיעו בשל העבירה האחרת, ציווה ששתי התקופות, כולן או מקצתן, יהיו חופפות;

(2) החליט בית המשפט לגזור בשל העבירה האחרת עונש אחר מזה המנוי בפסקה (1) – רשאי הוא לקבוע שעבודת השירות לא תחל או תופסק, לפי העניין, ושעובד השירות ישא את את עונשו או את יתרת עונשו, לפי העניין, בבית הסוהר מהיום שיקבע בית המשפט.

(א1) השופט או המותב שגזר את הדין, ובהעדרו – שופט או מותב אחר באותו בית משפט, לפי העניין, רשאי, לאחר שנתן לנאשם אפשרות לטעון את טענותיו, לגזור על הנאשם עונש אחר אם התקיים אחד מאלה, ורשאי בית המשפט להורות כי עבודת השירות תופסק עד למתן החלטתו:

(1) הממונה הביא לפניו חוות דעת של רופא שירות בתי הסוהר, ולפיה עובד השירות איבד את כושר העבודה שלו ונקבעה לו אי-כשירות קבועה או ממושכת בשל פגיעה שאירעה לו לאחר שנגזר דינו;

(2) הממונה הביא לפניו חוות דעת המבוססת על חוות דעת של גורם מוסמך המנוי בסעיף 51ב(ב1)(1), שלא היתה לפני בית המשפט בעת קבלת החלטתו לפי סעיף 51ב(א), או שלא היתה בידיעת הממונה בעת הדיון לפי סעיף 51ב(א), ועל פי חוות הדעת האמורות הנידון אינו מתאים לנשיאת המאסר בעבודת שירות, נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו, אם יישא הנאשם את עונש המאסר בעבודת שירות או ימשיך לשאת את עונשו בעבודת שירות; הבאת חוות הדעת לפני בית המשפט תהיה בדרך הקבועה בסעיף 51ב(ב4).

(א2) הוגש נגד עובד השירות כתב אישום בשל עבירה אחרת לאחר שנגזר דינו לנשיאת המאסר בעבודת שירות, רשאי השופט או המותב שגזר את הדין, ובהעדרו – שופט או מותב אחר באותו בית משפט, לבקשת הממונה, ולאחר שנתן לנאשם אפשרות לטעון את טענותיו, להורות שעבודת השירות לא תחל או תופסק, והנידון יישא את עונשו או את יתרת העונש בבית הסוהר, אם סבר בית המשפט על פי העובדות הנטענות בכתב האישום כי התחלת או המשך ביצוע עבודת השירות על ידי הנאשם אינם הולמים עוד נשיאה של עונש המאסר בעבודת שירות, לנוכח העיתוי של ביצוע העבירה, מהותה, חומרתה ונסיבות ביצועה.

(ב) על החלטת בית משפט לפי סעיף קטן (א)(2) או סעיף קטן (א2) ניתן לערער תוך 14 ימים מיום שנמסרה ההחלטה למערער; בית המשפט ידון בערעור בשופט אחד והחלטתו תהיה סופית; על החלטת בית משפט לגזור עונש אחר לפי סעיף קטן (א1) יחולו הוראות חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לעניין ערעור.

קיצור תקופת עבודת השירות

51י1. (א) תקופת עבודת השירות של עובד שירות הנושא עונש מאסר בעבודת שירות לתקופה העולה על שישה חודשים, תקוצר לתקופה כמפורט בסעיף קטן (ג), ובלבד שקיבל הממונה את כל אלה:

(1) אישור מפקח על כך שעובד השירות ביצע את עבודת השירות כנדרש וברציפות בהתאם להוראות סעיף 51ו, ובלבד שלא החל בעניינו של עובד השירות הליך של הפסקה מינהלית של עבודת השירות לפי הוראות סעיף 51ט;

(2) אישורו של קצין מבחן בדבר עמידתו של עובד השירות בתכנית שנקבעה לו על ידי קצין המבחן לפי הוראות סעיף 51ג(ג), אלא אם כן מצא קצין המבחן שלא נדרשת תכנית כאמור, ואם נתן בית המשפט לגבי עובד השירות צו מבחן לפי סעיף 1 לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 – אישור של קצין מבחן בדבר עמידתו של עובד השירות בתנאי הצו, כנדרש על ידי קצין המבחן.

(ב) קוצרה תקופת עבודת השירות של עובד שירות לפי הוראות סעיף קטן (א), יראו אותו כמי שסיים לרצות את עונשו בתום אותה תקופה.

(ג) קיצור תקופת עבודת השירות לפי סעיף זה יהיה לתקופות כמפורט להלן, ובלבד שתקופת עבודת השירות לא תפחת משישה חודשים:

(1) לעניין עובד שירות הנושא עונש מאסר בעבודת שירות לתקופה העולה על שישה חודשים ואינה עולה על שבעה חודשים – ארבעה שבועות;

(2) לעניין עובד שירות הנושא עונש מאסר בעבודת שירות לתקופה העולה על שבעה חודשים – שישה שבועות.

(ד) הוראות סעיף זה יחולו לעניין תקופת עבודת שירות של עובד שירות הנושא עונש מאסר בעבודת שירות לתקופה העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שישה חודשים, בשינויים אלה:

(1) בסעיף קטן (א), הוראת פסקה (2) – לא תחול;

(2) במקום סעיף קטן (ג) יקראו:

(ג) קיצור תקופת עבודת השירות לפי סעיף זה יהיה לתקופות כמפורט להלן, ובלבד שתקופת עבודת השירות לא תפחת משלושה חודשים:

(1) לעניין עובד שירות הנושא עונש מאסר בעבודת שירות לתקופה העולה על שלושה חודשים ושאינה עולה על ארבעה חודשים – שבועיים;

(2) לעניין עובד שירות הנושא עונש מאסר בעבודת שירות לתקופה העולה על ארבעה חודשים ואינה עולה על שישה חודשים – שלושה שבועות.

ממונה על עבודת שירות

51יא. (א) השר לביטחון הפנים ימנה קצין שירות בתי הסוהר לממונה על עבודת שירות.

(ב) הממונה יפעל בשקידה ראויה לארגון עבודת השירות, למציאת מקומות לעבודת שירות למגוון סוגי אוכלוסייה, לרבות לאנשים עם מוגבלות, להצבתם של נידונים לעבודה בהם, למינוי מפקחים מקרב עובדי המדינה ולפיקוח על עבודת שירות.

תקנות

51יב. (א) השר לביטחון הפנים רשאי להתקין תקנות לביצוע סימן זה.

(ב) תקנות שיתקין השר לביטחון הפנים לפי סימן זה יהיו בהתייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, למעט תקנות שיתקין לעניין גופים כאמור בהגדרה "עבודת שירות" בסעיף 51א.

סימן ג': מאסר על תנאי

מאסר על תנאי [יא/18]

52. (א) הטיל בית המשפט עונש מאסר, רשאי הוא להורות בגזר הדין שהעונש, כולו או מקצתו, יהיה על תנאי.

(ב) (1) מי שנידון למאסר על תנאי לא ישא את ענשו אלא אם עבר – תוך תקופה שנקבעה בגזר דינו ושלא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים (להלן – תקופת התנאי) – אחת העבירות שנקבעו בגזר הדין והורשע בשל עבירה כזאת (להלן – עבירה נוספת) תוך תקופת התנאי או לאחריה;

(2) הורשע אדם בעבירת בחירות, יכול שתעלה תקופת התנאי בשל עבירה נוספת שהיא עבירת בחירות על שלוש שנים ובלבד שלא תעלה על חמש שנים; לענין פסקה זו, "עבירת בחירות" –

(1) עבירה לפי חוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה [נוסח משולב] התשכ"ט-1969;

(2) עבירה לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965;

(3) עבירה לפי חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959.

(ג) תקופת התנאי תתחיל ביום מתן גזר הדין ואם הנידון נושא אותו זמן עונש מאסר – ביום שחרורו מן המאסר; אולם תקופה שאסיר נמצא בה מחוץ לבית הסוהר בשל שחרור בערובה מכח סימן ב' בפרק ג' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, בשל חופשה מיוחדת או מכח סימן ב1 לפרק ו', יראו אותה כתקופת תנאי מצטברת לתקופת התנאי שקבע בית המשפט; והכל כשבית המשפט לא הורה אחרת.

(ד) קביעת העבירות לפי סעיף קטן (ב) יכול שתהיה בציון סוג של עבירות או בפירוט עבירות מסויימות, אם דרך תיאורן ואם דרך אזכור הוראות חוק; אוזכרה הוראת חוק והיא בוטלה לאחר מכן והוראה אחרת באה במקומה, יראו את גזר הדין כמאזכר את ההוראה האחרת.

העמדה במבחן בתקופת התנאי [יא/19]

53. (בוטל)

מאסר בשל עבירה נוספת [יא/20]

54. הטיל בית המשפט עונש מאסר בשל עבירה נוספת, לא יורה שעונש זה יהיה כולו על תנאי.

הפעלתו של מאסר על תנאי [יא/21]

55. (א) מי שנידון למאסר על תנאי והורשע בשל עבירה נוספת, יצווה בית המשפט על הפעלת המאסר על תנאי.

(ב) בצו לפי סעיף קטן (א) רשאי בית המשפט להורות שהפעלת המאסר על תנאי תהיה בכפוף לתוצאות הערעור על ההרשעה בשל העבירה הנוספת.

(ג) צו לפי סעיף זה יינתן מאת בית המשפט שהרשיע את הנידון בשל העבירה הנוספת, והוא יכול להינתן מאת כל שופט של אותו בית משפט.

הארכת תקופת התנאי [יא/22]

56. (א) בית המשפט שהרשיע נאשם בשל עבירה נוספת ולא הטיל עליו בשל אותה עבירה עונש מאסר רשאי, על אף האמור בסעיף 55 ובמקום לצוות על הפעלת המאסר על תנאי, לצוות, מטעמים שיירשמו, על הארכת תקופת התנאי, או חידושה, לתקופה נוספת שלא תעלה על שנתיים, אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי.

(ב) לא ישתמש בית המשפט בסמכות לפי סעיף זה אלא לגבי ההרשעה הראשונה של הנאשם בשל עבירה נוספת.

(ג) האריך בית המשפט את תקופת התנאי לתקופה נוספת לפני תום תקופת התנאי, תחל תקופת התנאי הנוספת בתום תקופת התנאי; חידש בית המשפט את תקופת התנאי לאחר שתמה תקופת התנאי, תחל תקופת התנאי הנוספת מיום מתן פסק הדין, והכל כשבית המשפט לא הורה אחרת.

מאסר על תנאי שהטיל בית דין צבאי [יא/23]

57. לענין סעיפים 54 עד 56 דינו של עונש מאסר על תנאי שהטיל בית דין צבאי כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, כדין עונש מאסר על תנאי שהטיל בית משפט, זולת אם סבר בית המשפט שהרשיע בשל העבירה הנוספת, שהעבירה שעליה הטיל בית הדין הצבאי את עונש המאסר על תנאי היתה עבירה צבאית כמשמעותה באותו חוק.

תקופות מאסר בזו אחר זו [יא/24]

58. מי שהוטל עליו עונש מאסר בשל עבירה נוספת והופעל נגדו עונש המאסר על תנאי, ישא, על אף האמור בסעיף 45, את שתי תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית המשפט שהרשיעו בשל העבירה הנוספת ציווה, מטעמים שיירשמו, ששתי התקופות כולן או מקצתן יהיו חופפות.

תחילת המאסר שהופעל [יא/25]

59. מי שהופעל נגדו מאסר על תנאי יתחיל לשאתו ביום מתן הצו המפעיל את המאסר, זולת אם ציווה בית המשפט שיתחיל ביום אחר.

ערעור [יא/26]

60. (א) צו לפי סעיפים 55 עד 59 ניתן לערעור.

(ב) בערעור על ההרשעה בשל העבירה הנוספת מותר לכלול ערעור גם על צו כאמור אם לא הוגש עליו ערעור לפי סעיף זה.

סימן ד': קנס

שיעור הקנסות

61. (א) על אף האמור בכל חוק, מקום שהוסמך בית המשפט בחוק להטיל קנס, רשאי הוא להטיל –

(1) אם קבוע לעבירה עונש מאסר עד ששה חדשים או קנס בלבד, או קנס שלא נקבע לו סכום – קנס עד 14,400 שקלים חדשים;

(2) אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה מששה חדשים ולא יותר משנה – קנס עד 29,200 שקלים חדשים;

(3) אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה משנה ולא יותר משלוש שנים – קנס עד 75,300 שקלים חדשים;

(4) אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה משלוש שנים – קנס עד 226,000 שקלים חדשים.

(ב) סעיף זה לא יפגע בהוראה המסמיכה את בית המשפט לקנוס בסכומים העולים על הסכומים האמורים בסעיף קטן (א) או בהוראות סעיף 63.

(ג) מקום שקבוע בחוק לעבירה נמשכת קנס או קנס נוסף לכל יום של עבירה רשאי בית המשפט להטיל, במקום אותו קנס – קנס עד 1,400 שקלים חדשים.

(ד) סעיף זה אינו בא לשנות מסכומים שבית המשפט מוסמך להטיל כקנס בשל אי-ציות לצו בענין עדות או המצאת מסמכים או בשל בזיון בית משפט.

מאסר שאין כנגדו קנס

62. (בוטל)

קנס לפי שווי הנזק או טובת ההנאה [יא/29]

63. (א) בשל עבירה שנתכוון בה הנאשם לגרום נזק ממון לאחר או להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר, רשאי בית המשפט להטיל על הנאשם קנס פי ארבעה משוויים של הנזק שנגרם או של טובת ההנאה שהושגה על ידי העבירה, או את הקנס שנקבע בחיקוק, הכל לפי הגדול שבהם.

(ב) הורשע אדם בעבירה, וקיבל דבר כשכר בעד ביצועה או כאמצעי לביצועה, רשאי בית המשפט להטיל עליו קנס פי ארבעה משוויו של הדבר, או את הקנס שנקבע בחיקוק, הכל לפי הגדול שבהם.

(ג) בקביעת סכום הקנס לפי סעיף זה רשאי בית המשפט להתחשב, בין השאר, בהשפעה שתהיה לסילוק הקנס על יכלתו של הנאשם לפצות את הניזוק בשל הנזק שנגרם לו על ידי העבירה.

(ד) קביעת הקנס לפי ערך הנזק שנגרם או טובת ההנאה שהופקה תהא כערכם ביום ביצוע העבירה או ביום מתן החלטת בית המשפט, לפי הגדול שבהם.

עדכון קנסות

64. (א) שר המשפטים רשאי לשנות בצו את שיעורי הקנסות הקבועים בכל חוק, על פי השינויים שחלו במדד מן המדד שפורסם בחודש שבו הם נקבעו לאחרונה.

(ב) לא יוגדלו שיעורי קנסות לפי סעיף זה לפני שחלפו ששה חדשים מיום ההגדלה הקודמת.

(ג) בסעיף זה – "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; "קנסות" – לרבות תקרות לקנסות שהחוק מסמיך לקבוע ולרבות תקרת הפיצויים האמורה בסעיף 77.

שמירת הוראות מיוחדות [יא/31]

65. (בוטל)

מועד לתשלום קנס [יא/32]

66. (א) קנס שהוטל ישולם מיד, אך רשאי בית המשפט לצוות שהקנס ישולם תוך תקופה שקבע ובתנאים שקבע ורשאי הוא לקבוע שעל סכום הקנס שתשלומו נדחה או על חלק ממנו תתווסף ריבית שקלית כאמור בסעיף 67(ב) לגבי תקופת הדחיה.

(ב) קבע בית המשפט כי הקנס ישולם לשיעורין, יחולו הוראות סעיף 71 לגבי כל שיעור ושיעור.

קנס שלא שולם במועד

67. (א) קנס שלא שולם, כולו או מקצתו, במועד הקבוע, תיווסף עליו תוספת פיגור בשיעור 30 אחוזים מן הקנס או מחלקו שלא שולם, לפי העניין (להלן – תוספת הפיגור).

(ב) על קנס שלא שולם במועד הקבוע, כולו או מקצתו, יתווספו בתקופת הפיגור ריבית שקלית ודמי פיגורים עד לתשלומו, ויחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, בשינויים המחויבים; בסימן זה, "דמי פיגורים" ו"ריבית שקלית" – כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה.

(ג) המועד הקבוע לענין סעיף זה הוא כאמור בסעיף 66, ואם הוטל הקנס שלא במעמד הנאשם או סניגורו – שלושים יום מיום שנשלחה בדואר לנאשם הודעה על גזר הדין או שהומצאה לו בדרך שבה ניתן להמציא מסמכים על פי דין.

גביית תוספת הפיגור [יא/32ב] [תשל"ג]

68. (א) לענין גביה, דין תוספת הפיגור כדין הקנס, אולם סעיף 71 לא יחול על התוספת.

(ב) סכום ששולם או נגבה על חשבון קנס שנתווספה עליו תוספת פיגור, ייזקף תחילה על חשבון תוספת הפיגור.

פטור מתשלום תוספת פיגור, ריבית שקלית ודמי פיגורים [יא/32ג] [תשל"ג]

69. (א) בית המשפט או הרשם רשאים לפטור אדם, על פי בקשתו, מתשלום תוספת הפיגור, הריבית השקלית ודמי הפיגורים, כולם או מקצתם, אם שוכנעו שהיו סיבות סבירות לאי תשלום הקנס או חלק ממנו במועד הקבוע.

(ב) הבקשה לפטור תהיה בכתב, ותהיה נתמכת בתצהיר המאמת את העובדות המפורטות בה; בית המשפט או הרשם רשאים להחליט בבקשה על יסוד התצהיר בלבד או במעמד המבקש בלבד.

(ג) החלטת בית המשפט או הרשם ניתנת לערעור כהחלטה אחרת של אותו בית משפט בענין אזרחי, אם ניתנה רשות על כך מאת נותן ההחלטה.

גביית קנסות [יא/33]

70. קנס שלא שולם במועדו, יחולו על גבייתו הוראות פקודת המיסים (גביה) כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה.

מאסר במקום קנס [יא/34] [תשל"ג]

71. (א) בית המשפט הדן אדם לקנס, רשאי להטיל עליו מאסר עד שלוש שנים למקרה שהקנס כולו או מקצתו לא ישולם במועדו ובלבד שתקופת המאסר במקום קנס לא תעלה על תקופת המאסר הקבועה לעבירה שבשלה הוטל הקנס; נקבע לעבירה עונש קנס בלבד או היתה העבירה עבירה של אחריות קפידה כאמור בסעיף 22(א) סיפה, לא תעלה תקופת המאסר במקום הקנס על שנה.

(ב) (בוטל)

(ג) נשא אדם מאסר לפי סעיף קטן (א), לא יחוייב בתשלום הקנס והתוספת; נשא חלק מתקופת המאסר, לא יחוייב בתשלום חלק הקנס היחסי לתקופה שנשא עליו מאסר, והתוספת שיהיה חייב בה תחושב לפי אותו חלק מן הקנס שלא נשא עליו מאסר.

(ד) הוטל מאסר לפי סעיף קטן (א) ולפני שנסתיימה תקופת המאסר שולם חלק מן הקנס תקוצר התקופה לפי היחס שבין הסכום ששולם לבין הקנס כולו.

(ה) מי שהוטל עליו מאסר בשל אי תשלום קנס ישא אותו בנוסף לכל מאסר אחר, לרבות מאסר בשל אי-תשלום קנס אחר, בין שהמאסר האחר הוטל באותו משפט ובין שהוטל במשפט אחר, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.

סימן ד'1: שירות לתועלת הציבור

שירות לציבור

71א. (א) בית משפט שהרשיע אדם ולא הטיל עליו עונש מאסר בפועל, רשאי, במקום כל עונש אחר או בנוסף עליו, לחייבו בצו שיעשה, בשעות הפנאי שלו וללא שכר, פעולה או שירות לתועלת הציבור או הזולת (להלן, בסימן זה – שירות לציבור), למשך תקופה, למספר שעות ובהתאם לתכנית, הכל כפי שיקבע בית המשפט בצו; לצו כאמור ייקרא להלן "צו שירות".

(ב) מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה, רשאי הוא לתת צו שירות גם ללא הרשעה, בנוסף למבחן או בלעדיו, ומשעשה כן יהיה דינו של צו השירות, לענין סעיף 9 לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, כדין צו מבחן.

(ג) בית המשפט לא יתן צו שירות אלא לאחר ששוכנע על פי תסקיר של קצין מבחן שנעשו סידורים על פי תכנית מפורטת שיאפשרו לנידון לעשות את השירות.

(ד) בית המשפט רשאי לקבוע בצו שירות הוראות ותנאים שיראה אותם נחוצים כדי להבטיח את ביצוע השירות ואת הפיקוח על ביצוע השירות בידי הנידון.

(ה) בית המשפט יסביר לנידון בלשון פשוטה את משמעות הצו, את מטרת השירות ואת פרטיו, ויזהירו שאם לא ימלא אחר הצו יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71ד; בית המשפט לא יתן צו שירות אלא אם הביע הנידון את נכונותו למלא אחר הוראות הצו.

(ו) שירות לציבור יהיה בפיקוחו של קצין מבחן, והוא רשאי להיעזר באחרים לצורך זה.

תקופת צו שירות ושינויו

71ב. (א) תקופת תקפו של צו שירות לא תעלה על שנה אחת, אולם רשאי בית המשפט להאריכה מנימוקים מיוחדים שיירשמו, ובלבד שמכסת שעות העבודה לא תעלה על מכסת השעות שנתחייב בה הנידון מלכתחילה.

(ב) בית המשפט שנתן צו שירות רשאי – על פי בקשת קצין מבחן או על פי בקשת הנידון – לעיין מחדש בצו, לשנותו, לקבוע בו הוראות חדשות או לבטל הוראה מהוראותיו, הכל כפי שיראה לצודק בנסיבות הענין.

חיוביו של החייב בשירות

71ג. מי שחוייב בשירות לציבור לפי סימן זה יבצע את השירות שהוטל עליו בצו, בהתאם לאמור בו, ויציית להוראות קצין המבחן שקבע בית המשפט או של מי שהוא מינה לכך, בכל הקשור לשירות.

הפרת צו שירות

71ד. הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו השירות שהנידון לא מילא אחר צו השירות, רשאי הוא –

(1) אם ניתן צו השירות בלא הרשעה – לבטל את צו השירות, להרשיעו ולגזור עליו עונש על העבירה שבגללה ניתן צו השירות (בסעיף זה – העבירה המקורית);

(2) אם ניתן צו השירות לאחר הרשעה בלא כל עונש נוסף – לבטל את צו השירות ולהטיל עליו עונש על העבירה המקורית במקום צו השירות;

(3) אם ניתן צו השירות לאחר הרשעה נוסף על עונש אחר – לבטל את צו השירות ולהטיל עליו עונש נוסף על העבירה המקורית במקום צו השירות, בהתחשב, בין השאר, בכל עונש שהוטל עליו על העבירה המקורית.

תקנות

71ה. שר העבודה והרווחה רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצוע פרק זה, ובין השאר בענין החזר הוצאות הקשורות בביצוע השירות לציבור.

מעמד עושה השירות

71ו. מי שחוייב בשירות לציבור לפי סימן זה לא ייחשב כעובדו של מי שבשבילו או באמצעותו הוא מבצע את השירות.

סימן ה': התחייבות להימנע מעבירה

התחייבות להימנע מעבירה

72. (א) בית משפט שהרשיע אדם רשאי, נוסף על העונש שהטיל, לצוות שהנידון ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלוש שנים.

(ב) קבע בית המשפט שנאשם ביצע עבירה אך לא הרשיעו, רשאי הוא לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שנה אחת.

(ג) התחייבות כאמור בסעיף זה תהיה בסכום שלא יעלה על סכום הקנס שמותר להטיל בשל העבירה שבה הורשע הנידון או שנקבע שביצע אותה, לפי העניין, ותהיה בערבים או בלי ערבים, הכל כפי שיצווה בית המשפט.

התחייבות אחרים להימנע מעבירה [יא/36]

73. (בוטל)

מאסר על אי מתן התחייבות [יא/37]

74. ציווה בית המשפט על אדם לפי סעיף 72 ליתן התחייבות להימנע מעבירה, רשאי בית המשפט לכפותו לציית לצו וליתן את ההתחייבות על ידי שיטיל עליו מאסר לתקופה שלא תעלה על שלושה חדשים.

ערעור [יא/38]

75. צו לפי סעיפים 72 או 74 ניתן לערעור כאילו היה גזר דין של מאסר לשלושה חדשים.

גביית סכומי התחייבויות

76. התחייב אדם לפי סעיף 72 להימנע מעבירה, ולאחר מכן בית משפט הרשיעו בעבירה שהתחייב להימנע ממנה או קבע כי הוא ביצע את העבירה כאמור אך לא הרשיעו, יצווה בית המשפט שהרשיע או שקבע כאמור, על תשלום סכום ההתחייבות; לא שולם סכום ההתחייבות, יהא דינו של סכום זה כדין קנס ויחולו עליו הוראות סעיפים 66 עד 70, ולעניין התחייבות שהוטלה על אדם לפי סעיף 72(א) – גם הוראות סעיף 71.

סימן ו': פיצויים והוצאות

פיצוי [יא/40]

77. (א) הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו, בשל כל אחת מן העבירות שהורשע בהן, לשלם לאדם שניזוק על ידי העבירה סכום שלא יעלה על 258,000 שקלים חדשים לפיצוי הנזק או הסבל שנגרם לו.

(ב) קביעת הפיצויים לפי סעיף זה תהא לפי ערך הנזק או הסבל שנגרמו, ביום ביצוע העבירה או ביום מתן ההחלטה על הפיצויים, הכל לפי הגדול יותר.

(ג) לענין גביה, דין פיצויים לפי סעיף זה כדין קנס; סכום ששולם או נגבה על חשבון קנס שיש בצדו חובת פיצויים, ייזקף תחילה על חשבון הפיצויים.

(ד) הורה בית משפט כי פיצוי שהנאשם חויב בו לפי סעיף זה ישולם לשיעורין, והנאשם לא שילם את אחד התשלומים במועדו, תעמוד יתרת החוב לפירעון מיידי.

חיוב בפיצוי דינו כפסק דין [יא/41]

78. חיוב בפיצוי לפי סעיף 77 הוא, לענין ערעור הנאשם עליו, כפסק דין של אותו בית משפט שניתן בתובענה אזרחית של הזכאי נגד החייב בו; בערעור על פסק הדין שהביא לידי החיוב בפיצוי מותר לכלול גם ערעור על החיוב.

הוצאות המשפט [יא/42]

79. הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו בתשלום הוצאות המשפט, לרבות הוצאות העדים, בסכום שקבע בית המשפט; לענין ערעור ולענין סעיפים 66 עד 71 רואים הוצאות המשפט שחוייב בהן אדם לפי סעיף זה כאילו היו קנס.

הוצאות ההגנה מאוצר המדינה [יא/43] [תשל"א, תשל"ה]

80. (א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, סכומי מקסימום להוצאות ולפיצויים האמורים.

(ג) החלטת בית המשפט לפי סעיף זה ניתנת לערעור כפסק דין בפלילים.

הוצאות ההגנה על המתלונן [יא/44]

81. (א) זיכה בית המשפט את הנאשם לאחר שראה כי התלונה שגרמה למשפט הוגשה בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד, רשאי הוא לחייב את המתלונן, לאחר שנתן לו הזדמנות סבירה לטעון טענותיו לענין זה, בתשלום הוצאות הגנתו של הנאשם והוצאות התביעה, כפי שיקבע בית המשפט.

(ב) לענין ערעור על חיוב לפי סעיף קטן (א), דין המתלונן כדין נאשם שהורשע, ולענין גביית ההוצאות רואים את החיוב בהן כפסק דין של אותו בית משפט שניתן בתובענה אזרחית לטובת הזכאי נגד המתלונן.

סימן ז': טיפול בקהילה

טיפול במשתמשים בסמים

82. הורשע אדם ונוכח בית המשפט כי הוא משתמש בסמים מסוכנים, כמשמעותם בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, רשאי בית המשפט להטיל עליו בצו – מבחן שבמסגרתו יעבור הנידון טיפול בקהילה, בתקופה ובהתאם לתכנית שיורה בית המשפט; ורשאי בית המשפט לתת צו כאמור בלא להרשיע את הנאשם, אף אם תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי שניתן לצוות על הפעלתו.

תנאים לצו מבחן עם טיפול

83. בית משפט לא יתן צו מבחן כאמור בסעיפים 82 או 86 אלא אם כן –

(1) הנידון הסכים לעבור טיפול והבין את תנאי הטיפול ומהותו;

(2) מצבו של הנידון מצדיק טיפול והנידון מתאים לטיפול;

(3) נעשו סידורים שיאפשרו לנידון לקבל את הטיפול על פי תכנית מפורטת בתסקיר קצין מבחן לענין סוג הטיפול, מהותו ומשכו.

תקנות

84. (א) שר העבודה והרווחה, בהתייעצות עם שר המשפטים, שר המשטרה ושר הבריאות, רשאי להתקין תקנות לביצוע סימן זה.

(ב) שר הבריאות, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר העבודה והרווחה רשאי להתקין תקנות לענין מקומות טיפול רפואיים ודרכי טיפול רפואי.

(ג) תקנות לפי סעיף זה יהיו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

הארכה נוספת של תקופת התנאי

85. (א) על אף הוראות סעיף 56(ב), רשאי בית המשפט שהרשיע אדם העובר טיפול למשתמשים בסמים, או שסיים טיפול כאמור, להשתמש בסמכותו לפי סעיף 56 יותר מפעם אחת, אם שוכנע כי לא יהיה זה צודק להפעיל את המאסר על תנאי משום שיש סיכוי לשיקומו של האדם, כי הפעלת המאסר על תנאי תסב לו נזק חמור, וכי אין סיכון לשלום הציבור בשל הארכת התנאי.

(ב) בטרם יחליט על הארכה נוספת של תקופת התנאי, יבקש בית המשפט תסקיר של קצין מבחן על הנאשם, על מצב התקדמותו בטיפול, וכן, אם הוא מקבל טיפול במוסד, על המוסד שבו הוא מטופל.

(ג) הארכה נוספת של תקופת התנאי, לפי סעיף זה, תלווה בצו מבחן כאמור בסימן זה ובתנאים האמורים בו; על ההארכה הנוספת יחולו הוראות סעיף 56(ג).

(ד) לענין סעיף זה – "טיפול למשתמשים בסמים" – "טיפול סוציאלי", "טיפול רפואי" או "טיפול משולב" כהגדרתם בחוק הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים, התשנ"ג-1993, הניתן למשתמשים בסמים; "מוסד" – כהגדרתו בחוק האמור.

טיפול באלימות במשפחה

86. (א) הורשע נאשם ונוכח בית המשפט כי הוא נוהג באלימות כלפי בן משפחתו, רשאי בית המשפט להטיל עליו בצו, מבחן שבמסגרתו יעבור הנידון טיפול בקהילה, על פי תכנית שיורה בית המשפט, ורשאי בית המשפט לתת צו כאמור, אם קבע שהנאשם עבר את העבירה אך לא הרשיעו.

(ב) לענין סעיף זה –

"בן משפחתו" – לרבות מי שהיה בן משפחתו בעבר, והוא אחד מאלה:

(1) בן זוג, הורה או בן זוג של הורה, הורה של בן זוג או בן זוגו של ההורה, סב או סבתא, צאצא או צאצא של בן זוג, אח או אחות, גיס או גיסה, דוד או דודה, אחיין או אחיינית;

(2) קטין או חסר ישע, שעובר העבירה אחראי עליו, כהגדרת "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א;

"בן זוג" – לרבות הידוע בציבור כבן זוגו.

תחולת הוראות פקודת המבחן

86א. הוראות פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, יחולו על צו מבחן שניתן לפי סימן זה בכפוף להוראותיו ובשינויים המחויבים.

סימן ח': שונות

הליך בבית משפט קהילתי

86ב. קבע בית משפט קהילתי כהגדרתו בסעיף 220ב לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, כי נאשם ביצע עבירה וכי הוא סיים בהצלחה הליך בבית משפט קהילתי, רשאי הוא –

(1) על אף הוראות סעיף 56(ב), להשתמש בסמכותו לפי סעיף 56 יותר מפעם אחת אם שוכנע כי אין סיכון לשלום הציבור בשל הארכת התנאי;

(2) על אף הוראות סעיף 76, להאריך את תקופת ההתחייבות שנגזרה על הנידון לפי סעיף 72 או לחדשה לתקופה שיקבע, שלא תעלה על שנתיים.

דחיית מועדים [יא/50]

87. (א) נקבע מועד לביצועו של עונש, באחת מהוראות פרק זה או בבית המשפט לפיה, רשאי בית המשפט לדחות את הביצוע למועד אחר.

(ב) נדחה ביצועו של עונש לפי סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לדחות פעם נוספת מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ג) בית המשפט הדוחה ביצועו של עונש לפי סעיף זה רשאי להתנות את הדחיה במתן ערובה ובתנאים אחרים שימצא לנכון; על ערובה הניתנת לפי הוראה זו יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות סעיפים 38 עד 40 ו-44 לחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965.

(ד) החלטת בית המשפט לפי סעיף זה ניתנת לערעור.

האחריות האזרחית שמורה [יא/51]

88. זיכוי בפלילים או הטלת עונש או חיוב בפיצוי לפי סעיף 77 אינם משחררים מאחריות לנזק לפי כל דין אחר.

תחולה [יא/53]

89. הוראות פרק זה חלות על עבירות לפי כל דין.

ביצוע ותקנות [יא/54]

90. שר המשפטים ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

פרק ו'1: הוראות להתאמת דיני העונשין

פרשנות הדין בדבר היסוד הנפשי שבעבירה

90א. בכל מקום בחיקוק שנחקק לפני תחילתו של חוק העונשין (תיקון מס' 39) (חלק מקדמי וחלק כללי), התשנ"ד-1994 (בפרק זה – חוק העונשין תיקון מס' 39), ושבו היסוד הנפשי שבעבירה בא לידי ביטוי במונח –

(1) "זדון" או "מזיד" – יהיה היסוד הנפשי הדרוש להתהוות העבירה – מודעות כאמור בסעיף 20(א) רישה, ולענין תוצאת המעשה הנמנית עם פרטי העבירה – גם פזיזות;

(2) "בכוונה" – מקום שהמונח אינו מתייחס לתוצאת המעשה הנמנית עם פרטי העבירה, יתפרש המונח כמניע שמתוכו נעשה המעשה או כמטרה להשיג יעד כפי שנקבע בעבירה, לפי ההקשר;

(3) "ביודעין" או מונח בעל משמעות דומה – יתפרש המונח כמחשבה פלילית כאמור בסעיף 20(א);

(4) "יש לו יסוד להניח" או ביטוי בעל משמעות דומה – יתפרש הביטוי כאדם שחשד, כאמור בסעיף 20(ג)(1);

(5) "התרשלות" – יתפרש המונח כרשלנות כאמור בסעיף 21.

עונש על עבירת רשלנות

90ב. בכל מקום בחיקוק שנחקק לפני תחילתו של חוק העונשין תיקון מס' 39, ושבו היסוד הנפשי הנדרש להתהוות העבירה הוא רשלנות, ולאותה עבירה נקבע עונש מאסר העולה על שלוש שנים – יהיה העונש בשל אותה עבירה, מאסר שלוש שנים.

חלק ב': עבירות

פרק ז': בטחון המדינה, יחסי חוץ וסודות רשמיים

סימן א': הוראות כלליות

הגדרות ופירוש [ד/1]

91. בפרק זה –

"אויב" – מי שהוא צד לוחם או מקיים מצב מלחמה נגד ישראל או מכריז על עצמו כאחד מאלה, בין שהוכרזה מלחמה ובין שלא הוכרזה, בין שיש פעולות איבה צבאיות ובין שאינן, וכן ארגון מחבלים;

"ארגון מחבלים" – ארגון שמטרותיו או פעולותיו מכוונות למיגור המדינה או לפגיעה בבטחונה של המדינה או בבטחון תושביה או ביהודים במדינות אחרות;

"ידיעה" – לרבות ידיעה שאינה נכונה, וכל תיאור, תכנית, סיסמה, סמל, נוסחה, חפץ או חלק מהם המכילים ידיעה או העשויים לשמש מקור לידיעה;

"מסירה" – לרבות מסירה על ידי סימון ואיתות ולרבות גרם מסירה;

מקום שמדובר על עשיית מעשה בכוונה מסויימת, פירושו עשיה או מחדל באותה כוונה ללא סמכות כדין.

קשר ונסיון [ד/2]

92. קשר או נסיון לעבור עבירה לפי פרק זה, דינם כדין מעשה העבירה.

כורח וצורך [ד/3]

93. ההגנה לפי סעיפים 21 או 22 לא תשמש עילה לפטור מאחריות פלילית בשל עבירה לפי סעיפים 97, 98, 99, 107, 112, או 113(ב); אך היא תשמש עילה להמתקת הדין.

הגנה נוספת [ד/4]

94. אין רואים מעשה כעבירה לפי פרק זה, אם משתמעת מתוכו כוונה בתום לב, או אם נעשה בתום לב מתוך כוונה להביא, בדרכים שאינן פסולות לפי דין, לידי שינוי בסדרי המדינה או בפעולות רשות מרשויותיה, או בסדרי מדינת חוץ או בפעולות רשות מרשויותיה, או בסדרי מוסד או ארגון של מדינות או בפעולותיהם.

חיפוי על עבירה [ד/5]

95. (א) מי שיודע כי אדם פלוני זומם לעבור עבירה או עבר עבירה לפי פרק זה שענשה מאסר חמש עשרה שנה או עונש חמור מזה, ולא פעל באופן סביר כדי למנוע עשייתה, השלמתה או תוצאותיה, הכל לפי הענין, דינו – מאסר שבע שנים.

(ב) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיף 262 ולא לגרוע מהן.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על בן זוג, הורה, צאצא, אח או אחות של אדם שזמם או עבר עבירה כאמור.

עונש מוות [ד/6]

96. על אף האמור בפרק זה, לא יטיל בית משפט עונש מוות אלא אם העבירה נעברה בתקופה שבה מתנהלות פעולות איבה צבאיות של ישראל או נגדה.

סימן ב': בגידה

פגיעה בריבונות המדינה או בשלמותה [ד/7]

97. (א) מי שעשה, בכוונה לפגוע בריבונותה של המדינה, מעשה שיש בו כדי לפגוע בריבונותה, דינו – מיתה או מאסר עולם.

(ב) מי שעשה, בכוונה ששטח כלשהו יצא מריבונותה של המדינה או ייכנס לריבונותה של מדינת חוץ, מעשה שיש בו כדי להביא לכך, דינו – מיתה או מאסר עולם.

גרם למלחמה [ד/8]

98. מי שעשה, בכוונה להביא לידי פעולה צבאית נגד ישראל, מעשה שיש בו כדי להביא לכך, דינו – מאסר חמש עשרה שנה; התכוון לסייע לאויב, דינו – מיתה או מאסר עולם.

סיוע לאויב במלחמה [ד/9]

99. (א) מי שעשה, בכוונה לסייע לאויב במלחמתו נגד ישראל, מעשה שיש בו כדי לסייעו לכך, דינו – מיתה או מאסר עולם.

(ב) לענין סעיף זה, "סיוע" – לרבות מסירת ידיעה בכוונה שתגיע לידי האויב או ביודעין שהיא עשויה להגיע לידי האויב, ואין נפקא מינה שבעת מסירתה לא התנהלה מלחמה.

גילוי החלטה לבגוד [ד/10]

100. מי שעשה מעשה המגלה אחת הכוונות האמורות בסעיפים 97, 98 או 99, דינו – מאסר עשר שנים.

שירות בכוחות האויב [ד/11]

101. אזרח ישראלי וכל אדם אחר החייב בנאמנות למדינת ישראל, בין באשר הוא חייב בשירות בטחון לפי חוק שירות בטחון, תשי"ט-1959 [נוסח משולב], ובין באשר שירת בשירות המדינה, והוא שירת בכוחות המזויינים של האויב, דינו – מאסר חמש עשרה שנה.

סיוע לשבוי מלחמה [ד/12]

102. (א) מי שסייע בידי שבוי מלחמה להימלט או לנסות להימלט ממקום כליאתו או מישראל, דינו – מאסר עשר שנים; התכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו – מאסר חמש עשרה שנה.

(ב) מי שהתרשל בתפקידו למנוע בריחת שבוי מלחמה, דינו – מאסר שלוש שנים.

תעמולה תבוסנית [ד/13]

103. מי שהפיץ בשעת לחימה, ובכוונה לגרום בהלה בציבור, ידיעות שיש בהן כדי לערער את רוח חיילי ישראל ותושביה בעמידתם בפני האויב, דינו – מאסר חמש שנים; התכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו – מאסר עשר שנים.

סימן ג': פגיעה בכוחות מזויינים

כוחות מזויינים [ד/14]

104. אלה הם הכוחות המזויינים לענין סימן זה:

(1) צבא-הגנה לישראל;

(2) משטרת ישראל;

(3) כוחות מזויינים אחרים הפועלים נגד האויב בשיתוף עם צבא-הגנה לישראל.

מרידה בכוחות מזויינים [ד/15]

105. (א) שלושה או יותר מחברי כוח מזויין העושים אחת מאלה, הרי זו מרידה לענין סימן זה:

(1) בצוותא ותוך אי ציות לפקודה, הם תופסים בנשק או משתמשים בנשק שברשותם או משתמשים באמצעי כפיה כלפי מפקד;

(2) מסרבים בצוותא למלא פקודה בשעת פעולה צבאית או למלא פקודה הנוגעת לפעולה כזאת.

(ב) בסעיף זה, "מפקד" – הגבוה ממנו בדרגה, לרבות מי שלפי פקודות הצבא או לפי הנוהג בצבא רשאי לתת לו פקודה.

מרידה [ד/16]

106. המעורר מרידה או משתתף בה, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

מרידה בכוונת פגיעה בבטחון המדינה [ד/17]

107. מי שעשה אחד המעשים האמורים בסעיף 106 בכוונה לפגוע בבטחון המדינה, דינו – מאסר עולם.

פגיעה ברכוש [ד/18]

108. (א) מי שגרם בזדון נזק לרכוש שהוא בשימוש כוח מזויין או סיכן בזדון את האספקה לכוחות המזויינים, דינו – מאסר שבע שנים.

(ב) מי שגרם ברשלנות נזק לרכוש שהוא בשימוש כוח מזויין או סיכן ברשלנות את האספקה לכוחות המזויינים, דינו – מאסר שלוש שנים.

(ג) מי שעבר עבירה לפי סעיף קטן (א) והיה במעשה העבירה כדי לפגוע בבטחון המדינה, דינו – מאסר עשר שנים.

(ד) מי שעבר עבירה לפי סעיף קטן (א) בתקופה שבה מתנהלות פעולות איבה צבאיות של ישראל או נגדה, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

הסתה להשתמטות [ד/19]

109. (א) מי שהסית או שידל אדם החייב בשירות בכוח מזויין שלא ישרת בו או שלא יתייצב לפעולה צבאית, דינו – מאסר חמש שנים.

(ב) מי שהסית או שידל אדם המשרת בכוח מזויין לערוק משירותו או מפעולה צבאית, או סייע לו בעריקה, דינו – מאסר שבע שנים; לעניין זה, "משרת בכוח מזוין" – לרבות מי שמשרת לאחר שהתנדב לצבא הגנה לישראל לפי הוראות סעיף 17 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986.

(ג) מי שנתן לאדם החייב בשירות כאמור בסעיף קטן (א) מקלט או סייע להחביאו, כשהיה לו יסוד להניח שהוא עריק, דינו – מאסר שלוש שנים.

(ד) מי שעבר עבירה לפי סעיף זה בתקופה שבה מתנהלות פעולות איבה צבאיות של ישראל או נגדה, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

(ה) בסעיף זה, "עריקה" – העדר מן השירות בכוח מזויין מתוך כוונה שלא לחזור.

הסתה לאי ציות [ד/20]

110. מי שהסית או שידל אדם המשרת בכוח מזויין לאי ציות לפקודה חוקית, דינו – מאסר שנה; התכוון בכך לפגוע בבטחון המדינה, דינו – מאסר חמש שנים; נעברה העבירה בתקופה שבה מתנהלות פעולות איבה צבאיות של ישראל או נגדה, דינו – מאסר שבע שנים.

סימן ד': ריגול

מסירת ידיעה לאויב [ד/21]

111. מי שביודעין מסר ידיעה לאויב או בשבילו, דינו – מאסר עשר שנים; היתה הידיעה עלולה להיות לתועלת האויב, דינו – מאסר חמש עשרה שנה; התכוון בכך לפגוע בבטחון המדינה, דינו – מאסר עולם; גרם ברשלנות שתימסר לאויב או בשבילו ידיעה העלולה להיות לתועלתו, דינו – מאסר שלוש שנים.

ריגול [ד/22]

112. (א) מי שמסר ידיעה והתכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

(ב) מי שהשיג, אסף, הכין, רשם או החזיק ידיעה והתכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו – מאסר עשר שנים.

ריגול חמור [ד/23]

113. (א) (בוטל)

(ב) מי שמסר ידיעה סודית כשאינו מוסמך לכך והתכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו – מאסר עולם.

(ג) מי שהשיג, אסף, הכין, רשם או החזיק ידיעה סודית כשאינו מוסמך לכך, דינו – מאסר שבע שנים; התכוון בכך לפגוע בבטחון המדינה, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

(ד) (1) בסעיף זה, "ידיעה סודית" – ידיעה אשר ביטחון המדינה מחייב לשמרה בסוד, או ידיעה הנוגעת לסוג ענינים שהממשלה, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, הכריזה, בצו שפורסם ברשומות, כי הם ענינים סודיים;

(2) ידיעה אשר תוכנה, צורתה, סדרי החזקתה, מקורה או נסיבות קבלתה, מעידים על החובה לשמרה בסוד, חזקה היא, כי ביטחון המדינה מחייב לשמרה בסוד, אלא אם כן הוכח אחרת;

(3) הוראות פסקאות (1) ו-(2) יחולו גם לענין סעיף 113א.

(ה) תהא זו הגנה טובה לאדם הנאשם בעבירה על פי סעיף קטן (ג) שלא עשה דבר שלא כדין להשיג ידיעה באשר היא ידיעה סודית, ושהשיגה, אספה, הכינה, רשמה או החזיקה בתום לב ולמטרה סבירה.

ידיעה סודית

113א. מי שמסר ידיעה סודית כשאינו מוסמך לכך, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

מגע עם סוכן חוץ [תשכ"ז] [ד/24]

114. (א) מי שקיים ביודעין מגע עם סוכן חוץ ואין לו הסבר סביר לכך, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

(ב) ניסה אדם ליצור מגע עם סוכן חוץ, או שביקר במקום מגוריו או במקום עבודתו של סוכן חוץ או נמצא בחברתו, או שנמצא ברשותו שמו או מענו של סוכן חוץ ואין לו הסבר סביר לכך, דינו כדין המקיים מגע עם סוכן חוץ.

(ג) בסעיף זה, "סוכן חוץ" – לרבות מי שיש יסוד סביר לחשוד בו כי עסק, או נשלח לעסוק, מטעם מדינת חוץ או ארגון מחבלים או למענם, באיסוף ידיעות סודיות או במעשים אחרים העשויים לפגוע בבטחון מדינת ישראל וכן מי שיש יסוד סביר לחשוד בו שהוא חבר בארגון מחבלים או קשור בו או פועל בשליחותו.

(ד) לא יורשע אדם לפי סעיף זה אם הוכח לבית המשפט שלא עשה ולא התכוון לעשות דבר שיש בו כדי להביא לידי פגיעה בבטחון המדינה.

כניסה למקום צבאי [ד/25]

115. (א) מי שנכנס למקום מוגבל, ניסה לחדור לתוכו, שהה בו, ניסה להתחקות על מבנהו או על הנעשה בו, או ללא הסבר סביר שוטט בקרבתו – כשאינו מוסמך לכך – וכן מי שניסה להפריע או להטעות זקיף או שומר המופקד על מקום מוגבל, דינו – מאסר שלוש שנים; התכוון בכך לפגוע בבטחון המדינה, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

(ב) בסעיף זה, "מקום מוגבל" – מקום המוחזק בידי-צבא הגנה לישראל או המשמש למטרה בטחונית, ועל הכניסה אליו הופקדה שמירה או שהיא מוגבלת לפי הודעה שהוצגה באופן בולט מחוצה לו.

מעשה הכנה [ד/26]

116. העושה אחת מאלה בכוונה להכין מעשה עבירה לפי סימן זה שענשה מאסר שבע שנים או עונש חמור מזה, או לסייע לאדם אחר להכין מעשה עבירה כאמור, דינו – מאסר חמש שנים:

(1) מזייף מסמך או מחזיק מסמך מזוייף;

(2) מחזיק מסמך רשמי או משתמש בו כשאינו מוסמך לכך;

(3) משתמש בטענות שוא או מוסר ביודעין הודעה כוזבת;

(4) משתמש ללא סמכות כדין במדים של צבא-הגנה לישראל או של משטרת ישראל או במדים רשמיים אחרים;

(5) מחזיק ללא סמכות כדין חותם או חותמת או נייר רשמיים או סיסמה סודית.

סימן ה': סודות רשמיים

גילוי בהפרת חובה [תשכ"ז] [ד/27]

117. (א) עובד הציבור שמסר, ללא סמכות כדין, ידיעה שהגיעה אליו בתוקף תפקידו, לאדם שלא היה מוסמך לקבלה, וכן מי שהגיעה אליו ידיעה בתוקף תפקידו כעובד הציבור, ולאחר שחדל מהיות עובד הציבור מסרה, ללא סמכות כדין, לאדם שלא היה מוסמך לקבלה, דינו – מאסר שלוש שנים.

(ב) עובד הציבור שהתרשל בשמירת ידיעה שהגיעה אליו בתוקף תפקידו, או שעשה מעשה שיש בו כדי לסכן בטיחותה של ידיעה כאמור, דינו – מאסר שנה אחת.

(ג) הגיעה לאדם ידיעה בתוקף תפקידו כעובד הציבור, והוא החזיקה, ללא סמכות כדין, בניגוד להוראות שניתנו לו בדבר החזקתה, או לאחר שחדל מהיות עובד הציבור, דינו – מאסר שנה אחת.

(ד) (1) לנאשם לפי סעיף קטן (א) תהא זו הגנה טובה שהידיעה כבר פורסמה לרבים על פי סמכות כדין או הועמדה לעיון הרבים על פי סמכות כדין;

(2) לנאשם לפי סעיף קטן (א) בשל מסירת ידיעה לאחר שחדל מהיות עובד הציבור תהא גם זו הגנה טובה, שמסירת הידיעה היתה כעבור חמש שנים מהיום שחדל מהיות עובד הציבור ושבמסירת הידיעה לא היה משום פגיעה בדבר שיש לציבור זיקה בו או פגיעה בזכותו של יחיד.

(3) הוראות פסקה (2) לא יחולו על ידיעה הנוגעת לביטחון המדינה או ליחסי חוץ שלה אלא אם כן אישר הגורם המוסמך, קודם למסירתה, כי מסירת הידיעה לא תפגע בביטחון המדינה או ביחסי חוץ שלה; לענין זה, "הגורם המוסמך" – הצנזור הצבאי הראשי או בעל תפקיד אחר, הכל כפי שתקבע הממשלה בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, דרך כלל או לפי סוגי ענינים;

(4) אישר הצנזור הצבאי הראשי פרסום ידיעה כגורם המוסמך לפי הוראות פסקה (3), יראו את האישור גם כאישור מטעמו לפרסום הידיעה לפי חלק ח' לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, אלא אם כן קבע הצנזור הצבאי הראשי אחרת.

הסתרת מידע בידי עובד ציבור

117א. עובד הציבור שנתן לידיעה שאינה סודית, צורה של ידיעה סודית, במטרה למנוע את פרסומה, דינו – מאסר שנה; לענין זה, "ידיעה סודית" – כהגדרתה בסעיף 113.

גילוי בהפרת חוזה [ד/28]

118. (א) היה אדם בעל חוזה עם המדינה או עם גוף מבוקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב], ובחוזה יש התחייבות לשמור בסוד ידיעות שיגיעו אליו עקב ביצוע החוזה, והוא מסר, ללא סמכות כדין, ידיעה כאמור לאדם שלא היה מוסמך לקבלה, דינו – מאסר שנה אחת.

(ב) בסעיף זה, "בעל חוזה" – לרבות מי שהועסק, כעובד או כקבלן, לשם ביצוע החוזה; ואולם תהא זו הגנה טובה לנאשם לפי סעיף זה שלא ידע על ההתחייבות לשמור ידיעות כאמור בסוד ושהוא מסר את הידיעה בתום לב.

גילוי בהפרת אמון [ד/29]

119. מי שנמסר לו מסמך רשמי בתנאי מפורש שעליו לשמרו בסוד, והוא מסרו לאדם שאינו מוסמך לקבלו, דינו – מאסר שנה אחת; התרשל בשמירתו או עשה מעשה שיש בו כדי לסכן בטיחותו של המסמך, דינו – מאסר ששה חדשים.

מעשי התחזות [ד/30]

120. מי שעשה, מכר או מסר חותם או חותמת או נייר המתחזים כרשמיים, וכן מי שעשה, מכר או מסר מדים של צבא הגנה לישראל או של משטרת ישראל או מדים רשמיים אחרים, ללא סמכות כדין, דינו – מאסר שנה אחת; התכוון להכין מעשה עבירה לפי פרק זה שענשה מאסר שבע שנים או עונש חמור מזה, דינו – מאסר חמש שנים.

סימן ו': פגיעה ביחסי חוץ

פגיעה ביחסי חוץ [ד/31]

121. (א) הקושר קשר לעשות מעשה נגד מדינה ידידותית או נציגיה או נגד ארגון או מוסד של מדינות או נציגיהם, ובמעשה היה כדי לפגוע בענין שיש לישראל בקיום יחסים בינה לבין מדינה, ארגון או מוסד כאמור, דינו – מאסר שבע שנים.

(ב) על אף האמור בכל דין, העושה מעשה עבירה בכוונה להזיק ליחסים בין ישראל לבין מדינה, ארגון או מוסד כאמור בסעיף קטן (א) או לענין שיש בהם לישראל, דינו – מאסר עשר שנים; ואם ענשו על עבירה כאמור, אף בלי שהוכחה הכוונה האמורה בסעיף קטן זה, הוא מאסר שבע שנים או יותר, דינו – מאסר עולם.

(ג) בסעיף זה, "מדינה ידידותית" – מדינה המקיימת קשרים דיפלומטיים או מסחריים עם ישראל או המרשה לאזרחי ישראל לבקר בארצה.

גיוס לכוחות חוץ [ד/32]

122. (א) אזרח ישראלי שהתנדב לשרת בכוחות המזויינים של מדינת חוץ, דינו – מאסר שלוש שנים; ואזרח ישראלי ששירת בכוח מזויין של מדינת חוץ, רואים אותו כאילו התנדב לשרת, כל עוד לא הוכיח ההפך.

(ב) מי שגייס בישראל תושב ישראל לכוח מזויין של מדינת חוץ, והמגייס אינו נציגה הרשמי של אותה מדינה והמגוייס אינו אזרחה, דינו – מאסר חמש שנים.

(ג) לא ישא אדם באחריות פלילית לפי סעיף זה על מעשה שעשה בהיתר על פי דין או על פי הסכם בין ישראל לבין מדינה אחרת או מוסד או ארגון בינלאומי, או בהיתר שניתן מטעם הממשלה, אם לאותו אדם ואם לאותו מעשה ואם בדרך כלל.

סימן ו'1: פגיעה בריבונות המדינה באמצעות הכנסה או הוצאה של דבר בגבולות

פגיעה בריבונות המדינה בגבולות

122א. המכניס דבר לישראל שלא כדין או המוציא מישראל דבר שלא כדין, שלא דרך תחנת גבול, דינו – מאסר תשע שנים; בסעיף זה, "תחנת גבול" – תחנת גבול שקבע שר הפנים בצו לפי סעיף 7 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

סימן ז': סדרי דין

אישום [ד/33]

123. לא יוגש כתב אישום לפי פרק זה אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו בכתב.

מעצר לפי בקשת היועץ המשפטי [ד/34]

124. (א) שופט בית המשפט העליון רשאי, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, לצוות על מעצר אדם החשוד בעבירה לפי סימנים ב' או ד' לתקופה שיקבע או שיאריך ושלא תעלה בכל פעם על שלושים יום ובכללה על ארבעה חדשים.

(ב) (בוטל)

(ג) לגבי מעצר לפי סעיף זה נתונות הסמכויות האמורות בסימן ב' לפרק ג' של חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לנשיא בית המשפט העליון או לשופט בית המשפט העליון שקבע לכך.

מעצר רגיל [ד/35]

125. (א) על אף הוראות חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996, ואולם קצין משטרה בכיר רשאי לצוות על מעצרו של אדם החשוד בעבירה לפי סימנים ב' או ד' לתקופה של חמישה עשר ימים, בטרם יובא לפני שופט; לפני מתן צו המעצר או תוך ארבעים ושמונה שעות לאחר נתינתו ישמע הקצין את החשוד.

(ב) מי שנעצר כאמור בסעיף קטן (א) ניתן להחזיקו גם במקום מעצר שקבע שר הבטחון והודעה עליו נמסרה לשר המשפטים; ההחזקה תהיה בתנאים שנקבעו בתקנות לפי סעיף 3 לחוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), התשל"ט-1979.

חיפוש משטרתי בשעת הדחק [ד/36]

126. היה המפקח הכללי של המשטרה, או קצין משטרה בכיר שהוא הסמיך לכך, משוכנע כי יש יסוד מספיק להניח שנעברה עבירה לפי סעיפים 111 או 112 או שעומדים לעבור עבירה לפי אחד הסעיפים האלה, והוא סביר כי הענין אינו סובל דיחוי וכי בטחון המדינה דורש פעולה מיד, רשאי הוא לתת לשוטר הוראה בכתב חתומה בידו, לערוך חיפוש בקשר לאותה עבירה, ודין אותה הוראה יהיה, לכל דבר, כדין צו חיפוש שנתן שופט בית משפט שלום על פי הפקודה, ובלבד שהוראה כאמור תאושר בידי שופט תוך שלושה ימים אחרי נתינתה.

חיפוש צבאי בשעת הדחק [ד/37]

127. היה מפקד יחידה צבאית בדרגת רב סרן ומעלה משוכנע כי יש יסוד מספיק להניח שנעברה עבירה לפי סעיפים 111, 112 או 115, והוא סבור כי הענין אינו סובל דיחוי וכי בטחון המדינה דורש פעולה מיד, ואין אפשרות לפעול לפי סעיף 126, רשאי הוא לתת לחייל הוראה בכתב חתומה בידו לערוך חיפוש על גופו ובכליו של אדם בקשר לאותה עבירה, ודין אותה הוראה יהיה, לכל דבר, כדין צו חיפוש שנתן שופט בית משפט שלום לפי הפקודה, ובלבד שלא ייערך חיפוש לפי סעיף זה בבית מגורים; הוראה כאמור תאושר בידי שופט בית משפט שלום או בידי נשיא בית דין צבאי מחוזי תוך שלושה ימים אחרי נתינתה.

סודיות הדיון [ד/38]

128. היה בית המשפט השומע משפט בעבירה לפי סימנים ב' או ד' סבור כי בטחון המדינה מחייב שמירת סודיות במידה שאין להשיגה באמצעים על פי כל דין אחר, רשאי הוא לצוות –

(1) כי הנאשם או סניגורו לא יהיו נוכחים בהליך מסויים או לא יעיינו בראיה מסויימת;

(2) כי בית המשפט ישב, בהליך מסויים, במקום שמחוץ לבנין בית המשפט;

(3) כי דבר שנאמר או ראיה שהוגשה בהליך מסויים, יישמרו בסוד, באופן ובמידה שבית המשפט יקבע;

ובלבד שבית המשפט לא ישתמש בסמכותו לפי פסקה (1), אם לא הובטח להנחת דעתו שתהא לנאשם הגנה מלאה, לרבות סניגור שמינה בית המשפט או שבחר הנאשם במקום הסניגור שייעדר או שלא יעיין בראיה כאמור.

מכשירי עבירה [ד/39]

129. (א) הורשע אדם בעבירה לפי פרק זה, רשאי בית המשפט לצוות כי כל נכס שבו השתמש או הסתייע העבריין כדי לעבור את העבירה יחולט לאוצר המדינה, אף אם לא הוכחה בעלותו של העבריין בנכס.

(ב) הטוען לזכות בנכס שחולט לפי סעיף קטן (א) והוא לא היה שותף לעבירה רשאי, תוך שנה מיום מתן צו החילוט או תוך מועד נוסף שנקבע בו לכך, לבקש מבית המשפט אשר ציווה על החילוט, שיבטל את החילוט ויצווה על מסירת הנכס לבעלו; לא נמצא הנכס עוד בעין, רשאי בית המשפט, אם הוא שוכנע שהיתה פשיעה או רשלנות בשמירתו, לחייב את אוצר המדינה בנזקים, בסכום שיקבע; נמכר הנכס, יבואו דמי מכרו במקומו.

(ג) סדרי הדין בהליכים לפי סעיף קטן (ב) ייקבעו בתקנות.

סימן ח': שונות

שמירת דינים [ד/40]

130. הוראות פרק זה באות להוסיף על האמור בכל דין אחר ולא לגרוע ממנו.

עבירות חוץ [ד/41]

131. מי שעבר עבירה לפי פרק זה בחוץ לארץ, יתן עליה את הדין בישראל; ואולם לא ישא אדם באחריות פלילית בשל עבירה לפי סעיפים 97, 98, 100, 103 או 121 שעבר בחוץ לארץ, אם בשעת העבירה לא היה אזרח ישראלי, תושב ישראל או חייב בנאמנות למדינת ישראל בין משום ששירת בשירות המדינה ובין מסיבה אחרת.

ביצוע [ד/43]

132. שר המשפטים ממונה על ביצוע פרק זה.

פרק ח': פגיעות בסדרי המשטר והחברה

סימן א': המרדה

מעשי המרדה [א/59(1)(א)]

133. העושה מעשה לשם המרדה, או מנסה, מכין עצמו או קושר קשר עם חברו לעשות מעשה כאמור, דינו – מאסר חמש שנים.

פרסומי המרדה [א/59(1)(ב), (ג), (2)]

134. (א) המפרסם, מדפיס או משעתק פרסום ויש בו כדי להמריד, דינו – מאסר חמש שנים והפרסום יחולט.

(ב) המייבא פרסום שיש בו כדי להמריד, דינו – מאסר חמש שנים והפרסום יחולט, זולת אם לא היה לו יסוד להניח שיש בפרסום כדי להמריד.

(ג) המחזיק, ללא הצדק כדין, פרסום שיש בו כדי להמריד, דינו – מאסר שנה אחת והפרסום יחולט.

סייגים לאישום ולהרשעה [א/59(3)-(5)]

135. (א) לא תוגש תביעה פלילית על עבירה לפי סעיפים 133 או 134 אלא בתוך שנה מיום שנעברה, ולא ייתבע אדם לדין על עבירה כאמור אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה בכתב.

(ב) לא יורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 133 או 134 על פי עד אחד באין סיוע לעדותו.

המרדה – מהי [א/60(1)]

136. לענין סימן זה, "להמריד" הוא אחת מאלה:

(1) להביא לידי שנאה, בוז או אי-נאמנות למדינה או לרשויות השלטון או המשפט שלה שהוקמו כדין;

(2) להסית או לגרות את יושבי הארץ שינסו להשיג, בדרכים לא כשרות, שינויו של דבר שיסודו בדין;

(3) לעורר אי רצון או מורת רוח בקרב יושבי הארץ;

(4) לעורר מדנים ואיבה בין חלקים שונים של האוכלוסין.

טענת אמת אינה הגנה [א/60(4)]

137. באישום לפי סעיפים 133 או 134 לא תהא הגנה שהפרסום שיש בו לפי הטענה כדי להמריד הוא אמת.

בקורת ותעמולה חוקיות [א/60(5)]

138. אין רואים מעשה, נאום או פרסום כהמרדה, אם מגמתם אינה אלא אחת מאלה:

(1) להוכיח שהממשלה הוטעתה או טעתה במעשה שעשתה;

(2) להוקיע טעויות או פגמים בדיני המדינה או בסדריה, או במוסד ממוסדותיהם שהוקמו כדין, או בסדרי השלטון והמשפט, והכל כדי להביא לידי תיקון הטעויות או הפגמים;

(3) לשכנע את אזרחי המדינה או יושביה שינסו להביא בדרכים כשרות לשינוי דבר שיסודו בדין;

(4) להוקיע, מתוך מגמה לסלק, דברים המעוררים או העלולים לעורר מדנים או רגשי עוינות בין חלקים שונים של האוכלוסין.

הגנה בפרסומיו של שלוח [א/61]

139. באישום על פרסום שפרסם שלוח שיש בו לפי הטענה כדי להמריד, תהא זו הגנה טובה לשולח שהפרסום נעשה בלא רשותו, הסכמתו או ידיעתו ולא מהעדר תשומת לב ראויה או זהירות שלו, וכי עשה כל שביכלתו לעזור בגילוי זהותם של האחראים לעשייתו ולפרסומו.

שבועה לעבור עבירה חמורה [א/63]

140. העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שבע שנים:

(1) משביע את חברו בשבועה או בהתחייבות שכמוה כשבועה (לשתיהן ייקרא בסימן זה – שבועה), או נוכח בהשבעה כאמור ומביע הסכמתו לה, והיא באה לחייב את הנשבע לעבור עבירה שענשה מוות או מאסר עולם או מאסר עשרים שנים, או לחייבו להשתתף במעשה התקוממות או מרד;

(2) נשבע את השבועה האמורה בפסקה (1) בלא שכפו אותו לעשות כן.

שבועה לעבור עבירה אחרת [א/64] [תשכ"ו]

141. העושה אחת מאלה, דינו – מאסר חמש שנים:

(1) משביע את חברו שבועה, או נוכח בהשבעה ומביע הסכמתו לה, והיא באה לחייב את הנשבע לאחת מאלה:

(א) לעבור עבירה שאין ענשה מוות, מאסר עולם או מאסר עשרים שנים;

(ב) להפריע את שלום הציבור;

(ג) להימנות עם התאגדות שהוקמה לעשיית מעשה כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב);

(ד) לציית להוראותיו של ועד או של חבר אנשים שהוקמו שלא כדין, או של מנהיג או מפקד או אדם אחר שאין לו סמכות כדין ליתן את ההוראות;

(ה) לא להלשין על חברו להתאגדות או על אדם פלוני או לא להעיד נגדם;

(ו) לא לגלות קיומה של התאגדות אסורה, או מעשה אסור שנעשה או עומד להיעשות, או שבועה אסורה שהציע, שנשבע או שהשביע, הוא או אדם אחר, או לא לגלות את המשמעות של שבועה כאמור;

(2) נשבע את השבועה האמורה בפסקה (1) בלא שכפו אותו לעשות כן.

טענת כפיה [א/65]

142. מי שנשבע שבועה כאמור בסימן זה לא יוכל לטעון להגנתו שכפו אותו לעשות כן, אלא אם תוך ארבעה עשר יום לאחר השבועה, ואם היה מנוע מחמת אונס או מחלה – תוך ארבעה עשר יום לאחר

שחדלה המניעה, מסר בתצהיר לפני שוטר את כל אשר ידוע לו בענין זה, לרבות שם האדם שהשביעו או שבנוכחותו נשבע ואת מקומה וזמנה של השבועה; חייל בשירות פעיל או שוטר רשאי להצהיר כאמור לפני מפקדו.

אימונים צבאיים אסורים [א/66]

143. (א) העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שבע שנים:

(1) מאמן או מדריך להשתמש בנשק או לבצע תרגילים, תנועות או פעולות צבאיים, ללא רשות הממשלה;

(2) נוכח באסיפה או בהתקהלות שאינן ברשות הממשלה, כדי לאמן או להדריך אנשים להשתמש בנשק או לבצע תרגילים, תנועות או פעולות צבאיים.

(ב) המתאמן או מיתרגל להשתמש בנשק או לבצע תרגילים, תנועות או פעולות צבאיים, בתוך אסיפה או התקהלות שנתכנסה ללא רשות הממשלה, או שהוא נוכח בהן כדי להתאמן או להיתרגל, דינו – מאסר שלוש שנים.

עבירות בנשק

144. (א) המחזיק נשק בלא רשות על פי דין להחזקתו, דינו – מאסר שבע שנים, ואולם לעניין חלק מהותי בנשק – דינו מאסר חמש שנים, ולעניין חלק, אבזר או תחמושת כאמור בפסקאות (1) או (2) להגדרה "נשק", שאינם חלק מהותי בנשק (בסעיף זה – חלק לא מהותי בנשק), דינו – מאסר שלוש שנים.

(ב) הרוכש, נושא או מוביל נשק בלא רשות על פי דין לרכישתו, לנשיאתו או להובלתו, דינו – מאסר עשר שנים, ואולם לעניין חלק מהותי בנשק, דינו – מאסר חמש שנים, ולעניין חלק לא מהותי בנשק, דינו – מאסר שלוש שנים.

(ב1) סעיפים קטנים (א) ו-(ב) לא יחולו על מי שעבר את העבירות בשל כך בלבד שלא חידש את רישיונו או את תעודת הרשאתו, הכל בהתאם לחוק כלי היריה, התש"ט-1949, או התקנות על פיו.

(ב2) המייצר, מייבא או מייצא נשק או הסוחר בו או עושה בו כל עסקה אחרת שיש עמה מסירת החזקה בנשק לזולתו בין בתמורה ובין שלא בתמורה, בלא רשות על פי דין לעשות פעולה כאמור, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

(ב3) הרשאי על פי דין ל מכור או למסור נשק והוא מוכרו או מוסרו לאדם שאינו רשאי על פי דין להחזיק בו, דינו – מאסר חמש עשרה שנים; סבר המוכר או המוסר, כתוצאה מבדיקה רשלנית, שהוא מוכר או מוסר נשק למי שרשאי על פי דין להחזיק בו – דינו מאסר שלוש שנים.

(ג) בסעיף זה, "נשק" –

(1) כלי שסוגל לירות כדור, קלע, פגז, פצצה או כיוצא באלה, שבכוחם להמית אדם, וכולל חלק, אבזר ותחמושת של כלי כזה;

(2) כלי שסוגל לפלוט חומר הנועד להזיק לאדם, לרבות חלק, אבזר ותחמושת לכלי כאמור ולרבות מכל המכיל או שסוגל להכיל חומר כאמור, ולמעט מכל גז מדמיע כהגדרתו בחוק כלי היריה, התש"ט-1949;

(3) תחמושת, פצצה, רימון או כל חפץ נפיץ אחר שבכוחם להמית אדם או להזיק לו, לרבות חלק של אחד מאלה.

"חלק מהותי בנשק" – חלק או אבזר כאמור בפסקאות (1) או (2) להגדרה "נשק" שהוא גוף, קנה, צינה, מכלול או סדן של כלי נשק.

(ג1) לענין סעיף זה –

(1) אחת היא אם בעת שנעברה העבירה היה הנשק תקין לשימוש או לא;

(2) הטוען לרשות על פי דין – עליו הראיה.

(ד) מקום שנמצא בו נשק, רואים את מחזיק המקום כמחזיק הנשק כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.

(ה) תעודה החתומה בידי קצין משטרה בדרגת מפקח ומעלה והיא מאשרת שחפץ פלוני הוא נשק, תשמש ראיה לדבר, כל עוד לא הוכח היפוכו; אולם הנאשם זכאי להזמין את חותם התעודה לחקירה, ואם עשה כן, לא תשמש התעודה ראיה אלא אם חותם התעודה נענה להזמנה; בית המשפט חייב להודיע לנאשם על זכותו להזמין את חותם התעודה לחקירה.

(ו) סעיף זה אינו בא לגרוע מהוראת כל דין.

(ז) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף קטן (א) רישה, (ב) רישה, (ב2) או (ב3) רישה, לא יפחת עונשו מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו; עונש מאסר לפי סעיף קטן זה לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על-תנאי.

(ח) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף קטן (ב2), יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט לאוצר המדינה כל רכוש שהוא אחד מאלה:

(1) רכוש ששימש או נועד לשמש אמצעי לביצוע העבירה או ששימש או נועד לשמש כדי לאפשר את ביצוע העבירה;

(2) רכוש שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה או שיועד לכך.

(ט) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף קטן (ב2) והתקיים אחד מאלה, רשאי בית המשפט לקבוע, לבקשת תובע, כי הנידון ניהל אורח חיים המבוסס על שימוש בתקבולי עבירה:

(1) העבירה בוצעה לגבי יותר מנשק אחד;

(2) בשש השנים שקדמו להרשעה באותה עבירה, הורשע הנידון בעבירה נוספת לפי סעיף קטן (ב2);

(3) העבירה בוצעה בזיקה לארגון פשיעה כהגדרתו בחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003;

(4) שווי תקבולי העבירה הוא 50,000 שקלים חדשים או יותר.

(י) קבע בית המשפט כאמור בסעיף קטן (ט), יצווה בגזר הדין כי נוסף על כל עונש יחולט לאוצר המדינה כל רכוש של הנידון שהושג בעבירה לפי סעיף קטן (ב2), אלא אם כן סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 31(6) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, בשינויים המחויבים.

(יא) על חילוט רכוש לפי סעיף זה יחולו הוראות לפי סעיפים 36א(ג) עד (ו), 36ב עד 36ז ו-36ט לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, בשינויים המחויבים ובשינויים אלו:

(1) בסעיף 36ב(א) –

(א) בפסקה (1), במקום "לפי סעיפים 6 או 13" יקראו "לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977";

(ב) בפסקאות (2) ו-(3), בכל מקום, במקום "עבירה של עסקת סמים" יקראו "עבירה לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977";

(2) בסעיף 36ז, במקום "כאמור בסעיפים 36א או 36ב" יקראו "כאמור בסעיף 144(ח)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977".

סימן א'1: הסתה לגזענות או לאלימות

הגדרות

144א. בסימן זה –

"גזענות" – רדיפה, השפלה, ביזוי, גילוי איבה, עוינות או אלימות, או גרימת מדנים כלפי ציבור או חלקים של האוכלוסיה, והכל בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני;

"פרסם" – (נמחקה)

איסור פרסום הסתה לגזענות

144ב. (א) המפרסם דבר מתוך מטרה להסית לגזענות, דינו – מאסר חמש שנים.

(ב) לענין סעיף זה, אין נפקא מינה אם הפרסום הביא לגזענות או לא ואם היה בו אמת או לא.

פרסום מותר

144ג. (א) פרסום דין וחשבון נכון והוגן על מעשה כאמור בסעיף 144ב, לא יראוהו כעבירה על אותו סעיף, ובלבד שלא נעשה מתוך מטרה להביא לגזענות.

(ב) פרסום ציטוט מתוך כתבי דת וספרי תפילה, או שמירה על פולחן של דת, לא יראו אותם כעבירה לפי סעיף 144ב, ובלבד שלא נעשה מתוך מטרה להסית לגזענות.

החזקת פרסום גזעני

144ד. המחזיק לשם הפצה פרסום האסור לפי סעיף 144ב כדי להביא לגזענות, דינו – מאסר שנה, והפרסום יחולט.

מעשה גזענות

144ד1. (בוטל)

הסתה לאלימות

144ד2. (א) המפרסם קריאה לעשיית מעשה אלימות, או דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות, תמיכה בו או הזדהות עמו (בסעיף זה – פרסום מסית), ועל פי תוכנו של הפרסום המסית והנסיבות שבהן פורסם, יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה אלימות, דינו – מאסר חמש שנים.

(ב) בסעיף זה, "מעשה אלימות" – עבירה הפוגעת בגופו של אדם או המעמידה אדם בסכנת מוות או בסכנת חבלה חמורה.

(ג) פרסום דין וחשבון נכון והוגן על פרסום האסור על פי הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), אינו עבירה לפי סעיף זה.

החזקת פרסום המסית לאלימות

144ד3. המחזיק, לשם הפצה, פרסום האסור לפי סעיף 144ד2, דינו – מאסר שנה, והפרסום יחולט.

הגשת אישום

144ה. לא יוגש כתב אישום לפי סימן זה אלא בהסכמה בכתב של היועץ המשפטי לממשלה.

סימן א'2: עבירות שנאה

עבירות ממניע גזענות או עוינות כלפי ציבור – נסיבה מחמירה

144ו. (א) העובר עבירה מתוך מניע של גזענות כהגדרתה בסימן א'1 או של עוינות כלפי ציבור מחמת דת, קבוצה דתית, מוצא עדתי, נטיה מינית או היותם עובדים זרים, דינו – כפל העונש הקבוע לאותה עבירה או מאסר עשר שנים, הכל לפי העונש הקל יותר.

(ב) בסעיף זה, "עבירה" – עבירה נגד הגוף, החירות או הרכוש, עבירה של איומים או סחיטה; עבירות של בריונות ותקלות לציבור ושל מטרדים הכלולים בסימנים ט' וי"א בפרק זה, עבירה בשירות הציבור וכלפיו הכלולה בפרט ט' סימן ד', ועבירת הטרדה מינית כמשמעותה בסעיף 5 לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998, הכל למעט עבירה שהעונש שנקבע לה הוא מאסר עשר שנים ומעלה.

סימן ב': התאגדויות והתקהלויות

התאגדות אסורה [א/69]

145. התאגדות אסורה, לענין סימן זה, היא –

(1) חבר בני אדם, מואגד או לא מואגד, שבחוקתו או בתעמולתו או בדרך אחרת הוא מטיף, מסית או מעודד לאחת מפעולות אסורות אלה:

(א) למוטט את סדרי השלטון בישראל במהפכה או במעשי חבלה;

(ב) להפיל בכוח או באלימות את הממשלה החוקית של ישראל או של מדינה אחרת, או כל ממשל מאורגן;

(ג) להרוס נכס של המדינה או נכס המשמש למסחר בפנים המדינה או עם ארצות אחרות, או לפגוע בנכסים כאמור;

(2) חבר בני אדם, מואגד או לא מואגד, שבחוקתו או בתעמולתו או בדרך אחרת הוא מטיף או מעודד לעשות מעשה שמטרתו המפורשת או המשתמעת היא המרדה כמשמעותה בסימן א';

(2א) חבר בני אדם, מואגד או לא מואגד, שבאופן מאורגן, בחוקתו או בתעמולתו או בדרך אחרת הוא מטיף, מסית או מעודד לגזענות כהגדרתה בסימן א'1, לרבות הטפה, הסתה או עידוד כאמור, לעקרונותיהם של הנאצים או של התנועה הנאצית;

(3) חבר בני אדם שלא הודיע את תקנותיו כפי שהוא מחוייב על פי הדין או שהוא מוסיף להתכנס לאחר שפורק לפי הדין;

(4) חבר בני אדם, מואגד או לא מואגד, המסונף, או נחזה כמסונף, לארגון המטיף או מעודד לאחת התורות או המעשים האמורים בסעיף זה;

(5) סניף, מרכז, ועד, קבוצה או סיעה של התאגדות אסורה וכל מוסד או בית ספר שבהנהלתה או שבפיקוחה.

מטיף להתאגדות אסורה [א/71]

146. המטיף או מעודד, בדיבור, בכתב או בדרך אחרת, לעשיית אחת הפעולות האסורות לפי סעיף 145, דינו – מאסר שלוש שנים.

חבר להתאגדות אסורה [א/70]

147. מי שמלאו לו שש עשרה שנים והוא חבר להתאגדות אסורה, ומי שתופש או פועל במשרה או בעמדה בה, או פועל כנציג שלה, או משמש מורה במוסד או בבית ספר המתנהלים או נחזים כמתנהלים בהנהלתה או בפיקוחה של התאגדות אסורה, דינו – מאסר שנה אחת.

תרומות להתאגדות אסורה [א/72]

148. המשלם דמי חבר או תורם להתאגדות אסורה, או לחשבונה, והמשדל לאחת מאלה, דינם – מאסר ששה חדשים.

פרסומי התאגדות אסורה [א/73]

149. העושה, המדפיס, המפרסם או המעביר בדואר פרסום של התאגדות אסורה, או בשבילה או לטובתה, דינו – מאסר ששה חדשים.

הגשת אישום [א/76]

150. כתב אישום על עבירות לפי סעיפים 145 עד 149 לא יוגש אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו.

התקהלות אסורה [א/79, 80]

151. שלושה אנשים לפחות שנתקהלו לשם עבירה, או שנתקהלו למטרה משותפת, ואפילו כשרה, ומתנהגים באופן הנותן לאנשים שבסביבה יסוד סביר לחשוש שהמתקהלים יעשו מעשה שיפר את השלום, או שבעצם התקהלותם יעוררו אנשים אחרים, ללא צורך וללא עילה מספקת, להפר את השלום, הרי זו התקהלות אסורה, והמשתתף בהתקהלות אסורה, דינו – מאסר שנה אחת.

התפרעות [א/79, 80]

152. התקהלות אסורה, שהתחילו לבצע בה את מטרתה בהפרת השלום שיש בה כדי להטיל אימה על הציבור, הרי זו התפרעות, והמשתתף בהתפרעות, דינו – מאסר שנתיים.

הוראת התפזרות [א/82]

153. ממונה על מחוז או קצין מחוז או שופט בית משפט שלום, ובהעדרם – שוטר בדרגת מפקח משנה ומעלה, הרואה שלושה אנשים לפחות מתפרעים, או חושש שהם עומדים להתפרע, רשאי, לאחר שהודיע על נוכחותו בתקיעת חצוצרה, בשריקת משרוקית או בכל אמצעי כיוצא באלה או ביריית אור "וירי" מאקדח – להורות להם שיתפזרו בשקט.

פיזור מתפרעים [א/83]

154. אם כעבור זמן סביר לאחר ההודעה וההוראה לפי סעיף 153, או לאחר שמתן ההודעה או ההוראה נמנע בכוח, מוסיפים אנשים במספר כאמור להתפרע, רשאי כל המוסמך ליתן הודעה והוראה כאמור, או שוטר, או כל אדם המסייע בידם, לעשות כל הדרוש כדי לפזר את המוסיפים להתפרע או לתפסם, ואם מישהו התנגד לתפיסה יכול המוסמך להשתמש בכוח הדרוש בדרך סבירה כדי להתגבר על ההתנגדות, ובכל משפט פלילי או אזרחי לא ישא באחריות אם גרם פגיעה או מוות לאדם או נזק לרכוש.

המשך התפרעות לאחר הוראת התפזרות [א/84] [תשכ"ו]

155. ניתנו הודעה והוראת התפזרות למתפרעים או למתקהלים כדי להתפרע ועבר זמן סביר לאחר מתן ההודעה וההוראה – כל המשתתף או ממשיך להשתתף באותה התקהלות או התפרעות, דינו – מאסר חמש שנים.

מניעת הוראת התפזרות [א/85] [תשכ"ו]

156. המונע או מפריע, בכוח, מתן ההודעה או הוראת ההתפזרות, דינו – מאסר חמש שנים, וכל היודע שמתן ההודעה או ההוראה נמנעו בכוח והוא משתתף בהתקהלות או בהתפרעות, דינו – מאסר שלוש שנים.

התפרעות שסופה נזק [א/86, 87]

157. מתפרעים שגרמו, שלא כדין, נזק לבנין, לאניה, למסילת ברזל, למכונות, למבנה, לקו טלגרף, לקו חשמל, לקו צינורות או לצינור להספקת מים, דינו של כל אחד מהם – מאסר שבע שנים, ואם הרסו או השמידו, או התחילו להרוס או להשמיד, אחד הדברים האמורים, דינו – מאסר עשר שנים.

מתפרעים הפוגעים בכלי שיט [א/88]

158. מתפרעים המונעים או מפריעים, שלא כדין ובכוח, טעינה או פריקה או הפלגה או שיוט של כלי שיט, או שהם עולים אל כלי שיט שלא כדין ובכוח בכוונה לעשות אחד המעשים האמורים, דינם – מאסר שלוש שנים.

סימן ג': הפרעות לשלום הציבור

פרסום ידיעות כוזבות הגורמות פחד ובהלה [א/62]

159. (א) המפרסם או משעתק אמרה, שמועה או ידיעה העלולות לעורר פחד ובהלה בציבור או להפריע את שלומו, והוא יודע, או יש לו יסוד להניח, שהן כוזבות, דינו – מאסר שלוש שנים.

(ב) באישום לפי סעיף קטן (א) תהא לנאשם הגנה טובה בטענה שלא ידע, או שלא היה לו יסוד להניח, שהאמרה, השמועה או הידיעה הן כוזבות, ובלבד שהוכיח שנקט אמצעים סבירים כדי לאמת את דיוקן לפני פרסומן.

שימוש בחומר הנחזה כמסוכן

159א. השולח, המניח או המוסר לאחר, חומר או חפץ הנחזה כמסכן את חייו של אדם או את גופו, בנסיבות שיש בהן כדי לגרום לבהלה בציבור או להפרת הסדר הציבורי, דינו – מאסר שישה חודשים או הקנס האמור בסעיף 61(א)(4).

הפרעות ביחסי עבודה [א/74]

160. ראתה הממשלה שיש ביחסי העבודה הפרעות חמורות המסכנות את הכלכלה בארץ או את המסחר עם מדינות חוץ או פוגעות בהם, רשאית היא להכריז על מצב חירום לענין סעיף זה, וכל עוד לא בוטלה האכרזה יהא דינם של המשתתף בהשבתה או בשביתה בעבודה הנוגעת להובלת משא או להסעת נוסעים דרך עסק או מסחר בישראל או בינה לבין מדינות חוץ או למתן שירות ציבורי בישראל, ושל המסית, מסייע או מעודד להשבתה או לשביתה כאמור או להמשכתן – מאסר שנה אחת.

עבירות כלפי קיום שירותים ציבוריים [א/75] [תשכ"ו]

161. העושה אחד המעשים להלן תוך פגיעה בגופו או בנכסיו של חברו או איום או הפחדה או בכוח חרם או איום בחרם עליו או על נכסיו וללא כל סיבה או הצדק סבירים לחרם, דינו – מאסר שלוש שנים; ואלה המעשים:

(1) מפריע לקיום שירות ציבורי או מחבל בו;

(2) מכריח או מפתה עובד ציבורי או עובד בעבודה הנוגעת לשירות ציבורי להתפטר או לנטוש עבודתו, או מונע אדם מלהציע או לקבל עבודה כאמור;

(3) מחבל או מפריע הובלת משא או הסעת נוסעים דרך עסק או מסחר בישראל או בינה לבין מדינת חוץ;

(4) מכריח או מפתה עובד בהובלה או בהסעה כאמור בפסקה (3) או בעבודה הנוגעת להן להתפטר או לנטוש עבודתו, או מונע אדם מלהציע או לקבל עבודה כאמור.

הגשת אישום [א/76]

162. כתב אישום על עבירות לפי סעיפים 160 או 161 לא יוגש אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו.

סימן ד': סכסוכי עבודה

הפרעה שלא כדין למימוש זכות [א/211]

163. העושה שלא כדין אחד המעשים המנויים להלן, כדי להכריח את חברו לעשות מה שאינו חייב לעשות לפי הדין או להימנע מעשות מה שהוא רשאי לעשותו, דינו – מאסר שנה אחת:

(1) משתמש באלימות או באיומים נגדו או נגד אשתו או ילדיו, או פוגע בנכסיו;

(2) מהלך אחריו בלי הרף ממקום למקום;

(3) מסתיר מכשיר, מלבוש או כל נכס אחר השייך לחברו או נתון לשימושו, או שולל ממנו או מפריע את השימוש בו;

(4) עומד על המשמר ליד ביתו או ליד מקום מגוריו, עבודתו או עסקו או המקום שנזדמן בו, או ליד הגישה אליהם, או מונע את הגישה אליהם;

(5) הולך אחריו בצורה פרועה ברחוב או בדרך.

היתר משמרות [א/210, 211 תנאי]

164. (א) על אף האמור בסעיף 163 רשאי אדם, למען עצמו או למען תאגיד, או למען מעביד יחיד או חבר בני אדם, לעמוד במקום שעובדים או עוסקים בו, או על ידו, כדי לסייע בסכסוך עבודה, אם כל מטרתו היא להשיג, או למסור, בדרכי שלום ידיעות, או לשכנע בדרכי שלום לעבוד או להימנע מעבודה.

(ב) בסעיף זה –

"סכסוך עבודה" – סכסוך בין מעבידים לעובדים או בין עובדים לעובדים, בנוגע למתן עבודה או אי מתן עבודה או להסכם עבודה או לתנאי עבודתו של עובד, למעט סכסוך שאחת מסיבותיו היא התנגדותם של עובדים למתן עבודה לעובדים אחרים מטעמי גזע, דת או לשון;

"עובד" – כל העובד במלאכה או בתעשיה אצל המעביד שעמו סכסוך העבודה או אצל מעביד אחר;

"תאגיד" – כל אגודה שנרשמה לפי חוק האגודות העותמאני או לפי פקודת האגודות השיתופיות או לפי פקודת החברות, ואחת ממטרותיה היא הסדר היחסים בין עובדים למעבידים, בין עובדים לעובדים או בין מעבידים למעבידים.

סימן ה': פגיעה במדינת חוץ

אלימות נגד מדינת חוץ [א/67(1)]

165. העושה בתחומי המדינה נסיון לארגן, להכין, לסייע או להקל כל נסיון הנעשה במדינת חוץ להרוס במעשי אלימות את סדרי השלטון של אותה מדינה, דינו – מאסר עשר שנים.

הסתה לאיבה כלפי מדינה ידידותית [א/67(2)]

166. המבקש להסית למעשי איבה נגד ממשלתה של מדינה ידידותית, על ידי נאום במקום ציבורי או התקהלות פומבית או על ידי פרסום, דינו – מאסר שלוש שנים.

פגיעה בדגל או בסמל של מדינה ידידותית [א/68]

167. המוריד או הורס, בפומבי, דגל או סמל של מדינה ידידותית, או עושה מעשה אחר לפגוע בהם, והכל בכוונה להביע איבה או בוז לאותה מדינה, דינו – מאסר שלוש שנים.

חילול כבודם של גדולי מדינת חוץ

168. המפרסם ללא צידוק או הצדק שהיו מתקבלים במשפט בשל לשון הרע על אדם פרטי, פרסום העלול להשפיל, לחרף או לחשוף לשנאה או לבוז מלך, נשיא, שליט, שגריר או אחד מרמי המעלה האחרים של מדינת חוץ, דינו – קנס; ואם הפרסום עלול או מכוון להפריע את השלום והידידות בין ישראל למדינה אחרת – דינו מאסר שלוש שנים.

סימן ו': שוד ים

שוד ים [א/78]

169. העושה מעשה של שוד ים או מעשה הקשור לשוד ים או כיוצא בו, דינו – מאסר עשרים שנים.

סימן ז': פגיעות ברגשי דת ומסורת

עלבון דת [א/146]

170. ההורס, מזיק או מחלל מקום פולחן, או כל עצם המוחזק מקודש לקהל אנשים, בכוונה לבזות דתם, או ביודעין שהם עשויים לראות במעשה זה עלבון לדתם, דינו – מאסר שלוש שנים.

הפרעה לפולחן [א/147] [תשכ"ו]

171. המפריע במזיד אסיפת אנשים שנתאספו כדין לשם פולחן דתי, או תוקף במזיד אדם הממלא תפקיד באסיפה כאמור או את אחד מבאיה, ואין בידו להוכיח צידוק או הצדק כדין, דינו – מאסר שלוש שנים.

כניסה ללא רשות למקום פולחן או קבורה [א/148]

172. הנכנס שלא ברשות למקום פולחן או קבורה או למקום שיוחד לצרכי לוויית המת או לשמירת עצמותיו של מת, או נוהג במת שלא בכבוד, או גורם הפרעה לאנשים שנתקהלו ללוויית המת, והכל בכוונה לפגוע ברגשותיו של אדם או לבזות דתו, דינו – מאסר שלוש שנים.

פגיעה ברגשי דת [א/149]

173. העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שנה אחת:

(1) מפרסם פרסום שיש בו כדי לפגוע פגיעה גסה באמונתם או ברגשותיהם הדתיים של אחרים;

(2) משמיע במקום ציבורי ובתחום שמיעתו של פלוני מלה או קול שיש בהם כדי לפגוע פגיעה גסה באמונתו או ברגשותיו הדתיים.

פגיעה בבניני ציבור ובמצבות [א/150]

174. (בוטל)

מתן הטבות כפיתוי להמרת דת

174א. הנותן או מבטיח לאדם כסף, שווה כסף או טובת הנאה חמרית אחרת כדי לפתות אותו להמיר דתו או כדי שיפתה אדם אחר להמיר דתו, דינו – מאסר חמש שנים או קנס 50,000 לירות.

קבלת הטבות תמורת המרת דת

174ב. המקבל או מסכים לקבל כסף, שווה כסף או טובת הנאה חמרית אחרת תמורת הבטחה להמיר דתו או לגרום לכך שאדם אחר ימיר דתו, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס 30,000 לירות.

סימן ח': ריבוי נישואין

הגדרות [ה/1]

175. בסימן זה, "נישואין" – לרבות קידושין.

ריבוי נישואין [ה/2]

176. נשוי הנושא אשה אחרת, ונשואה הנישאת לאיש אחר, דינם – מאסר חמש שנים.

חזקת נישואין [ה/3]

177. מי שהיה נשוי הוא בחזקת נשוי, לענין סעיף 176, כל עוד לא הוכיח שנישואיו הקודמים בוטלו או הופקעו, בין על ידי מות בן הזוג ובין על פי פסק דין סופי של בית המשפט או של בית הדין המוסמך או על פי דין התורה בדרך שאישר בית הדין המוסמך, ואין רואים אותו כפנוי אלא משעת המוות או משעה שניתן פסק הדין או האישור כאמור.

תקפן של נישואין [ה/4]

178. לענין סעיף 176, אין נפקא מינה –

(1) אם תקפם של הנישואין הקודמים הוא לפי דין המדינה שבה נערכו או לפי דין דתי שעל פיו נערכו;

(2) אם הנישואין החדשים תקפים או בטלים;

(3) אם הנישואין החדשים נערכו מחוץ לישראל, ובלבד שבשעת הנישואין היה הנושא אזרח ישראלי או תושב ישראל.

היתר נישואין לפי דין תורה [ה/5]

179. היה הדין החל על הנישואין החדשים דין התורה, לא יורשע אדם על עבירה לפי סעיף 176 אם הנישואין החדשים נערכו לאחר שניתן לו היתר נישואין לפי פסק דין סופי של בית דין רבני ופסק הדין אושר בידי נשיא בית הדין הרבני הגדול.

נישואין שהותרו לפי דין אחר [ה/6]

180. לא היה הדין החל על הנישואין החדשים דין התורה, לא יורשע אדם על עבירה לפי סעיף 176 אם הנישואין החדשים נערכו לאחר שהותרו לפי פסק דין סופי של בית הדין המוסמך על סמך אחת מאלה:

(1) בן זוגו מנישואיו הקודמים אינו מסוגל, מחמת מחלת נפש שלקה בה, להסכים להפקעת הנישואין או לביטולם או להשתתף בהליך או בפעולה להפקעתם או לביטולם;

(2) בן זוגו מנישואיו הקודמים נעדר בנסיבות המעוררות חשש סביר לחייו ולא נודעו עקבותיו לפחות שבע שנים.

התרת קשר נישואין על כרחה של האשה [ה/7]

181. התיר איש את קשר הנישואין על כרחה של האשה, באין בשעת התרת הקשר פסק דין סופי של בית המשפט או של בית הדין המוסמך המחייב את האשה להתרה זו, דינו – מאסר חמש שנים.

עריכת נישואין וגירושין אסורים [ה/8]

182. (א) המסדר נישואין בידיעה שהם אסורים לפי דין או שאחד מבני הזוג עובר בהם עבירה, דינו – מאסר ששה חדשים.

(ב) המסדר גירושין בידיעה שהם אסורים לפי דין או שהאיש המגרש עובר בהם עבירה, דינו – מאסר ששה חדשים.

עדותו של בן זוג [ה/9]

183. על אף האמור בפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, כשר בן הזוג להעיד נגד בן זוגו במשפט על עבירה לפי סימן זה, אך אין כופין להעיד לא בן זוג ולא מי שנישא לנאשם בנישואין שאינם תופסים.

סימן ט': בריונות ותקלות לציבור

הגדרות [א/93, 95]

184. לענין סימן זה –

"פגיון" – (נמחקה)

"סכין" – כלי בעל להב או כלי אחר שסוגל לדקור או לחתוך;

"אולר" – סכין מתקפלת שאורך להבה אינו עולה על עשרה סנטימטרים ושלא ניתן להפכה, בעזרת קפיץ או באמצעי אחר, לסכין שלהבה קבוע;

"משקה משכר" – כמשמעותו בסעיף 2 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

סחר, ייצור ויבוא סכין

185. הסוחר, מייצר או מייבא סכין שלא נועדה לשמש במקצוע, במלאכה, בעסק, לצרכי בית או למטרה כשרה אחרת, דינו – מאסר שבע שנים.

איסור מכירת אגרופן או סכין לקטין

185א. (א) בעל עסק או מי שעובד בעסק לא ימכור אגרופן או סכין, למעט סכין לצורכי בית, לקטין; העובר על הוראה זו, דינו – מאסר שבע שנים.

(ב) לענין סעיף קטן (א), רשאי בעל עסק או מי שעובד בעסק לדרוש מאדם המבקש שימכרו לו אגרופן או סכין, למעט סכין לצורכי בית, תעודה שבה ניתן לוודא את גילו.

(ג) בעל עסק המוכר אגרופנים או סכינים, יציג במקום בולט בעסקו הודעה, בצורה שיקבע השר לביטחון הפנים, המפרטת את הוראות סעיף זה; הוראה זו לא תחול על עסק המוכר סכינים לצורכי בית בלבד.

(ד) מי שלא קיים את הוראות סעיפים קטנים (א) או (ג), רואים אותו כמי שלא קיים תנאי מתנאי הרשיון שניתן לו לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, והוראות החוק האמור יחולו עליו.

החזקת אגרופן או סכין שלא כדין

186. (א) המחזיק אגרופן או סכין מחוץ לתחום ביתו או חצריו ולא הוכיח כי החזיקם למטרה כשרה, דינו – מאסר חמש שנים.

(ב) לענין סעיף זה, חזקה היא כי החזקת אולר הנה למטרה כשרה; החזקה לפי סעיף קטן זה לא תחול על החזקת אולר במוסדות חינוך או במקומות אחרים, הכל כמפורט בתוספת השניה, או בסמוך אליהם.

(ג) השר לביטחון הפנים רשאי בצו, מטעמים של שמירה על ביטחון הציבור ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את התוספת השניה לענין סעיף קטן (ב).

סמכות לתפוס פגיון או סכין [א/92]

187. (בוטל)

חילוט [א/94]

188. (בוטל)

כניסה בכוח [א/96]

189. הנכנס למקרקעין בדרך אלימה כדי להחזיק בהם, בין שהאלימות היא בהפעלת כוח למעשה נגד אדם אחר ובין שהיא באיומים או בפריצה או בכינוס אנשים במספר בלתי רגיל, דינו – מאסר שלוש שנים,

אף אם הוא זכאי להיכנס לאותם מקרקעין, זולת אם המקרקעין היו שלו אבל מוחזקים בידי עובדו או שלוחו.

אחיזת מקרקעין בכוח [א/97]

190. האוחז, ללא אבק זכות, מקרקעין של אדם הזכאי להחזיק אותם על פי דין, ועלול בכך להביא לידי הפרת השלום או לחשש סביר של הפרת השלום, דינו – מאסר שלוש שנים.

תגרה [א/98]

191. המשתתף שלא כדין בתגרה במקום ציבורי, דינו – מאסר שנה אחת.

איומים [א/100] [תשל"ג]

192. המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו – מאסר שלוש שנים.

שכרות [א/101]

193. (א) המתפרע או המפר את הסדר במקום ציבורי בהיותו שיכור, דינו – מאסר שלושה חדשים.

(ב) המחזיק כלי נשק טעון, סכין או כל כלי זין קטלני אחר כשהוא שיכור, מותר לעצרו בלי צו מעצר, ודינו – מאסר ששה חדשים.

(ג) בעל עסק או עובד בעסק שבו נמכרים משקאות משכרים, המספק משקה משכר לשיכור או מעודד אותו לשתות משקה משכר, דינו – מאסר ששה חדשים.

איסור מכירת משקאות משכרים לקטין

193א. (א) המעודד או משדל קטין לשתות משקה משכר, דינו – מאסר שלושה חדשים.

(א1) המוכר משקה משכר לקטין, דינו – מאסר שישה חודשים.

(א2) המספק משקה משכר לקטין או הרוכש משקה משכר בעבור קטין, במקום ציבורי, שלא הנוכחות האחראי על הקטין ובהסכמתו או שלא בחוג משפחתו, דינו – מאסר שישה חודשים; בסעיף קטן זה, "אחראי על קטין" – הורה, הורה חורג, אפוטרופוס, או מי שהקטין נתון במשמורתו או בהשגחתו, לפי דין או לפי הסכמה של הורהו, הורהו החורג או אפוטרופסו.

(ב) בעל עסק או מי שעובד בעסק שבו נמכרים משקאות משכרים לשם שתיה במקום, לא ימכור ולא יגיש משקה משכר לקטין ולא יעודד אדם כאמור לשתות משקה משכר; העובר על הוראה זו, דינו – מאסר ששה חדשים.

(ג) בעל עסק או מי שעובד בעסק שבו נמכרים משקאות משכרים, רשאי לדרוש מאדם המבקש שיספקו לו משקה משכר, שיציג לו תעודה בה ניתן לוודא את גילו.

(ג1) בעל עסק או מי שעובד בעסק שבו נמכרים משקאות משכרים, אשר מכר, הגיש או סיפק משקה משכר לקטין בניגוד להוראות סעיפים קטנים (א1) עד (ב), חזקה כי היה מודע לכך שמכר, הגיש או סיפק

משקה משכר לקטין, אלא אם כן הוכיח, ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי, שהקטין הציג לו תעודה כאמור בסעיף קטן (ג), ולפיה הוא אינו קטין.

(ד) בעל עסק שבו נמכרים משקאות משכרים, יציג במקום בולט בעסקו, בצורה שיקבע שר המשטרה בתקנות, הודעה המפרטת את הוראות סעיף זה ואת הוראות סעיף 193(ג).

(ה) מי שלא קיים הוראות סעיף קטן (ד) רואים אותו כמי שלא קיים תנאי מתנאי רשיון שניתן לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, והוראות החוק האמור יחולו עליו.

מהומה ועלבון במקום ציבורי [א/102] [תשכ"ו]

194. (א) המקים שאון או מהומה במקום ציבורי, בלי סיבה סבירה ובאופן העלול להפריע לתושבים או להביא להפרת השלום, דינו – מאסר שלושה חדשים.

(ב) המעליב אדם במקום ציבורי באופן העלול לעורר אדם הנוכח אותה שעה להפר את השלום, דינו – מאסר שלושה חדשים.

איסור ספסרות בכרטיסי מופעים

194א. (א) העוסק במכירת כרטיסים למופע במחיר העולה על המחיר הנקוב בהם, דינו – הקנס האמור בסעיף 61(א)(4).

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שרשאי לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, למכור כרטיסים לעינוג ציבורי כמשמעותו באותו חוק.

(ג) המוכר כרטיס למופע במחיר העולה על המחיר הנקוב בו, תוך שהוא עובר עבירה, דינו, נוסף על העונש הקבוע לעבירה – הקנס האמור בסעיף 61(א)(4).

(ד) בסעיף זה – "מופע" – מופע בתחום הספורט, הנגינה, השירה, המחול, הדרמה, הקולנוע או בתחום אחר של הבידור או של האמנות; "עבירה" – עבירה מסוג עוון לפי כל חוק.

השחתת מודעות [א/103] [תשכ"ו]

195. המוריד, משחית או משמיד, במזיד וללא רשות כראוי, הודעה, מודעה או תעודה שהודבקו, או נועדו להיות מודבקים, אל בנין או במקום ציבורי על פי דין או על פי הוראת עובד הציבור, דינו – מאסר שלושה חדשים.

השחתת פני מקרקעין [א/103א] [תשי"ז]

196. הכותב, מצייר, משרטט או חורת על מקרקעין של זולתו שלא כדין, או מדביק עליהם שלא כדין כל כתב או שלט, דינו – מאסר שנה אחת.

חזקת אחריות

196א. יראו כמבצע עבירה לפי סעיף 196 גם מי שתוכנה של מודעה מודפסת שהודבקה שלא כדין, מצביע עליו כעל מי שהזמין את הכנתה או את הדבקתה או הורה על ביצוע המעשה, זולת אם הוכיח את אלה:

(1) העבירה נעשתה שלא בידיעתו;

(2) הוא נקט בכל האמצעים הסבירים למנוע את ביצוע העבירה.

התיישנות

196ב. תקופת ההתיישנות של עבירה לפי סעיף 196 תהיה שנה אחת.

הפרעה לבחירות [א/104]

197. המנסה למנוע, לחבל או להפריע בחירות ציבוריות – בכוח, באלימות, באיומים או בכל מעשה שהוא עבירה לפי חוק זה, דינו – מאסר שלוש שנים.

תקלה ציבורית [א/105]

198. (בוטל)

סימן י': זנות ותועבה

סרסרות למעשי זנות [ז/1(א), (ב)]

199. (א) אלה דינם מאסר חמש שנים:

(1) מי שמחייתו, כולה או מקצתה, דרך קבע או בתקופה כלשהי, על רווחי אדם העוסק בזנות;

(2) מי שמקבל ביודעין מה שניתן בעד מעשה זנות של אדם או חלק ממה שניתן כאמור.

(ב) עבר אדם עבירה לפי סעיף זה בבן זוגו, בילדו או בילדו החורג, או שעבר את העבירה תוך ניצול יחסי מרות, תלות, חינוך או השגחה, דינו – מאסר שבע שנים.

(ג) לענין סעיף זה אין נפקא מינה –

(1) אם הדבר שקיבל העבריין היה כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת;

(2) אם קיבל את הדבר מאדם העוסק בזנות או מאדם אחר;

(3) אם קיבל אתנן בעד מעשה זנות או חליפיו של אתנן.

חזקת סרסרות [ז/1(ג)]

200. גבר הגר עם זונה או שהוא רגיל להילוות אליה דרך קבע או משתמש בפיקוחו או בהשפעתו עליה בדרך שיש בה כדי לסייע בידה או להכריחה לזנות, חזקה עליו שהוא חי על רווחיה, זולת אם הוכח היפוכו של דבר.

הבאת אדם לידי מעשה זנות

201. המביא אדם לידי מעשה זנות עם אדם אחר, דינו – מאסר חמש שנים.

הבאת אדם לידי עיסוק בזנות

202. המביא אדם לידי עיסוק בזנות, דינו – מאסר שבע שנים.

נסיבות מחמירות

203. (א) נעברה עבירה לפי סעיפים 201 או 202 תוך ניצול יחסי מרות, תלות, חינוך או השגחה, או תוך ניצול מצוקה כלכלית או נפשית של האדם שהובא לידי מעשה זנות או לידי עיסוק בזנות, דינו של עובר העבירה – מאסר עשר שנים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 201 או 202 באחת מנסיבות אלה, דינו של עובר העבירה – מאסר שש עשרה שנים:

(1) תוך שימוש בכוח, או הפעלת אמצעי לחץ אחרים, או תוך איום באחד מאלה, ואחת היא אם נעשו אלה כלפי האדם שהובא לידי מעשה זנות או לידי עיסוק בזנות, או כלפי אדם אחר;

(2) תוך ניצול מצב המונע את התנגדותו של האדם שהובא לידי מעשה זנות או לידי עיסוק בזנות, או תוך ניצול היותו חולה נפש או לקוי בשכלו;

(3) בהסכמה שהושגה במרמה, של האדם שהובא לידי מעשה זנות או לידי עיסוק בזנות.

סחר בבני אדם לעיסוק בזנות

203א. (בוטל)

ניצול קטינים לזנות

203ב. (א) נעברה עבירה לפי סעיפים 199, 201, 202 או 203 בקטין שמלאו לו ארבע עשרה שנים, דינו של עובר העבירה –

(1) אם נקבע לעבירה מאסר חמש שנים – מאסר שבע שנים;

(2) אם נקבע לעבירה מאסר שבע שנים – מאסר עשר שנים;

(3) אם נקבע לעבירה מאסר עשר שנים – מאסר חמש עשרה שנים;

(4) אם נקבע לעבירה מאסר שש עשרה שנים – מאסר עשרים שנה.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 199, 201, 202 או 203 בקטין שטרם מלאו לו ארבע עשרה שנים, או שמלאו לו ארבע עשרה שנים ועובר העבירה אחראי על הקטין, דינו של עובר העבירה – כפל העונש שנקבע לעבירה אך לא יותר מעשרים שנים.

(ג) בסעיף זה, "אחראי על קטין" – כהגדרתו בסעיף 368א.

איסור צריכת מעשה זנות מקטין

203ג. הצורך מעשה זנות מקטין, דינו – מאסר חמש שנים.

נטל ההוכחה

203ד. הטוען שלא ידע את גילו של האדם שבו או שלגביו נעברה עבירה לפי סימן זה – עליו הראיה; הוראה זו לא תחול לענין עבירה לפי סעיף 214(ב3).

החזקת מקום לשם זנות [ז/5, 7]

204. מי שמחזיק או מנהל מקום, לרבות כלי רכב וכלי שיט, לשם עיסוק בזנות, דינו – מאסר חמש שנים.

השכרת מקום לשם זנות [ז/6, 7]

205. מי שמשכיר או מחדש שכירות של מקום, לרבות כלי רכב וכלי שיט, בידעו שהוא משמש או ישמש לאדם מקום למעשי זנות, דינו – מאסר ששה חדשים; והוא הדין אם לא הפסיק השכרתו של מקום לאחר שנודע לו שהוא משמש כאמור, על אף שיש בידו זכות להפסיקה ולתבוע פינוי בשל כך.

איסור פרסום ומסירת מידע בדבר זנות של קטין

205א. המוסר מידע או המפרסם פרסום על מתן שירות של מעשה זנות, כשנותן השירות הוא קטין, דינו – מאסר חמש שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4), ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד – כפל הקנס האמור; לענין עבירה לפי סעיף זה, אחת היא אם שירות הזנות ניתן בישראל או מחוץ לישראל, אם המידע מתייחס לקטין מסוים אם לאו, או אם הפרסום מציין שנותן השירות הוא קטין אם לאו.

איסור ציון קטינות בפרסום שירותי זנות

205ב. (בוטל)

איסור פרסום בדבר שירותי זנות של בגיר

205ג. (א) המפרסם פרסום בדבר מתן שירותי זנות, כשנותן השירות אינו קטין, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4), ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד – כפל הקנס האמור.

(ב) (בוטל)

(ג) (בוטל)

איסור פרסום של הצעה לעיסוק בזנות

205ד. המפרסם פרסום בדבר הצעה לעיסוק בזנות, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4), ואם ההצעה לעסוק בזנות היא לקטין – מאסר חמש שנים או קנס כאמור; נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו – כפל הקנס האמור.

דין האשה [ז/8]

206. (בוטל)

מאסר חובה [ז/10]

207. (בוטל)

המניח לקטין לדור בבית זנות [א/165] [תשכ"ו]

208. המניח לקטין בן שתים עד שבע עשרה שנים הנתון למשמורתו או להשגחתו, שידור בבית זנות או שיבקר בו תכופות, דינו – מאסר שלוש שנים.

שידול וסיוע למעשה בלתי מוסרי [א/167] [תשכ"ו]

209. (בוטל)

רמזים מגונים [א/168] [תשכ"ו]

210. (בוטל)

גבר בלבוש אשה [א/169]

211. (בוטל)

דין מניעת בגדים כדין עיכוב [א/171]

212. (בוטל)

צו חיפוש בבית [א/172]

213. (בוטל)

פרסום והצגת תועבה

214. (א) העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים:

(1) מפרסם פרסום תועבה או מכינו לצורכי פרסום;

(2) מציג, מארגן או מפיק הצגת תועבה –

(א) במקום ציבורי;

(ב) במקום שאינו ציבורי – אלא אם כן הוא מקום המשמש למגורים או המשמש חבר בני אדם שהחברות בו היא למי שמלאו לו שמונה עשרה שנים ולתקופה רצופה.

(ב) המפרסם פרסום תועבה ובו דמות של קטין, לרבות הדמיית קטין או ציור של קטין, דינו – מאסר חמש שנים.

(ב1) המשתמש בגופו של קטין לעשיית פרסום תועבה, או המשתמש בקטין בהצגת תועבה, דינו – מאסר שבע שנים.

(ב2) נעברה העבירה לפי סעיפים קטנים (ב) או (ב1) בידי האחראי על הקטין כהגדרתו בסעיף 368א, או בהסכמתו של אחראי כאמור, דינו של האחראי – מאסר עשר שנים.

(ב3) המחזיק ברשותו פרסום תועבה ובו דמותו של קטין או הצורך פרסום כאמור אף בלי להחזיק בו, דינו – מאסר שנה; לענין סעיף קטן זה, "מחזיק" או "צורך" – למעט המחזיק או הצורך באקראי ובתום לב.

(ג) בית המשפט הדן בעבירה לפי סעיף זה שנעברה בידי בעל עסק במהלך עסקיו, רשאי להפעיל גם את הסמכויות לפי סעיפים 16 ו-17 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, ובלבד שלא ישתמש בית המשפט בסמכותו לפי סעיף 17 אלא אם כן השתכנע שיש ראיות לכאורה לביצוע העבירה ושהפעלת סמכותו דרושה לטובת הציבור.

(ד) לא יוגש כתב אישום –

(1) לפי סעיף קטן (א) – אלא בתוך שנתיים מיום ביצוע העבירה, ובידי פרקליט מחוז או בהסכמתו בכתב;

(2) לפי סעיפים קטנים (ב) עד (ב3) – אלא בידי פרקליט מחוז או בהסכמתו בכתב.

פרסום פוגע על שלטי חוצות

214א. (א) המפרסם פרסום פוגע על שלטי חוצות, דינו – מאסר שישה חדשים או קנס פי שלושה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(1).

(ב) לענין סעיף זה –

"פרסום פוגע" – אחד מאלה:

(1) תמונת עירום או תמונה של חלקי גוף אינטימיים של איש או אשה;

(2) תמונה שיש בה קיום של יחסי מין או של אלימות מינית, או שיש בה ביזוי או השפלה מיניים, או שהיא מציגה אדם כחפץ זמין לשימוש מיני;

(3) תמונה של חשיפה חלקית של גוף, של איש או אשה, שיש בה פגיעה ברגשותיו המוסריים של הציבור או חלק ממנו או השחתת המוסר הציבורי, או שיש בה פגיעה בקטינים או בחינוכם;

"שלטי חוצות" – שלטי פרסומת המוצבים לצידי דרכים, שלטי פרסומת בתוך אוטובוסים של התחבורה הציבורית או על דפנותיהם החיצוניים או בתחנות האיסוף של אוטובוסים כאמור וכן שלטי פרסומת על לוחות מודעות שבפיקוחה של רשות מקומית.

הגנות

214ב. לא יראו אדם כעובר עבירה לפי סעיפים 205א, 205ג, 205ד ו-214, אם מסירת המידע, הפרסום, ההחזקה או הצריכה נעשו למטרה כשרה, לרבות לשם דיווח נכון והוגן בענין שסימן זה דן בו, ובלבד שמסירת המידע, הפרסום, ההחזקה או הצריכה אינם אסורים לפי דין אחר ולא נעשו כדי לעודד מעשים אסורים לפי סימן זה.

סימן י"א: מטרדים

מטרד לציבור [א/189]

215. (א) העושה מעשה שלא הותר בדין או נמנע מעשות דבר שחובתו לעשות לפי הדין וגורם בכך לציבור פגיעה, סכנה או הטרדה, או מפריע לו, או גורם לו אי נוחות, בשימוש בזכות הרבים, הרי זה מטרד לציבור, ודינו – מאסר שנה אחת.

(ב) לענין מטרד לציבור אין הבדל אם האנשים שהמעשה או המחדל נוח להם מרובים על אלה שהוא גורם להם אי נוחות; אולם אם הוא מקל על חלק מן הציבור את השימוש כדין בזכויותיו אפשר שיראוהו כאילו אינו מטרד לשום אדם.

[תשל"ה]

(ג) הנמצא במקום כלשהו לשם עיסוק בזנות, בנסיבות שיש בהן משום מטרד לדרי הסביבה או הפרעה לתנועה בדרכים, דינו – מאסר שנה אחת.

התנהגות פסולה במקום ציבורי [א/193] [1946, תשכ"ו]

216. (א) העושה אחת מאלה, דינו – מאסר ששה חדשים:

(1) מתנהג באופן פרוע או מגונה במקום ציבורי;

(2) גורם לקטין שלא מלאו לו שש עשרה שנים לפשוט יד או לקבץ נדבות במקום ציבורי, או משדל או מניע לכך קטין כאמור;

(3) מתהלך כפושט יד או כמקבץ נדבות, או משתדל להשיג תרומות מכל מין שהוא, והכל באמתלת כזב או מרמה;

(4) מתנהג במקום ציבורי באופן העלול להביא להפרת השלום;

(5) (נמחקה)

(ב) הפושט יד, או מקבץ נדבות, במקום ציבורי בחשיפת פצעים או מומים או בהטרדה, דינו – מאסר חודש ימים.

ביזוי מדים [א/194]

217. מי שאינו חייל או שוטר והוא לובש את מדי הצבא או המשטרה, או לבוש הדומה להם, או לבוש הנושא סימן המיוחד לחייל או לשוטר, באופן ובנסיבות העלולים לגרום בזיון המדים האמורים, או מעסיק אדם אחר בעשיית אחד המעשים האלה, דינו – מאסר שלושה חדשים.

מעשה העלול להפיץ מחלה

218. העושה בהתרשלות מעשה העלול להפיץ מחלה שיש בה סכנת נפשות, דינו – מאסר שלוש שנים; עשה את המעשה במזיד, דינו – מאסר שבע שנים.

מכירת מזון מפוגל [א/196]

219. (א) המוכר בחזקת מאכל או משקה מצרך שעשוהו, או שנעשה מאליו, מזיק או בלתי ראוי למאכל או למשקה, והוא יודע זאת או שיש לו יסוד להניח כך, והמחזיק למכירה מצרך כאמור, דינם – מאסר שנה אחת.

(ב) המפגל מאכל או משקה ועושה אותו בכך מזיק, כשבדעתו למכרו למאכל או למשקה, או כשהוא יודע שהדבר עשוי להימכר לשם כך, דינו – מאסר שנה אחת.

החזקת מזון לא נקי [א/197] [תשכ"ו]

220. קמעונאי של מצרכי מאכל או משקה, או מנהל מלון, אכסניה, מסעדה או עסק אחר למכירת מאכלים ומשקאות לצריכה בו במקום, שאינו שומר על נקיונם של המצרכים שהוא מספק, או עובר על תקנה בענין בריאות הציבור, דינו – מאסר ששה חדשים; בית המשפט המרשיע את העבריין רשאי להורות על השמדת מצרכי מאכל או משקה שאינם ראויים לשמש מזון.

זיהום מים [א/198] [תשכ"ו]

221. המעכיר או מזהם מי מעין, מיכל או מאגר או מי מקום אחר, ועושה אותם בכך פחות מתאימים למטרה שהם משמשים לה כרגיל, דינו – מאסר שלוש שנים.

זיהום אויר [א/199]

222. המזהם לרצונו את האוויר ועושה אותו בכך מזיק, בדרך כלל, לבריאותם של בני אדם הגרים או מנהלים עסקים בסביבה, או של העוברים בדרך ציבורית, דינו – מאסר שלוש שנים.

מלאכות פוגעות [א/200]

223. המקים לצרכו רעש גדול או מפיץ לצרכו ריחות פוגעים או מזיקים, במקום ובנסיבות המטרידים בני אדם מן השימוש בזכות הרבים, דינו – מאסר שנה אחת.

סימן י"ב: משחקים אסורים, הגרלות והימורים

הגדרות [ט/1]

224. בסימן זה –

"משחק אסור" – משחק שבו עשוי אדם לזכות בכסף, בשווה כסף או בטובת הנאה לפי תוצאות המשחק, והתוצאות תלויות בגורל יותר מאשר בהבנה או ביכולת;

"מקום משחקים אסורים" – חצרים שרגילים לערוך בהם משחקים אסורים, בין שהם פתוחים לציבור ובין שהם פתוחים לבני אדם מסויימים בלבד, ואין נפקא מינה אם הם מוחזקים גם למטרה אחרת;

"הגרלה" – כל הסדר שלפיו ניתן, בהעלאת גורלות או באמצעי אחר, לזכות בכסף, בשווה כסף או בטובת הנאה, והזכיה תלויה בגורל יותר מאשר בהבנה או ביכולת;

[תשכ"ז]

"הימור" – כל הסדר שלפיו ניתן לזכות בכסף, בשווה כסף או בטובת הנאה, והזכיה תלויה בניחושו של דבר, לרבות הגרלה הקשורה בתוצאות משחקים ותחרויות בספורט.

איסור הגרלות והימורים [ט/2] [תשל"ה]

225. המארגן או עורך משחק אסור, הגרלה או הימור, דינו – מאסר שלוש שנים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4).

איסור משחקים [ט/3] [תשל"ה]

226. המשחק משחק אסור, דינו – מאסר שנה אחת או הקנס האמור בסעיף 61(א)(2).

השתתפות בעריכת הגרלות והימורים [ט/4]

227. המציע, מוכר או מפיץ כרטיסים, או כל דבר אחר, הבאים להעיד על זכות להשתתף בהגרלה או בהימור, וכן המדפיס או המפרסם הודעה על הגרלה או על הימור, דינו – מאסר שנה אחת או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(3).

איסור החזקה או הנהלה [ט/5] [תשל"ה]

228. המחזיק או מנהל מקום משחקים אסורים, או מקום לעריכת הגרלות או הימורים, דינו – מאסר שלוש שנים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4); המשכיר חצרים או מרשה את השימוש בהם בידיעה שישמשו מקום למשחקים אסורים או לעריכות הגרלות או הימורים, דינו – מאסר ששה חדשים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(3).

סגירת מקומות [ט/5א] [תשל"ה]

229. (בוטל)

נסיבות מיוחדות [ט/6]

230. הוראות סעיפים 225 עד 228 לא יחולו על משחק, הגרלה או הימור שנתמלאו בהם שלוש אלה:

(1) עריכתם מכוונת לחוג אנשים מסויים;

(2) אינם חורגים מגדר שעשוע או בידור;

(3) אינם נערכים במקום משחקים אסורים או במקום לעריכת הגרלות או הימורים.

היתר [ט/7] [תשכ"ז]

231. (א) הוראות סימן זה, למעט הוראות סעיף 231א, לא יחולו –

(1) על סוגי הגרלות או על הגרלה מסויימת, אשר לעריכתם ניתן מראש היתר מאת שר האוצר או מאת מי שהשר הסמיכו לכך;

(2) על הימורים או הימור מסויים, שעורך מפעל הפיס בהיתר מראש מאת שר האוצר או מאת מי שהשר הסמיכו לכך, ובלבד שההימורים שייערכו כאמור לא יהיו על תוצאות של משחקים ותחרויות בספורט.

(א1) הוראות סעיף 231א לא יחולו על סוגי הגרלות, הגרלה מסוימת, הימורים או הימור מסוים, אשר שר האוצר, או מי שהשר הסמיכו לכך, התיר לערכם לקטינים; ואולם היתר כאמור בסעיף קטן זה לא יינתן להגרלות ולהימורים שהזכות להשתתף בהם מותנית בתשלום כסף.

(ב) הודעה על מתן היתר לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

איסור מכירת כרטיסי הגרלה והימורים לקטינים

231א. (א) המציע, מוכר או מפיץ כרטיסים או כל דבר אחר, הבאים להעיד על זכות להשתתף בהגרלה או בהימור שלעריכתם ניתן היתר לפי סעיף 231(א) (בסעיף זה – כרטיסים), לקטין, דינו – מאסר שישה חודשים.

(ב) המציע, מוכר או מפיץ כרטיסים רשאי לדרוש מאדם המבקש לקנות או לקבל כרטיסים שיציג לו תעודה שבה ניתן לוודא את גילו.

ראיות [ט/8]

232. במשפט על עבירה בשל משחק אסור לפי סימן זה –

(1) רשאי בית המשפט להרשיע את הנאשם על יסוד עדות שותף לעבירה גם אם אין לה סיוע;

(2) פסק דין במשפט פלילי שנקבע בו כי במקום פלוני נערך משחק אסור, מותר לקבלו כראיה על כך בכל משפט אחר לפי סימן זה, ואין נפקא מינה מי היה הנאשם.

חזקות [ט/9]

233. לענין סימן זה – ובלי למעט מכל דרך הוכחה אחרת –

(1) הנמצא במקום משחקים אסורים, והיה לקצין משטרה יסוד להניח שמשחקים בו משחקים אסורים אותה שעה, רואים אותו כאילו הוא משחק בו משחק אסור, כל עוד לא הוכיח שנמצא במקום למטרה אחרת בלבד;

(2) רואים משחק בקלפים, בקוביות או במכונת משחק כמשחק שבו עשוי אדם לזכות בכסף, בשווה כסף או בטובת הנאה, כל עוד לא הוכח ההיפך;

(3) רואים חצרים כמקום שרגילים לערוך בהם משחקים אסורים –

(א) אם נערך בהם משחק אסור לפחות שתי פעמים תוך ששה חדשים שקדמו לביצוע העבירה בידי הנאשם, כל עוד לא הוכח ההיפך; ואין נפקא מינה, לגבי הנאשם בהחזקתם, אם החזיק בהם כל תקופה זו ואם מקצתה;

(ב) אם שימשו מועדון למשחקים בקלפים, ונערך בהם משחק אסור לפחות פעם אחת תוך ששה חדשים שקדמו לביצוע העבירה בידי הנאשם.

חילוט מכשירי משחק [ט/10]

234. הורשע אדם בעבירה לפי סימן זה, רשאי בית המשפט לצוות שכלים או מכשירים או דבר אחר ששימשו לעריכת המשחק, ההגרלה או ההימור יחולטו לאוצר המדינה, ואין נפקא מינה אם הנאשם הוא בעלם או לאו.

חילוט מכשירי עבירה [ט/10א] [תשכ"ז]

235. (א) היה לשוטר יסוד סביר להניח כי כלים או מכשירים, כרטיסים או כל דבר אחר שימשו לארגונם או לעריכתם של משחק, הגרלה או הימור אסורים, רשאי הוא לתפסם, ורשאי הוא לתפוס כספים, או דבר אחר, שהיה לו יסוד סביר להניח שנתקבלו כתוצאה מארגון המשחק, ההגרלה או ההימור האסורים או מעריכתם.

(ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות לענין סעיף קטן (א).

(ג) נוכח בית המשפט כי דברים שנתפסו כאמור בסעיף קטן (א), למעט כספים, שימשו לארגונם או לעריכתם של משחק, הגרלה או הימור אסורים, או שנתקבלו כתוצאה מארגונם או מעריכתם, רשאי הוא לצוות, על פי בקשת שוטר או תובע, כמשמעותו בחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965, על חילוטם לאוצר המדינה, אף אם לא הורשע אדם בעבירה בשל המשחק, ההגרלה או ההימור האסורים.

פרק ט': פגיעות בסדרי השלטון והמשפט

סימן א': שיבוש עשיית משפט

הגדרות [א/116]

236. בסימן זה, "עדות" – אמרות בעל פה או בכתב שנאמרו לשם ראיה, למעט אמרות שלא בשבועה מפי נאשם בהליך פלילי, ולרבות חוות דעת שניתנו לשם ראיה ותרגומים מפי מתרגם בהליך שיפוטי.

עדות שקר [א/117, 118] [תשל"ג]

237. (א) המעיד בהליך שיפוטי, ביודעין, עדות כוזבת בדבר מהותי לגבי שאלה הנדונה באותו הליך, הרי זו עדות שקר, ודינו – מאסר שבע שנים; עשה כן בעד טובת הנאה, דינו – מאסר תשע שנים.

(ב) לענין עדות שקר אין נפקא מינה –

(1) אם ניתנה העדות בשבועה או בלא שבועה או בעיצום אחר שהותר על פי דין;

(2) באיזו צורה או טקס השתמשו להשבעת המעיד או לחיובו באמירת האמת, ובלבד שהיו בהסכמתו של המעיד;

[תשכ"ט]

(3) אם בית המשפט, בית הדין או הרשות השיפוטית או ועדת החקירה היו מורכבים כראוי או יושבים במקום הראוי, ובלבד שפעלו, כל אחד בתפקידו, בהליך שבו ניתנה העדות;

(4) אם המעיד הוא עד כשר ואם העדות היא קבילה בהליך השיפוטי.

בידוי ראיות [א/119] [תשכ"ט]

238. הבודה ראיה, שלא בדרך של עדות שקר או של הדחה לעדות שקר, או המשתמש ביודעין בראיה בדויה כאמור, והכל בכוונה להטעות רשות שיפוטית או ועדת חקירה בהליך שיפוטי, דינו – מאסר חמש שנים.

שבועת שקר [א/120]

239. מי שביודעין מוסר תצהיר שקר, בין בשבועה או בהן צדק ובין שלא בשבועה ושלא בהן צדק, לפני מי שמוסמך לקבל את התצהיר, דינו – מאסר שלוש שנים.

עדויות סותרות [א/120א] [תשכ"ה, תשכ"ט, תשל"ב]

240. (א) המוסר הודעות או עדויות בענין אחד בפני רשויות שונות, והודעותיו או עדויותיו סותרות זו את זו בשאלה עובדתית שהיא מהותית לגבי הענין, ועושה כן בכוונה להטעות, דינו – מאסר חמש שנים.

(ב) "רשות", לענין סעיף זה – בית משפט הדן בפלילים, בית דין משמעתי, שוטר או רשות אחרת שערכו על פי דין חקירה קודם לאישום בבית המשפט או בבית הדין המשמעתי, ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, או מי שנתמנה לפי סעיף 13 לחוק האמור.

(ג) פרוטוקול של המשפט והודעה או עדות שנרשמו כדין בחקירה כאמור, יהיו ראיה לכאורה לדברי העד שבהם.

סירוב להעיד [א/120ב] [תשכ"ח]

241. (א) מי שחייב להעיד או למסור ראיה אחרת בהליך שיפוטי והוא מסרב לעשות כן, דינו – מאסר שנתיים.

(ב) הטלת מאסר לפי סעיף 5 לפקודת בזיון בית המשפט על אדם שסירב כאמור, אין בה כדי למנוע שפיטתו לפי סעיף קטן (א), אולם מי שנדון למאסר לפי סעיף קטן (א), תנוכה מענשו התקופה שבה היה אסור לפי סעיף 5 האמור.

השמדת ראיה [א/122]

242. היודע כי ספר, תעודה או דבר פלוני דרושים, או עשויים להיות דרושים, לראיה בהליך שיפוטי, והוא, במזיד, משמידם או עושה אותם בלתי ניתנים לקריאה, לפענוח או לזיהוי, והכל בכוונה למנוע את השימוש בהם לראיה, דינו – מאסר חמש שנים.

ידיעות כוזבות [א/123] [תשל"ג]

243. המוסר לשוטר או למי שמוסמך להגיש תביעה פלילית, ידיעה על עבירה כשהוא יודע שהידיעה כוזבת, דינו – מאסר שלוש שנים, ואם העבירה היא פשע – מאסר חמש שנים; ואין נפקא מינה אם הוגשה תביעה פלילית בעקבות הידיעה ואם לאו.

שיבוש מהלכי משפט [א/124] [תשל"ג]

244. העושה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין, בין בסיכול הזמנתו של עד, בין בהעלמת ראיות ובין בדרך אחרת, דינו – מאסר שלוש שנים; לענין זה, "הליך שיפוטי" – לרבות חקירה פלילית והוצאה לפועל של הוראת בית משפט.

הדחה בחקירה [א/124א(א), (ב)] [תשל"ג]

245. (א) המניע אדם, או מנסה להניעו, שבחקירה על פי דין לא ימסור הודעה או ימסור הודעת שקר, או יחזור בו מהודעה שמסר, דינו – מאסר חמש שנים.

(ב) המניע או מנסה להניע כאמור בסעיף קטן (א) בדרך של מרמה, הטעיה, כוח, איומים, הפחדה, מתן טובת הנאה או כל אמצעי פסול אחר, דינו – מאסר שבע שנים.

הדחה בעדות [א/124א(ג), (ד)] [תשל"ג]

246. (א) המניע אדם, או מנסה להניעו, שבהליך שיפוטי לא יעיד, או יעיד עדות שקר, או יחזור בו מעדות או מהודעה שמסר, דינו – מאסר שבע שנים.

(ב) המניע או מנסה להניע כאמור בסעיף קטן (א), בדרך של מרמה, הטעיה, כוח, איומים, הפחדה, מתן טובת הנאה או כל אמצעי פסול אחר, דינו – מאסר תשע שנים.

סייגים לתחולה [א/124א(ו) רישה] [תשל"ג]

247. סעיפים 245(א) ו-246(א) לא יחולו על מעשה הבא להעמיד אדם על זכותו לפי דין להימנע מעדות או ממסירת הודעה, או על מעשה הנעשה כדין במהלכם של משפט או חקירה.

הגנה [א/124א(ו) סיפה] [תשל"ג]

248. באישום על מניעת הודעה או עדות או על חזרה מהודעה או מעדות לפי סעיפים 245(א) או 246(א) תהיה לנאשם הגנה, אם יוכיח שעשה את המעשה למען גילוי האמת או מניעת שקר.

הטרדת עד [א/124א(ה)] [תשל"ג]

249. המטריד אדם בנוגע להודעה שמסר האדם, או עומד למסור, בחקירה על פי דין, או בנוגע לעדות שמסר האדם, או עומד למסור, בהליך שיפוטי, דינו – מאסר שלוש שנים.

נסיבות מחמירות

249א. נעברה עבירה לפי סעיפים 245, 246 או 249 כשהעבריין נושא נשק חם או קר או כשהיו נוכחים שניים או יותר שחברו יחדיו לביצוע המעשה בידי אחד או אחדים מהם, דינו של כל אחד מהם –

(1) בעבירה לפי סעיף 245(א) – מאסר שבע שנים;

(2) בעבירה לפי סעיף 245(ב) – מאסר עשר שנים;

(3) בעבירה לפי סעיף 246(א) – מאסר עשר שנים;

(4) בעבירה לפי סעיף 246(ב) – מאסר ארבע עשרה שנים;

(5) בעבירה לפי סעיף 249 – מאסר חמש שנים.

השפעה לא הוגנת [א/125]

250. המבקש להשפיע שלא כהוגן על תוצאותיו של הליך שיפוטי, בדברי שידול או בקשה הנשלחים אל שופט או אל פקיד בית המשפט, דינו – מאסר שנה אחת.

פרסום מסולף של דיון משפטי [א/127]

251. המפרסם שלא בתום לב, בכל דרך של פרסום, דין וחשבון לא מדוייק על דיון בבית משפט או בועדת חקירה על פי חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, דינו – מאסר ששה חדשים.

התרמה למען תשלום קנס [א/128]

252. הפותח, בכל דרך של פרסום, פעולת התרמה למען תשלומם של קנס, הוצאות או פיצוי שפסק בית משפט בפלילים, או נותן פרסום להתרמה כזאת, דינו – מאסר ששה חדשים.

תשלום קנס שהוטל על הזולת

252א. (א) לא ישלם תאגיד, במישרין או בעקיפין, קנס שהוטל על זולתו, ולא ישלם מעביד קנס שהוטל על עובדו; העובר על הוראה מהוראות סעיף קטן זה, דינו – מאסר שנה אחת.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) בידי תאגיד, יואשם בה גם כל אדם אשר בעת ביצוע העבירה היה בו מנהל פעיל, שותף, למעט שותף מוגבל, או עובד מינהל בכיר האחראי לתשלום הקנס, אלא אם כן הוכיח שניים אלה:

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שהוא נקט את כל האמצעים הסבירים למנוע את ביצוע העבירה.

(ג) לענין סעיף זה, "תאגיד" – לרבות חבר בני אדם שאינו מואגד ולמעט תאגיד שחבריו חייבים להעמיד לרשותו את מלוא כוח עבודתם ולהעביר לו את נכסיהם.

חיפוי [א/129] [תשל"ג]

253. (א) המקבל או מנסה לקבל טובת הנאה לעצמו או לזולתו בעד אי גילוי או כיסוי של מעשה עוון או פשע או של כל ידיעה בנוגע למעשה כאמור, דינו – מאסר שלוש שנים.

(ב) המקבל או מנסה לקבל טובת הנאה לעצמו או לזולתו על מנת שלא ימסור עדות בחקירה על פי דין או במשפט, דינו – מאסר חמש שנים.

פרסומים על נכס גנוב [א/130] [תשכ"ו]

254. העושה אחת מאלה, דינו – מאסר ששה חדשים:

(1) מציע בפומבי פרס בעד השבת נכס שנגנב או שאבד, ובהצעתו זו משתמש במלים הבאות לומר כי מביא הנכס לא יישאל שאלות, או כי לא ייעצר ולא יוטרד;

(2) מציע בפומבי לכל מי שקנה נכס גנוב או אבוד או הלווה כסף עליו, להחזיר לו את הסכום ששילם או שהלווה או לתת סכום כסף או פרס אם יושב הנכס;

(3) מדפיס או מפרסם הצעה כאמור בפסקאות (1) ו-(2).

זילות בית המשפט [א/131]

255. האומר או כותב דבר על שופט או דיין לענין כהונתו בכוונה לפגוע במעמדו, או מפרסם דברי גידוף נגד שופט או דיין כדי להחשיד או לבזות את דרכי השפיטה, דינו – מאסר שלוש שנים, אולם ביקורת כנה ואדיבה לטיב החלטתו של שופט או דיין בדבר שיש בו ענין לציבור לא תהא עבירה לפי סעיף זה.

נשיאת נשק בבית המשפט [א/131א] [תשל"ג]

256. (א) הנושא נשק, או נושא ללא הסבר סביר כלי או חומר פוגענים אחרים, בבנין של בית משפט או בית דין, או במקום אחר שבו מתקיימים הליכים שיפוטיים, דינו – מאסר שנתיים.

(ב) סעיף זה לא יחול –

(1) על שוטר, או על מי שקיבל מרשות מוסמכת לפי חוק כלי היריה, תש"ט-1949, או ממנהל בתי המשפט או מטעמו היתר לשאת את הנשק או הכלי או החומר באותו בנין או מקום;

(2) בבית דין צבאי או בבית משפט צבאי כמשמעותם בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, או במקום אחר שבו מתקיים הליך שיפוטי לפי החוק האמור – על מי שהותר לו הדבר לפי פקודות הצבא כמשמעותן בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955.

בריחה [א/133]

257. הבורח ממשמורת חוקית שהוא נתון בה בשל עבירה פלילית, דינו –

(1) אם הוא מואשם או מורשע בפשע – מאסר שבע שנים;

(2) בכל מקרה אחר – מאסר שלוש שנים.

סיוע לבריחה [א/134]

258. העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שבע שנים:

(1) מסייע אסיר או עצור לברוח או לנסות לברוח ממשמורת חוקית;

(2) מכניס, או גורם שיוכנס, דבר לבית סוהר כדי להקל על בריחתו של אסיר או עצור.

הברחת אדם [א/132]

259. המבריח או מנסה להבריח אדם ממשמורת חוקית, דינו –

(1) אם המוברח הואשם או הורשע בעבירה שענשה מוות או מאסר עולם – מאסר עשרים שנים;

(2) בכל מקרה אחר – מאסר שבע שנים.

מסייע לאחר מעשה [א/26(1), 27]

260. (א) היודע שפלוני עבר עבירה ומקבל אותו או עוזר לו בכוונה שיימלט מעונש, הריהו מסייע לאחר מעשה, זולת אם היה בן זוגו, הורהו, בנו או בתו של העבריין; ואולם אשה שבנוכחותו ובמרותו של בעלה קיבלה עובר עבירה שבעלה השתתף בה או עזרה לו, כדי שיימלט מעונש – אינה בגדר מסייעת; לענין סעיף זה, "עבירה" – למעט חטא.

(ב) מסייע לאחר מעשה אפשר להעמיד לדין ולהרשיע, אף אם מבצע מעשה העבירה לא הורשע תחילה או שאי אפשר לנקוט הליכים נגדו או לאכוף עליו ענישה בשל העבירה.

דין מסייע לאחר מעשה [א/26(2)]

261. מסייע לאחר מעשה, דינו –

(1) אם העבירה היתה פשע – מאסר שלוש שנים;

(2) אם העבירה היתה עוון – מאסר מחצית תקופת העונש שנקבע לאותה עבירה.

אי מניעת פשע [א/33] [1939]

262. מי שידע כי פלוני זומם לעשות מעשה פשע ולא נקט כל האמצעים הסבירים למנוע את עשייתו או את השלמתו, דינו – מאסר שנתיים.

סירוב לעזור במניעת עבירות [א/135]

263. מי שנצטווה כדין מפי עובד ציבורי, שוטר או אדם אחר, לעזור במניעת עבירות או במעצרו של אדם או במניעת הברחתו או בריחתו של אדם, והוא מסרב או נמנע מהגיש עזרה לפי יכלתו, דינו – מאסר שלוש שנים.

הכשלת עיקול [א/136]

264. המקבל נכס, מסלקו, מעכבו, מסתירו או עושה בו מעשה אחר ביודעין כי הנכס עוקל או ניטל על פי הוראת בית משפט, בכוונה להפריע או להכשיל את ביצוע העיקול או ההוראה, דינו – מאסר שלוש שנים.

שבירת חותם [א/137]

265. השובר, מסלק או עושה ללא מועיל, במזיד, חותם שהוטבע על פי הוראת רשות רשמית, בית משפט או בית דין, דינו – מאסר שנתיים; ואם היה מופקד על שמירת החותם, דינו – מאסר שלוש שנים.

הזנחת השמירה על חותם [א/138]

266. המופקד על שמירת חותם שהוטבע על פי הוראה של רשות רשמית או של בית משפט או בית דין, והוא בהתרשלות מניח לחותם שישובר או יסולק או ייעשה ללא מועיל, דינו – מאסר ששה חדשים.

הוצאת מסמך ממשמורת

267. (א) המוציא, ללא רשות, מסמך ממשמורת מוסד ממוסדות המדינה או מרשות מקומית, דינו – מאסר שלוש שנים.

(ב) עובד הציבור המופקד על הטיפול במסמך או על שמירתו, המוסר אותו שלא כדין לאחר והמסמך מוצא מהמשמורת כאמור בסעיף קטן (א), דינו – מאסר חמש שנים.

(ג) בסעיף זה, "מסמך" – בכתב או בכל אמצעי אחר שבו נרשם דבר.

סימן ב': העלמת עבירות

הגדרות [ו/1, תוספת]

268. בסימן זה –

"עבירה פלילית" – אחת מאלה:

(1) עבירה לפי פרק ז' או לפי סימן ה' לפרק ט';

(2) עבירה נגד החיים, הגוף או המוסר שדינה מאסר שלוש שנים או יותר;

(3) עבירה לפי אחד הסעיפים שבסימן ד' לפרק ט' ושבפרקים י"א (למעט סעיף 401) ו-י"ב, או לפי סעיף 489, הפוגעת בנכסים או בזכויות של המדינה או של גוף מבוקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב];

"הליך של שפיטה" – הליך המכוון להביא לידי אחת מאלה:

(1) הוצאת אדם מגוף אשר הוא חבר בו;

(2) שלילת זכות אדם מזכויותיו בגוף כאמור;

(3) פרסום לגנאי ברבים על מעשיו של אדם;

(4) עיצום אחר שיש עמו גינוי ושאינו בעל משמעות דתית בלבד.

חובת מתן הודעה [ו/1]

269. לא ימלא אדם תפקיד בהליך של שפיטה משהתעורר, תוך כדי שפיטה, חשש עבירה פלילית, אלא אם ניתנה הודעה ליועץ המשפטי לממשלה או לבא כוחו.

הפסקת השפיטה [ו/2]

270. נמסרה הודעה כאמור בסעיף 269, או הואשם אדם בעבירה לפי סימן זה, והחליט היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו לנקוט הליכים בבית משפט, רשאי היועץ המשפטי לממשלה לצוות על הפסקת השפיטה האמורה עד לגמר ההליכים בבית המשפט.

עונשין [ו/3]

271. העובר על הוראה מהוראות סימן זה, דינו – מאסר שנה אחת.

הגנה [ו/4]

272. באישום לפי סימן זה תהא הגנה טובה לנאשם אם יוכיח אחת מאלה:

(1) כי הודעה על אותו מעשה כבר נמסרה ליועץ המשפטי לממשלה או לבא כוחו או למשטרה;

(2) כי בשל אותו מעשה כבר התנהלה חקירה משטרתית או הואשם אדם.

סימן ג': תקיפת שוטרים וסוהרים

תקיפת שוטר [ג/1]

273. התוקף שוטר והתקיפה קשורה למילוי תפקידו כחוק או אדם אחר העוזר לשוטר כשהשוטר ממלא תפקידו כחוק, דינו – מאסר עד שלוש שנים ולא פחות מחודש ימים.

תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות [ג/2]

274. התוקף שוטר והתקיפה קשורה למילוי תפקידו כחוק ונתקיימה בו אחת מאלה, דינו – מאסר עד חמש שנים ולא פחות משלושה חדשים:

(1) התכוון להכשיל את השוטר בתפקידו או למנוע או להפריע אותו מלמלאו;

(2) היה מזויין בנשק חם או קר;

(3) התקיפה היתה בצוותא של יותר משני אנשים.

הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו [ג/3]

275. העושה מעשה בכוונה להפריע לשוטר כשהוא ממלא תפקידו כחוק או להכשילו בכך, או להפריע לאדם אחר או להכשילו מלעזור לשוטר, דינו – מאסר עד שלוש שנים ולא פחות משבועיים ימים.

הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות

275א. המיידה או יורה אבן או חפץ אחר לעבר שוטר או לעבר כלי רכב משטרתי, במטרה להפריע לשוטר כשהוא ממלא את תפקידו כחוק או להכשילו בכך, דינו – מאסר חמש שנים.

תקיפת סוהר והפרעה לסוהר

275ב. התוקף סוהר או המפריע לסוהר, בנסיבות המפורטות בסעיף 273, 274, 275 או 275א, בשינויים המחויבים, דינו – העונש הקבוע לאותם סעיפים; בסעיף זה, "סוהר" – כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר.

פירוש [ג/4]

276. בסימן זה, "תקיפה" – כמשמעותו בסעיף 378.

סימן ד': עבירות בשירות הציבור וכלפיו

לחץ של עובד הציבור [א/109ב] [1944]

277. עובד הציבור העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים:

(1) משתמש, או מורה להשתמש, בכוח או באלימות נגד אדם כדי לסחוט ממנו, או מאחר שהאדם יש לו ענין בו, הודיה בעבירה או מידע בדבר עבירה;

(2) מאיים על אדם, או מורה שיאיימו עליו, בפגיעה בגופו או בנכסיו, שלו או של אחר שהאדם יש לו ענין בו, כדי לסחוט מן האדם הודיה בעבירה או מידע בדבר עבירה.

עובד הציבור שיש לו זיקה פרטית [א/110] [1946, תשכ"ו]

278. עובד הציבור שיש לו מכוח משרתו סמכות שיפוטית או מינהלית לגבי נכסים מסוג מסויים או לגבי עיסוק בחרושת, במסחר או בעסק מסוג מסויים, והוא משתמש בסמכותו לגביהם בין בעצמו ובין על ידי אחר כשיש לו, במישרין או בעקיפין, זיקה פרטית בהם, דינו – מאסר שלוש שנים.

דרישות כוזבות של עובד הציבור [א/111] [1946]

279. עובד הציבור החייב או הרשאי להגיש דו"ח או הודעה בדבר סכום שהוא או אחר דורש, או בענין אחר הטעון אישור לשם קבלת כסף או טובין, והוא מגיש אותם בידיעה שהם כוזבים בפרט מהותי, דינו – מאסר שלוש שנים.

שימוש לרעה בכוח המשרה [א/112] [1946, תשכ"ו]

280. עובד הציבור העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים:

(1) תוך שימוש לרעה בסמכותו הוא עושה או מורה לעשות מעשה שרירותי הפוגע בזכותו של אחר;

(2) נכנס למגוריו של אדם נגד רצונו, כשאין הדבר מותר לו על פי דין, או שלא לפי הסדרים שנקבעו לכך בדין.

תעודה כוזבת [א/113] [1944, תשכ"ו]

281. מי שמוסמך או נדרש על פי דין ליתן תעודה העשויה להשפיע על זכויותיו של אדם והוא נותן אותה בידעו שהיא כוזבת בפרט מהותי, דינו – מאסר חמש שנים.

התיימרות כבעל סמכות [א/114]

282. העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים:

(1) מתיימר לפעול כבעל משרה שיפוטית, והוא איננו בעל משרה כזאת;

(2) מתיימר לפעול כמי שמוסמך על פי דין להשביע או לקבל תצהיר או לעשות כל פעולה אחרת בעלת אופי רשמי שרק מי שמוסמך לכך על פי דין רשאי לעשותה, ואין לו הסמכה כאמור;

(3) מתייצג כמי שמוסמך על פי דין לחתום על תעודה המעידה על תכנו של פנקס או רשומה המוחזקים בידי רשות חוקית או המעידה על עובדה או מאורע, והוא חותם על אותה תעודה כמי שמוסמך לכך ובידעו שאיננו מוסמך לכך.

התחזות כעובד הציבור [א/115]

283. העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים:

(1) מתחזה כעובד הציבור, כשאותו עובד נדרש מכוח תפקידו לעשות פעולה או להיות נוכח;

(2) מתייצג בכזב כעובד הציבור ומתיימר מכוח תפקידו זה לעשות פעולה או להיות נוכח במקום לשם עשיית פעולה.

מרמה והפרת אמונים [א/140]

284. עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד יחיד, דינו – מאסר שלוש שנים.

אי מילוי חובה רשמית [א/141]

285. עובד הציבור הנמנע במזיד למלא חובה המוטלת עליו על פי דין, דינו – מאסר שלוש שנים, זולת אם היה מילוי החובה כרוך בסכנה גדולה מזו שאדם בעל כוח ומרץ רגילים יכול לעמוד בה.

הפרת חובה חקוקה [א/142]

286. המפר הוראת חיקוק במזיד, במעשה האסור לפי אותו חיקוק או בהימנעות ממעשה שעשייתו נדרשת לפי אותו חיקוק, והדבר נוגע לציבור, דינו – מאסר שנתיים; והוא, אם אין נראית מאותו חיקוק כוונה לעונש אחר על הפרתו.

הפרת הוראה חוקית [א/143]

287. (א) המפר הוראה שניתנה כשורה מאת בית משפט או מאת פקיד או אדם הפועל בתפקיד רשמי ומוסמך לאותו ענין, דינו – מאסר שנתיים.

(ב) המפר הוראה מהוראות צו שניתן מאת בית משפט לשם הגנה על חייו, גופו או שלומו של אדם אחר מפני המפר, דינו – מאסר ארבע שנים.

העלבת עובד הציבור [א/144]

288. המעליב בתנועות, במלים או במעשים, עובד הציבור, או דיין או פקיד של בית דין דתי או חבר ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, כשהם ממלאים תפקידם או בנוגע למילוי תפקידם, דינו – מאסר ששה חדשים.

הפרעה לעובד הציבור

288א. העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שנה:

(1) מפריע ביודעין לעובד הציבור או למי שהוסמך למלא תפקיד של עובד הציבור במילוי תפקידו על פי דין;

(2) אינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי חיקוק למסור ידיעה או מסמך.

הסתה להימנע מתשלומי חובה [א/145]

289. המסית אדם, או קבוצת בני אדם, שלא לשלם, או לעכב, תשלום חובה שהודיעה עליו הממשלה ברשומות, בין שההסתה היא מפורשת ובין שהיא משתמעת, בין במלים שבעל פה או שבכתב ובין בסימנים או במוצגים חזותיים, ובין בדרכים אחרות, דינו – מאסר ששה חדשים; והוא הדין במי שעושה מעשה, בכוונה להביא, או ביודעין שהוא עלול להביא, את אמצעי ההסתה האמורים, במישרין או בעקיפין בכל צורה שהיא, לידיעתם של אדם או של קבוצת בני אדם.

סימן ה': עבירות שוחד

לקיחת שוחד [ב/1] [תשכ"ד, תש"ל]

290. (א) עובד הציבור הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו, דינו – מאסר עשר שנים או קנס שהוא אחד מאלה, הגבוה מביניהם:

(1) פי חמישה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4), ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד – פי עשרה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4);

(2) פי ארבעה משווי טובת ההנאה שהשיג או שהתכוון להשיג על ידי העבירה.

(ב) בסעיף זה, "עובד הציבור" – לרבות עובד של תאגיד המספק שירות לציבור.

מתן שוחד

291. נותן שוחד לעובד הציבור כהגדרתו בסעיף 290(ב) בעד פעולה הקשורה בתפקידו, דינו – מאסר שבע שנים או קנס כאמור בסעיף 290(א).

מתן שוחד לעובד ציבור זר

291א. (א) הנותן שוחד לעובד ציבור זר בעד פעולה הקשורה בתפקידו, כדי להשיג, להבטיח או לקדם פעילות עסקית או יתרון אחר בנוגע לפעילות עסקית, דינו כדין נותן שוחד לפי סעיף 291.

(ב) לא יוגש כתב אישום בעבירה לפי סעיף זה אלא בהסכמה בכתב של היועץ המשפטי לממשלה.

(ג) בסעיף זה –

"מדינה זרה" – לרבות כל יחידה שלטונית במדינה הזרה, ובכלל זה יחידה ארצית, מחוזית או מקומית, ולרבות ישות מדינית שאינה מדינה, לרבות המועצה הפלסטינית;

"עובד ציבור זר" – כל אחד מאלה:

(1) עובד המדינה הזרה וכל מי שנושא משרה ציבורית או ממלא תפקיד ציבורי מטעם המדינה הזרה, ובכלל זה מי שנושא משרה או ממלא תפקיד ברשות המחוקקת, ברשות המבצעת או ברשות השופטת של המדינה הזרה, בין בבחירה, בין במינוי ובין בהסכם;

(2) נושא משרה ציבורית או ממלא תפקיד ציבורי מטעם גוף ציבורי שהוקם לפי חיקוק של מדינה זרה, או מטעם גוף הנמצא בשליטה ישירה או עקיפה של מדינה זרה;

(3) עובד של ארגון ציבורי בין-לאומי, וכל מי שנושא משרה ציבורית או ממלא תפקיד ציבורי מטעם ארגון כאמור; לעניין זה, "ארגון ציבורי בין-לאומי" – ארגון שנוסד בידי שתי מדינות או יותר, או בידי ארגונים שנוסדו בידי שתי מדינות או יותר.

שוחד בתחרויות [ב/3א] [תשל"א]

292. (א) הנותן שוחד בכוונה להשפיע על קיומן, מהלכן או תוצאותיהן של תחרות ספורט או תחרות אחרת שיש לציבור ענין בקיומן או בתוצאותיהן, דינו – מאסר שלוש שנים.

(ב) לוקח השוחד דינו כדין נותן השוחד.

דרכי שוחד [ב/4]

293. אין נפקא מינה בשוחד –

(1) אם היה כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת;

(2) אם היה בעד עשיה או בעד חדילה, השהיה, החשה, האטה, העדפה או הפליה לרעה;

(3) אם היה בעד פעולה מסויימת או כדי להטות למשוא פנים בדרך כלל;

(4) אם היה בעד פעולה של הלוקח עצמו או בעד השפעתו על פעולת אדם אחר;

(5) אם ניתן מידי הנותן או באמצעות אדם אחר; אם ניתן לידי הלוקח או לידי אדם אחר בשביל הלוקח; אם לכתחילה או בדיעבד; ואם הנהנה מן השוחד היה הלוקח או אדם אחר;

(6) אם תפקידו של הלוקח היה של שררה או של שירות; אם היה קבוע או זמני ואם כללי או לענין מסויים; אם מילויו היה בשכר או בלי שכר, אם בהתנדבות או תוך קיום חובה;

[תשכ"ד]

(7) אם נלקח על מנת לסטות מן השורה במילוי תפקידו או בעד פעולה שעובד הציבור היה חייב לעשותה על פי תפקידו.

הוראות נוספות [ב/5]

294. (א) המבקש או המתנה שוחד, אף שלא נענה, כמוהו כלוקח שוחד.

(ב) המציע או המבטיח שוחד, אף שנדחה, כמוהו כנותן שוחד.

(ג) מי שמועמד לתפקיד אף שעדיין לא הוטל עליו, ומי שהוטל עליו תפקיד אף שעדיין לא התחיל במילויו, כמוהו כממלא את התפקיד.

(ד) במשפט על שוחד לא ייזקק בית המשפט לטענה –

(1) שהיה פגם או פסול בהטלת התפקיד על הלוקח, במינויו או בבחירתו;

(2) שהלוקח לא עשה או אף לא התכוון או לא היה מוסמך או רשאי לעשות את הפעולה.

תיווך בשוחד ותמורה אסורה לבעל השפעה ניכרת [ב/6] [תשכ"ג, תשכ"ד, תשל"א]

295. (א) המקבל כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת על מנת לתת שוחד – דינו כאילו היה לוקח שוחד; ואין נפקא מינה אם ניתנה בעד תיווכו תמורה, לו או לאחר, ואם לאו, ואם התכוון לתת שוחד ואם לאו.

(ב) המקבל כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת על מנת שיניע, בעצמו או על ידי אחר, עובד הציבור כאמור בסעיף 290(ב) או עובד ציבור זר כאמור בסעיף 291א(ג) למשוא פנים או להפליה – דינו כאילו היה לוקח שוחד.

(ב1) (1) בעל השפעה ניכרת על בחירתו של מועמד לתפקיד ראש הממשלה, שר, סגן שר, חבר כנסת או ראש רשות מקומית (בסעיף קטן זה – מועמד), המקבל כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת כדי שיניע, בעצמו או על ידי אחר, מועמד לעשות פעולה הקשורה לתפקידו, דינו – שלוש שנות מאסר; קיבל כאמור כדי להניע מועמד למשוא פנים או להפליה – דינו כאילו היה לוקח שוחד; בסעיף קטן זה –

"בחירות מקדימות", "תרומה" – כהגדרתן בסעיף 28א לחוק המפלגות;

"בעל השפעה ניכרת" – מי שיש לו השפעה ניכרת על בחירת מועמד במפלגה או בסיעה, לרבות במסגרת בחירות מקדימות ולרבות בשל היותו אחד מאלה:

(1) חבר הנהלה, מוסד ביקורת או בית דין של מפלגה, או נושא תפקיד מקביל או דומה לאחד מאלה במפלגה;

(2) בעל זכות הצבעה בבחירות למועמד שבהן מספר בעלי זכות ההצבעה אינו עולה על חמשת אלפים;

(3) מי שפעל להתפקדות של מספר משמעותי, בנסיבות הענין, של בעלי זכות בחירה בבחירות למועמד; פעל אדם להתפקדות של חמישים או יותר בעלי זכות בחירה בבחירות למועמד, חזקה כי מתקיים בו האמור בפסקה זו, אלא אם כן הוכיח אחרת;

(4) אדם שתרם, גייס תרומות או הוציא כספים לשם קידום בחירתו של מועמד במפלגה או בסיעה, בשווי העולה על חמשת אלפים שקלים חדשים, או שתרם, גייס תרומות או הוציא כספים כאמור לטובת שני מועמדים לפחות באותה מערכת בחירות, בשווי העולה על חמישה עשר אלף שקלים חדשים;

"חוק המפלגות" – חוק המפלגות, התשנ"ב-1992;

"מפלגה" – כהגדרתה בחוק המפלגות;

"סיעה" – כהגדרתה בחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973.

(ג) הנותן כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת למקבל כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) – דינו כדין נותן שוחד, ולמקבל כאמור בסעיף קטן (ב1), דינו – מחצית העונש הקבוע באותו סעיף קטן.

(ד) לענין סעיף זה, "קבלה" – לרבות קבלה בשביל אחר או על ידי אחר.

ראיות [ב/7]

296. במשפט על עבירה לפי סימן זה רשאי בית המשפט להרשיע על יסוד עדות אחת, אף אם זו עדות של שותף לעבירה.

חילוט ושילום [ב/8]

297. (א) הורשע אדם על עבירה לפי סימן זה, רשאי בית המשפט, נוסף על העונש שיטיל –

(1) לצוות על חילוט מה שניתן כשוחד ומה שבא במקומו;

(2) לחייב את נותן השוחד לשלם לאוצר המדינה את שוויה של התועלת שהפיק מן השוחד.

(ב) סימן זה אינו מוציא תביעה אזרחית.

פרק י': פגיעות בגוף

סימן א': גרימת מוות

הריגה [א/212, 213] [תשכ"ו]

298. (בוטל)

מחדל אסור – מהו [א/217]

299. (בוטל)

רצח [א/214, 215]

300. (א) הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם, דינו – מאסר עולם.

[תשי"ד]

(ב) מי שהורשע ברצח לפי סעיף 2(ו) לחוק לעשיית דין בנאצים ועוזריהם, תש"י-1950, דינו – מיתה.

עונש מופחת

300א. (בוטל)

כוונה תחילה [א/216]

301. (בוטל)

רצח בנסיבות מחמירות

301א. (א) הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם באחת מהנסיבות המפורטות להלן, דינו – מאסר עולם ועונש זה בלבד:

(1) המעשה נעשה לאחר תכנון או לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית;

(2) המעשה נעשה במטרה לאפשר ביצוע עבירה אחרת או להקל את ביצועה, או במטרה להסתיר את ביצועה של עבירה אחרת, או לאפשר הימלטות מן הדין לאחר ביצוע העבירה האחרת; לעניין זה, "עבירה אחרת" – עבירה שעונשה שבע שנות מאסר או יותר;

(3) הקורבן היה עד במשפט פלילי או היה צפוי למסור עדות במשפט פלילי או שופט במשפט פלילי והמעשה נעשה במטרה למנוע או להכשיל חקירה או הליך משפטי;

(4) המעשה נעשה מתוך מניע של גזענות או עוינות כלפי ציבור, כאמור בסעיף 144ו;

(5) המעשה נעשה כפעולה עונשית במטרה להטיל מרות או מורא ולכפות אורחות התנהגות על ציבור;

(6) הקורבן הוא בן זוגו והמעשה נעשה לאחר התעללות שיטתית או מתמשכת בו, גופנית או נפשית;

(7) המעשה נעשה באכזריות מיוחדת, או תוך התעללות גופנית או נפשית בקורבן;

(8) הקורבן הוא חסר ישע, קטין שטרם מלאו לו 14 שנים או קטין שעובר העבירה אחראי עליו; בפסקה זו, "חסר ישע" – כהגדרתו בסעיף 368א, ו"אחראי" – אחראי על קטין או חסר ישע" כהגדרתו בסעיף האמור;

(9) המעשה בוצע תוך יצירת סכנה ממשית לחייו של אדם אחר נוסף על הקורבן;

(10) המעשה הוא מעשה טרור כהגדרתו בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016;

(11) המעשה בוצע במסגרת פעילותו של ארגון פשיעה או ארגון טרור ולשם קידום מטרות אותו ארגון; בפסקה זו – "ארגון פשיעה" – כהגדרתו בחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003; "ארגון טרור" – ארגון טרור כהגדרתו בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016, וכן ארגון טרור מוכרז כהגדרתו בחוק האמור.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), התקיימה נסיבה מחמירה כאמור באותו סעיף קטן, אך מצא בית המשפט, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, כי מתקיימות נסיבות מיוחדות שבשלהן המעשה אינו מבטא דרגת אשמה חמורה במיוחד, רשאי הוא להרשיע את הנאשם בעבירה לפי סעיף 300.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), הגורם בכוונה למותו של אדם מתוך מטרה לשלול את קיומה של מדינת ישראל, בנסיבות כאמור בסעיף קטן (א)(10), דינו – מיתה או מאסר עולם, ואחד מעונשים אלה בלבד.

המתה בנסיבות של אחריות מופחתת

301ב. (א) על אף האמור בסעיפים 300 ו-301א, הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם והמעשה נעשה כשהנאשם היה נתון במצב של מצוקה נפשית קשה, עקב התעללות חמורה ומתמשכת בו או בבן משפחתו, בידי מי שהנאשם גרם למותו, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

(ב) על אף האמור בסעיפים 300 ו-301א, הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם באחת מהנסיבות המפורטות להלן, דינו – מאסר עשרים שנים:

(1) המעשה בוצע בתכוף לאחר התגרות כלפי הנאשם ובתגובה לאותה התגרות, ובלבד שמתקיימים שניים אלה:

(א) בעקבות ההתגרות הנאשם התקשה במידה ניכרת לשלוט בעצמו;

(ב) יש בקושי האמור בפסקת משנה (א) כדי למתן את אשמתו של הנאשם, בשים לב למכלול נסיבות העניין;

(2) המעשה נעשה במצב שבו, בשל הפרעה נפשית חמורה או בשל ליקוי בכושרו השכלי, הוגבלה יכולתו של הנאשם במידה ניכרת, אך לא עד כדי חוסר יכולת של ממש כאמור בסעיף 34ח –

(א) להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשהו; או

(ב) להימנע מעשיית המעשה;

(3) המעשה נעשה במצב שבו מעשהו של הנאשם חרג במידה מועטה מתחולת סייג לאחריות לפי סעיפים 34י, 34יא או 34יב, ויש בנסיבות העניין כדי למתן את אשמתו.

(ג) על אף האמור בסעיפים 300 ו-301א, מי שגרם למותו של אדם ורואים אותו כמי שעשה את המעשה באדישות לפי סעיפים 34א(א)(1), 34ט(ב) או 34יד(ב) רישה, דינו – מאסר עשרים שנים.

המתה בקלות דעת

301ג. הגורם למותו של אדם בקלות דעת, דינו – מאסר שתים עשרה שנים.

שידול או סיוע להתאבדות [א/225] [תשכ"ו]

302. המביא אדם לידי התאבדות, בשידול או בעצה, או מסייע אדם להתאבד, דינו – מאסר עשרים שנים.

המתת תינוק [א/226(1), (2)] [1939, תשכ"ו]

303. (א) אשה שגרמה במזיד, במעשה או במחדל, למות ולדה שלא מלאו לו שנים עשר חדשים, ובשעת המעשה או המחדל היתה במצב של ערעור שיקול הדעת, משום שעדיין לא החלימה לגמרי מתוצאות הלידה או משום תוצאות ההנקה לאחר הלידה, הרי על אף היות העבירה לפי הנסיבות בגדר רצח או הריגה, דינה – מאסר חמש שנים.

(ב) האמור בסעיף זה אינו בא לגרוע מסמכות בית המשפט להרשיע את מי שהואשם ברצח של ילד שלא מלאו לו שנים עשר חדשים בעבירה של הריגה או של העלמת לידה, או לקבוע שאינו נושא באחריות פלילית מחמת אי-שפיותו או ליקוי בכשרו השכלי לפי סעיף 19.

גרימת מוות ברשלנות

304. הגורם ברשלנות למותו של אדם, דינו – מאסר שלוש שנים.

נסיון לרצח [א/222] [תשכ"ו]

305. העושה אחת מאלה, דינו – מאסר עשרים שנים:

(1) מנסה שלא כדין לגרום למותו של אדם;

(2) עושה שלא כדין מעשה, או נמנע שלא כדין מעשות מעשה שמחובתו לעשותו, בכוונה לגרום למותו של אדם, והמעשה או המחדל עלולים מטבעם לסכן חיי אדם.

נידון למאסר שניסה לרצוח [א/223] [תשכ"ו]

306. (בוטל)

איום בכתב לרצוח [א/224]

307. (בוטל)

אדם – מאימתי [א/220]

308. משעה שיצא הולד כולו חי מבטן אמו הריהו נחשב אדם לענין סימן זה.

גרימת מוות – מהי [א/219]

309. בכל אחד מן המקרים המנויים להלן יראו אדם כאילו גרם למותו של אדם אחר, אף אם מעשהו או מחדלו לא היו הגורם התכוף ולא היו הגורם היחיד למותו של האחר:

(1) הסב נזק גופני המצריך טיפול רפואי או כירורגי והטיפול גרם למותו של הניזוק, ואין נפקא מינה אם הטיפול היה מוטעה ובלבד שנעשה בתום לב ובידיעה ובמיומנות רגילות, שאם לא נעשה כן – לא יראו את מסב הנזק כמי שגרם למותו של הניזוק;

(2) גרם חבלת גוף שלא היתה מביאה למות הנחבל אילו נזקק לטיפול רפואי או כירורגי נכון או אילו נהג זהירות מספקת באורח חייו;

(3) באלימות או באיום באלימות הביא אדם לעשיית מעשה שגרם למותו, כשהמעשה נראה לנפגע כדרך טבעית בנסיבות המקרה להימלט מן האלימות או מן האיומים;

(4) במעשהו או במחדלו החיש את מותו של אדם הסובל ממחלה או מפגיעה שהיו גורמות למותו גם אילולא מעשהו או מחדלו זה;

(5) מעשהו או מחדלו לא היה גורם מוות, אילולא נצטרף עמו מעשה או מחדל של האדם שנהרג או של אדם אחר.

יום המוות [א/221]

310. (בוטל)

העלמת לידה [א/227] [תשכ"ו]

311. המשתדל להעלים דבר לידתו של ולד, בסלקו בחשאי את גוויית הולד, בין שמת לפני הלידה או בשעת הלידה ובין לאחריה, דינו – מאסר שנה.

מאסר עולם שאינו עונש חובה

311א. על אף הוראות סעיף 41, בעבירה לפי סימן זה שדינה מאסר עולם ולא נקבע שהוא עונש חובה, רשאי בית המשפט להטיל מאסר עולם לתקופה בלתי קצובה או מאסר לתקופה שלא תעלה על שלושים שנים.

סימן ב': הפסקת הריון

הגדרות [יג/1]

312. בסימן זה –

"מוסד רפואי מוכר" – מוסד או מרפאה ששר הבריאות הכיר בהם כמוסד רפואי לענין סימן זה, והודעה על כך פורסמה ברשומות;

"רופא נשים" – רופא מוסמך שהוא בעל תואר מומחה ביילוד ובגיניקולוגיה שניתן לו על פי פקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז-1976 (להלן בסימן זה – הפקודה), או רופא מוסמך המתמחה, לשם קבלת אותו תואר, במוסד רפואי מוכר בפיקוחו של רופא בעל התואר האמור.

איסור הפסקת הריון [יג/2]

313. מי שהפסיק ביודעין הריונה של אשה, בין בטיפול רפואי ובין בדרך אחרת, דינו – מאסר חמש שנים או קנס חמישים אלף לירות.

הפסקת הריון באישור [יג/3]

314. לא ישא רופא נשים באחריות פלילית בשל הפסקת הריונה של אשה אם נתקיימו כל אלה:

(1) הפסקת ההריון נעשתה במוסד רפואי מוכר;

(2) ניתן מראש אישור בהתאם לסעיף 316.

ועדה [יג/4]

315. אישור לענין סעיף 314 יהיה מאת ועדה של שלושה; את חבריה יקבע, במוסד רפואי מוכר שהוא בית חולים רשום כאמור בסעיף 25 לפקודת בריאות העם, 1940 – מנהל המוסד, ובמוסד רפואי מוכר אחר – שר הבריאות או מי שהוא הסמיך לכך; וזה הרכב הועדה:

(1) רופא מוסמך שהוא בעל תואר מומחה על פי הפקודה ביילוד ובגיניקולוגיה;

(2) רופא מוסמך נוסף שעיסוקו הוא באחד המקצועות הבאים: יילוד וגיניקולוגיה, רפואה פנימית, פסיכיאטריה, רפואת משפחה, בריאות הציבור;

(3) אדם הרשום כעובד סוציאלי על פי חוק שירותי הסעד, תשי"ח-1958.

אחד מחברי הועדה לפחות יהיה אשה.

אישור [יג/5]

316. (א) הועדה רשאית, לאחר שנתקבלה הסכמתה המודעת של האשה, לתת אישור להפסקת ההריון אם ראתה שיש הצדקה לכך מחמת אחת מאלה:

(1) האשה היא למטה מגיל הנישואין, או מלאו לה ארבעים שנה;

(2) ההריון נובע מיחסים אסורים לפי החוק הפלילי או מיחסי עריות, או שהוא שלא מנישואין;

(3) הוולד עלול להיות בעל מום גופני או נפשי;

(4) המשך ההריון עלול לסכן את חיי האשה או לגרום לאשה נזק גופני או נפשי;

(5) (בוטלה)

(ב) לענין סעיף זה, "הסכמה מודעת" של אשה להפסקת הריונה – הסכמתה בכתב לאחר שהוסברו לה הסיכונים הגופניים והנפשיים הכרוכים בהפסקת ההריון; לענין זה הסכמתה של קטינה אינה טעונה אישור נציגה.

(ג) לא תסרב הועדה לתת אישור בטרם נתנה לאשה הזדמנות להופיע בפניה ולמסור לועדה את נימוקיה.

(ד) האישור יהיה בכתב ויפרש את הסיבה המצדיקה את הפסקת ההריון.

הפסקת הריון במקרים מיוחדים [יג/6]

317. לא ישא רופא מוסמך באחריות פלילית בשל הפסקת הריונה של אשה אם נתקיימה אחת מאלה, ובלבד שניתנה על כך למנהל הכללי של משרד הבריאות הודעה מנומקת בכתב תוך חמישה ימים לאחר המעשה:

(1) היה צורך להפסיק את ההריון מיד, לשם הצלת חייה של האשה או כדי למנוע ממנה נזק חמור שאין לתקנו;

(2) הפסקת ההריון היתה תוך טיפול רפואי אחר בגופה של האשה ודבר ההריון לא היה ידוע לרופא קודם לכן והפסקתו היתה דרושה לאותו טיפול רפואי.

הסתייגות מטעמי מצפון או שיקול דעת רפואי [יג/7]

318. אין במתן אישור לפי סימן זה כדי לחייב רופא נשים להפסיק הריונה של אשה אם הדבר הוא בניגוד למצפונו או לשיקול דעתו הרפואי.

אי תחולה [יג/8]

319. סעיף 22 לא יחול על עבירה לפי סימן זה.

סייג לאחריות [יג/9]

320. אשה שבוצעה בה עבירה בניגוד לסימן זה לא תשא באחריות פלילית בקשר לעבירה זו.

ביצוע ותקנות [יג/11]

321. שר הבריאות ממונה על ביצוע סימן זה והוא רשאי – בהתייעצות עם שר המשפטים ועם ועדת הבריאות של הכנסת – להתקין תקנות לביצועו, ובין השאר בעניינים אלה:

(1) תנאים לאישור מוסד רפואי כמוסד מוכר, הנוהל למתן אישור כזה, תקופת תקפו, חידושו וביטולו;

(2) הנוהל למתן אישורים לפי סעיף 316.

סימן ג': אחריות לשלום אדם

אחריות לחסרי ישע [א/228]

322. מי שעליו האחריות לאדם שמחמת גילו, מחלתו, ליקויו הרוחני, מעצרו או כל סיבה אחרת אינו יכול להפקיע עצמו מאותה אחריות ואינו יכול לספק לעצמו את צרכי חייו – בין שהאחריות מקורה בחוזה או בדין ובין שנוצרה מחמת מעשה כשר או אסור של האחראי – חובה עליו לספק לו את צרכי מחייתו ולדאוג לבריאותו, ויראוהו כמי שגרם לתוצאות שבאו על חייו או על בריאותו של האדם מחמת שלא קיים את חובתו האמורה.

חובת הורה או אחראי לקטין

323. הורה או מי שעליו האחריות לקטין בן ביתו, חובה עליו לספק לו את צרכי מחייתו, לדאוג לבריאותו ולמנוע התעללות בו, חבלה בגופו או פגיעה אחרת בשלומו ובבריאותו, ויראוהו כמי שגרם לתוצאות שבאו על חייו או על בריאותו של הקטין מחמת שלא קיים את חובתו האמורה.

חובת המעביד [א/230]

324. (בוטל)

חובת הממונה על מעשה שיש בו סכנה [א/231]

325. הנוטל על עצמו ומבצע, שלא בשעת כורח, טיפול רפואי או כירורגי או כל מעשה חוקי אחר שיש בו או שעלול להיות בו סכנה לחיי אדם או לבריאותו – חובה עליו שתהיה לו לשם כך מיומנות סבירה ושיפעל בזהירות סבירה, ויראוהו כמי שגרם לתוצאות שבאו על חייו או בריאותו של אדם מחמת שלא קיים את חובתו האמורה.

חובת הממונה על דבר שיש בו סכנה [א/232] [תשכ"ה]

326. מי שבאחריותו או בשליטתו נמצא דבר – בין חי ובין דומם, בין נייד ובין נייח – ממין או בתנאים שיש בהם כדי לסכן חיי אדם, בטיחותו או בריאותו אם לא ינהגו זהירות וקפידה בשימוש או בטיפול בו – חובה עליו לנקוט מידה סבירה של זהירות וקפידה למניעת הסכנה, ויראוהו כמי שגרם לתוצאות שבאו על חיי אדם או על בריאותו מחמת שלא קיים את חובתו האמורה.

סימן ד': סיכון החיים והבריאות

שלילת כושר ההתנגדות לשם ביצוע עבירה [א/233] [תשכ"ו]

327. השולל מאדם או מנסה לשלול ממנו את כושר התנגדותו, באמצעים שיש בהם סכנה לחיי אדם או לבריאותו, או שיש בהם כדי לפגוע בפכחונו, בכוונה לבצע פשע או עוון או להקל על ביצועם או להקל על בריחתו של עבריין לאחר ביצועם או לאחר נסיון לבצעם, דינו – מאסר עשרים שנים.

הדברה בסמים לשם ביצוע עבירה [א/234]

328. (בוטל)

חבלה בכוונה מחמירה [א/235] [תשכ"ו]

329. (א) העושה אחת מאלה בכוונה להטיל באדם נכות או מום, או לגרום לו חבלה חמורה, או להתנגד למעצר או לעיכוב כדין, שלו או של זולתו, או למנוע מעצר או עיכוב כאמור, דינו – מאסר עשרים שנים:

(1) פוצע אדם או גורם לו חבלה חמורה, שלא כדין;

(2) מנסה שלא כדין לפגוע באדם בקליע, בסכין, באבן או בנשק מסוכן או פוגעני אחר;

(3) גורם שלא כדין להתפוצצותו של חומר נפיץ;

(4) שולח או מוסר לאדם חומר נפיץ או כל דבר מסוכן או מזיק אחר או גורם לאדם שיקבל כל חומר או דבר כאמור;

(5) מניח, בכל מקום שהוא, חומר מרסק או נפיץ או נוזל מְשַׁתֵּךְ;

(6) זורק על אדם חומר או נוזל כאמור בפסקה (5), או משתמש בהם על גופו בדרך אחרת.

(ב) העובר עבירה לפי סעיף קטן (א) כלפי בן משפחתו, לא יפחת עונשו מחמישית העונש המרבי שנקבע לעבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו; בסעיף קטן זה, "בן משפחתו" – כהגדרתו בסעיף 382(ב).

(ג) עונש מאסר לפי סעיף קטן (ב) לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על-תנאי.

נסיון לחבול בחומר נפיץ [א/239]

330. המניח בכל מקום שהוא חומר נפיץ שלא כדין, בכוונה לגרום חבלה לזולתו, דינו – מאסר ארבע עשרה שנים.

מניעת הצלה מכלי שיט שבמצוקה [א/236] [תשכ"ו]

331. המונע או מפריע אדם שלא כדין במאמציו להציל את חייו או חיי אדם אחר כשהוא בכלי שיט הנתון במצוקה או בכלי שיט נטרף או כשהוא נמלט מכלי שיט כאמור, דינו – מאסר עשר שנים.

סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה

332. העושה אחת מאלה, בכוונה לפגוע בנוסע בנתיב תחבורה או בכלי תחבורה או לסכן את בטיחותו, דינו – מאסר עשרים שנים:

(1) מניח דבר על נתיב התחבורה או כלי התחבורה;

(2) מטפל בנתיב תחבורה או בכלי תחבורה, או בכל דבר שעליהם או בקרבתם, בדרך שיש בה כדי לפגוע בשימוש החפשי והבטוח של נתיב התחבורה או כלי התחבורה או בבטיחותו של נוסע כאמור או כדי לסכן את השימוש או הבטיחות האמורים;

(3) (נמחקה)

(4) מראה אור או אות על נתיב התחבורה או כלי התחבורה או בקרבתם או מטפל בכל דרך באור או באות הקיימים שם;

(5) גורם לסיכון בטיחותו של נוסע כאמור בהימנעות מעשות מעשה שחובה עליו לעשותו.

יידוי או ירי של אבן או חפץ אחר לעבר כלי תחבורה

332א. (א) המיידה או יורה אבן או חפץ אחר לעבר כלי תחבורה בנסיעה, באופן שיש בו כדי לסכן את בטיחותו של הנוסע בכלי התחבורה או את מי שנמצא בקרבת כלי התחבורה, או שיש בו כדי לפגוע בכלי התחבורה בנסיבות שיש בהן כדי לעורר פחד או בהלה, דינו – מאסר עשר שנים.

(ב) המיידה או יורה אבן או חפץ אחר לעבר כלי תחבורה בנסיעה, באופן שיש בו כדי לסכן את בטיחותו של הנוסע בכלי התחבורה או את מי שנמצא בקרבת כלי התחבורה, במטרה לפגוע בנוסע או במי שנמצא בקרבה כאמור, דינו – מאסר עשרים שנים.

(ג) (פקע)

חבלה חמורה [א/238]

333. החובל בחברו חבלה חמורה שלא כדין, דינו – מאסר שבע שנים.

פציעה [א/241(א)]

334. הפוצע חברו שלא כדין, דינו – מאסר שלוש שנים.

חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות [א/251א] [תשל"ג]

335. (א) נעברה עבירה לפי סעיפים 333 או 334 –

(1) כשהעבריין נושא נשק חם או קר, דינו – כפל העונש הקבוע לעבירה;

(2) כשהיו נוכחים שניים או יותר שחברו יחד לביצוע המעשה בידי אחד או אחדים מהם, דינו של כל אחד מהם – כפל העונש הקבוע לעבירה.

(א1) העובר עבירה לפי סעיף 333 כלפי בן משפחתו, דינו – מאסר עשר שנים.

(ב) העובר עבירה לפי סעיף 334 כלפי בן משפחתו, דינו – כפל העונש הקבוע לעבירה; לענין סעיף זה, "בן משפחתו" – לרבות מי שהיה בן משפחתו בעבר, והוא אחד מאלה:

(1) בן זוגו, לרבות הידוע בציבור כבן זוגו;

(2) קטין או חסר ישע, שעובר העבירה אחראי עליו, כהגדרת "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א.

שימוש ברעל מסוכן [א/240, 241(ב)]

336. הגורם שלא כדין שיפעילו על אדם או שאדם יקח רעל או דבר מזיק אחר, בכוונה לפגוע בו או בזולתו או להרגיזם, דינו – מאסר שלוש שנים; סיכן בכך את חיי האדם או גרם לו בכך חבלה חמורה, דינו – מאסר ארבע עשרה שנים.

הפרת חובה של הורה או אחראי

337. המפר ללא הצדק כדין את חובתו לספק לפלוני צרכי מחיה או לדאוג לבריאותו ולמנוע התעללות בו, חבלה בגופו או פגיעה אחרת בשלומו ובבריאותו, ומסכן או עלול לסכן בכך את חייו, או פוגע או עלול לפגוע בכך בבריאותו פגיעת קבע, דינו – מאסר שלוש שנים.

מעשי פזיזות ורשלנות [א/243]

338. (א) העושה אחת מאלה בדרך נמהרת או רשלנית שיש בה כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו חבלה, דינו – מאסר שלוש שנים:

(1) נוהג רכב או רוכב בדרך ציבורית;

(2) מפעיל כלי שיט או כלי טיס או משתתף בהפעלתם;

(3) עושה מעשה באש או בחומר לקיח, נפיץ או רדיואקטיבי, או אינו נוקט אמצעי זהירות מפני סכנה מסתברת הכרוכה באש או בחומר כאמור שבהחזקתו;

(4) עושה מעשה לגבי מכונות שבפיקוחו, שלו בלבד או עם אחרים, או אינו נוקט אמצעי זהירות נאותים מפני סכנה מסתברת הכרוכה בהן;

(5) עושה מעשה לגבי חומר נפץ או כלי יריה שבהחזקתו, או שאינו נוקט אמצעי זהירות נאותים מפני סכנה מסתברת הכרוכה בהם;

(6) אינו נוקט אמצעי זהירות מפני סכנה מסתברת הכרוכה בחיה שבהחזקתו;

(7) נותן טיפול רפואי או כירורגי לאדם שהתחייב לטפל בו;

(8) מוכר, מספק, נותן או מפעיל תרופה או חומר מרעיל או מסוכן;

(9) משתמש בחומר מרעיל או מסוכן או מחזיק בו או מפקירו, או מפקיר מיכל שהוחזק בו חומר כאמור ויש בו כדי להרעיל או לסכן.

(ב) (בוטל)

הזנחת השמירה של כלי יריה וחמרים מסוכנים [א/243א] [תשכ"ה]

339. (א) המחזיק, משאיר או מפקיר כלי יריה, חומר נפץ או חומר אחר שבכוחם לגרום נזק לאדם או לסכן חיים, ללא נקיטת אמצעי זהירות סבירים למנוע אדם אחר מלגרום בהם נזק לעצמו או לאחר, בין בטיפול כלשהו בהם ובין בלא טיפול, דינו – מאסר שנה.

(ב) סעיף זה לא יחול על מחזיק, משאיר או מפקיר הנתון לשיפוט צבאי לפי חוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, במקום שהוא מחנה צבאי או שבו מתנהלות פעולות צבאיות, או תוך כדי אימונים במסגרת הצבא, אולם יחול על מדריך כאמור בסעיף 5ב(ב) לחוק כלי היריה, תש"ט-1949, ובסעיף 22(2)(ג) לחוק חמרי נפץ, תשי"ד-1954.

סכנה לילדים [א/243ב] [תשכ"ה]

340. המשאיר או מפקיר דבר במקום שיש לילדים גישה אליו, ויש יסוד סביר להניח שילדים ישחקו בדבר או יטפלו בו בדרך אחרת, ושבעשותם כן הם עלולים להינזק בבריאותם או לסכן חייהם, ואינו נוקט אמצעי זהירות סבירים כדי למנוע תוצאות כאלה, דינו – מאסר שנה.

ירי מנשק חם

340א. (א) היורה מנשק חם שלא כדין, דינו – מאסר שנתיים.

(ב) היורה מנשק חם שלא כדין, באחד מאלה, דינו – מאסר חמש שנים:

(1) באזור מגורים, או במקום אחר שיש בירי בו כדי לסכן חיי אדם;

(2) באופן שיש בו כדי לסכן חיי אדם.

חבלה ברשלנות [א/244] [תשכ"ו]

341. העושה מעשה שלא כדין, או נמנע מעשות מעשה שחובתו לעשותו, והמעשה או המחדל אינם מן המפורטים בסעיפים 338 עד 340, ונגרמה בהם חבלה לאדם, דינו – מאסר שנה.

הטעיית תחבורה

342. המעלה אור או מציג סימן או מצוף בכוונה להטעות אדם המפעיל כלי תחבורה או כשהוא יודע שהם עלולים להטעותו, דינו – מאסר שבע שנים.

הסעה בכלי תחבורה מסוכן

343. מי שביודעין או מתוך התרשלות מסיע אדם או גורם להסעתו בכלי תחבורה כשיש חשש לבטיחותו של הנוסע מחמת המצב או המטען של כלי התחבורה, דינו – מאסר שלוש שנים, ואם היה כלי התחבורה מטוס, דינו – מאסר חמש שנים.

סיכון דרכים ונתיבי שיט [א/247] [תשכ"ו]

344. העושה מעשה או אינו נוקט זהירות סבירה בנכס שבהחזקתו או בפיקוחו וגורם בכך סכנה, מכשול או נזק לאדם בדרך ציבורית או בנתיב שיט ציבורי, דינו – מאסר שלוש שנים.

סימן ה': עבירות מין

אינוס

345. (א) החודר לגוף של אישה או גבר באחת מהנסיבות האלה:

(1) שלא בהסכמה חופשית;

(2) בהסכמה, שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה או מהות המעשה;

(3) כשלקטינה או לקטין טרם מלאו ארבע עשרה שנים, אף בהסכמתם; או

(4) תוך ניצול מצב של חוסר הכרה בו שרויים האישה או הגבר או מצב אחר המונע מהם לתת הסכמה חופשית;

(5) תוך ניצול היות האישה או הגבר חולי נפש או לקויים בשכלם, אם בשל מחלתם או בשל הליקוי בשכלם לא היתה הסכמתם הסכמה חופשית;

הרי הוא אונס ודינו – מאסר שש עשרה שנים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), דין האונס – מאסר עשרים שנים אם האינוס נעשה באחת מנסיבות אלה:

(1) בקטינה או בקטין שטרם מלאו להם שש עשרה שנים ובנסיבות האמורות בסעיף קטן (א)?(1), (2), (4) או (5);

(2) באיום בנשק חם או קר;

(3) תוך גרימת חבלה גופנית או נפשית או הריון;

(4) תוך התעללות, לפני המעשה, בזמן המעשה או אחריו;

(5) בנוכחות אחר או אחרים שחברו יחד עמו לביצוע האינוס בידי אחד או אחדים מהם.

(ג) בסימן זה, "חדירה" – החדרת איבר מאיברי הגוף או חפץ לאיבר מינה של אישה או לפי הטבעת של אדם, או החדרת איבר מין לפיו של אדם.

חדירה אסורה

346. (א) (1) החודר לגופם של קטינה או קטין שמלאו להם ארבע עשרה שנים וטרם מלאו להם שש עשרה שנים, או החודר לגופם של קטינה או קטין שמלאו להם שש עשרה שנים וטרם מלאו להם שמונה עשרה שנים, תוך ניצול יחסי תלות, מרות, חינוך או השגחה, או תוך הבטחת שווא לנישואין, דינו – מאסר חמש שנים;

(2) לענין סעיף קטן זה, יראו מטפל נפשי שהוא פסיכולוג, פסיכיאטר או עובד סוציאלי, או מי שמתחזה לאחד מאלה, שחדר לגופם של קטינה או קטין שמלאו להם שש עשרה שנים וטרם מלאו להם שמונה עשרה שנים, במהלך התקופה שבה ניתן לקטינה או לקטין טיפול נפשי על ידו, כאילו עשה את המעשה האמור תוך ניצול יחסי תלות; חזקה זו לא תחול אם מעשים כאמור החלו לפני תחילתו של הטיפול הנפשי במסגרת קשר זוגי.

(ב) החודר לגוף של אישה או גבר שמלאו להם שמונה עשרה שנים תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות או עקב הבטחת שווא לנישואין תוך התחזות כפנוי למרות היותו נשוי, דינו – מאסר שלוש שנים.

מעשה סדום

347. (בוטל)

יחסי מין בין מטפל נפשי למטופל

347א. (א) בסימן זה – "טיפול נפשי" – אבחון, הערכה, ייעוץ, טיפול, שיקום, או ניהול שיחות, שנעשו באופן מתמשך, בדרך של מפגש פנים אל פנים, כדי לסייע לאדם הסובל ממצוקה, הפרעה, מחלה או בעיה אחרת, שמקורן רגשי או נפשי; "מטפל נפשי" – מי שעוסק, או שמציג את עצמו כעוסק, במתן טיפול נפשי, כמשלח יד או מכוח תפקיד.

(ב) מטפל נפשי החודר לגוף של אישה או גבר, שמלאו להם שמונה עשרה שנים, במהלך התקופה שבה ניתן להם טיפול נפשי על ידו ועד תום שלוש שנים מסיום הטיפול כאמור, בהסכמה שהושגה תוך ניצול תלות נפשית ממשית בו, שמקורה בטיפול הנפשי שניתן להם על ידו, דינו – מאסר ארבע שנים; לענין סעיף קטן זה יראו מעשים כאמור שנעשו על ידי מטפל נפשי שהוא פסיכולוג, פסיכיאטר או עובד סוציאלי, או מי שמתחזה לאחד מאלה, במהלך התקופה שבה ניתן הטיפול הנפשי כאילו נעשו תוך ניצול תלות נפשית ממשית כאמור; חזקה זו לא תחול אם המעשים החלו לפני תחילתו של הטיפול הנפשי.

יחסי מין בין כהן דת לאדם שקיבל ממנו ייעוץ או הדרכה

347ב. (א) בסימן זה –

"כהן דת" – כהן דת, מי שמציג את עצמו ככזה או אדם הידוע או המציג את עצמו כבעל סגולות רוחניות מיוחדות;

"ייעוץ או הדרכה" – ייעוץ או הדרכה שניתנו באופן מתמשך, בדרך של מפגש פנים אל פנים.

(ב) כהן דת החודר לגוף של אישה או גבר, שמלאו להם שמונה עשרה שנים, במהלך התקופה שבה ניתן להם ייעוץ או הדרכה על ידו או סמוך לאחר מכן, בהסכמה שהושגה תוך ניצול תלות נפשית ממשית בו, שמקורה בייעוץ או בהדרכה שניתנו להם על ידו, דינו – מאסר ארבע שנים.

מעשה מגונה

348. (א) העושה מעשה מגונה באדם באחת הנסיבות המנויות בסעיף 345(א)(2) עד (5), בשינויים המחוייבים, דינו – מאסר שבע שנים.

(ב) העושה מעשה מגונה באדם באחת הנסיבות המנויות בסעיף 345(ב)(1) עד (5), בשינויים המחוייבים, דינו – מאסר עשר שנים.

(ג) העושה מעשה מגונה באדם בלא הסכמתו אך שלא בנסיבות כאמור בסעיפים קטנים (א), (ב) או (ג1), דינו – מאסר שלוש שנים.

(ג1) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (ג) תוך שימוש בכוח או הפעלת אמצעי לחץ אחרים, או תוך איום באחד מאלה, כלפי האדם או כלפי זולתו, דינו של עובר העבירה – מאסר שבע שנים.

(ד) (1) העושה מעשה מגונה באדם שהוא קטין שמלאו לו ארבע עשרה שנים תוך ניצול יחסי תלות, מרות, חינוך, השגחה, עבודה או שירות, דינו – מאסר ארבע שנים;

(2) לענין סעיף קטן זה יראו מטפל נפשי שהוא פסיכולוג, פסיכיאטר או עובד סוציאלי, או מי שמתחזה לאחד מאלה, שעשה מעשה מגונה באדם שמלאו לו ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לו שמונה עשרה שנים, במהלך התקופה שבה ניתן לאותו אדם טיפול נפשי על ידו, כאילו עשה את המעשה תוך ניצול יחסי תלות; חזקה זו לא תחול אם מלאו לאדם שש עשרה שנים, והמעשים החלו לפני תחילתו של הטיפול הנפשי במסגרת קשר זוגי.

(ד1) מטפל נפשי העושה באדם שמלאו לו שמונה עשרה שנים מעשה מגונה בנסיבות המפורטות בסעיף 347א(ב), דינו – מאסר שלוש שנים.

(ד2) כהן דת העושה באדם שמלאו לו שמונה עשרה שנים מעשה מגונה בנסיבות המפורטות בסעיף 347ב(ב), דינו – מאסר שלוש שנים.

(ה) העושה מעשה מגונה באדם שמלאו לו שמונה עשרה שנים תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות, דינו – מאסר שנתיים.

(ו) בסימן זה, "מעשה מגונה" – מעשה לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיניים.

מעשה מגונה בפומבי

349. (א) העושה מעשה מגונה בפומבי בפני אדם אחר, ללא הסכמתו, או העושה מעשה כאמור בכל מקום שהוא תוך ניצול יחסי תלות, מרות, חינוך, השגחה, עבודה או שירות, דינו – מאסר שנה.

(ב) העושה, בכל מקום שהוא, מעשה מגונה בפני אדם שטרם מלאו לו שש עשרה שנים, דינו – מאסר שלוש שנים.

גרם מעשה

350. לענין עבירה לפי סימן זה, אחת היא אם העושה עשה את המעשה או גרם שהמעשה ייעשה בו או באדם אחר.

עבירות מין במשפחה ובידי אחראי על חסר ישע

351. (א) העובר עבירה של אינוס לפי סעיף 345(א) באדם שהוא קטין, והוא בן משפחתו או באדם שהוא חסר ישע והוא אחראי עליו, דינו – מאסר עשרים שנים.

(ב) החודר לגוף של אישה או גבר שמלאו להם ארבע עשרה שנים וטרם מלאו להם עשרים ואחת שנים, והוא בן משפחתם, דינו – מאסר שש עשרה שנים.

(ג) העושה מעשה מגונה באדם שהוא קטין והוא בן משפחתו או באדם שהוא חסר ישע והוא אחראי עליו, דינו –

(1) בעבירה לפי סעיף 348(א) או (ג1) – מאסר עשר שנים;

(2) בעבירה לפי סעיף 348(ב) – מאסר חמש עשרה שנים;

(3) בכל מקרה שאינו בין המנויים בפיסקאות (1) ו-(2) – מאסר חמש שנים.

(ד) העושה מעשה מגונה בפני אדם שהוא קטין, בכל מקום שהוא, והוא בן משפחתו, דינו – מאסר ארבע שנים.

(ד1) אחראי על חסר ישע העובר עבירה לפי סעיף 349(א) בחסר הישע, דינו – מאסר שנתיים.

(ה) לענין סעיף זה –

"אומן" – אחד מאלה:

(1) אב או אם במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016;

(2) אחראי על קטין לפי פסקה (3) להגדרה "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א;

"אח או אחות חורגים" – בן או בת של בן זוג של הורה; "אחראי על חסר ישע" – כהגדרה "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א;

"בן משפחה" –

(1) הורה; בן זוגו של הורה אף אם אינו נשוי לו; סב או סבתא;

(2) מי שמלאו לו חמש עשרה שנים והוא אחד מאלה: אח או אחות; אח או אחות חורגים; דוד או דודה; גיס או גיסה. ואולם לענין עבירה של חדירה אסורה לפי סעיף קטן (ב) או של מעשה מגונה לפי סעיף קטן (ג)(3) שנעשו במי שמלאו לו שש עשרה שנים, לא ייכללו דוד או דודה, גיס או גיסה בהגדרת "בן משפחה".

(3) אומן; בן זוגו של אומן אף אם אינו נשוי לו; אביו או אמו של אומן;

(4) מי שמלאו לו חמש עשרה שנים והוא אחד מאלה: בנו או בתו של אומן ובן זוגו של כל אחד מאלה; אחיו או אחותו של אומן ובן זוגו של כל אחד מאלה; ואולם לענין עבירה של חדירה אסורה לפי סעיף קטן (ב) או של מעשה מגונה לפי סעיף קטן (ג)(3) שנעשו במי שמלאו לו שש עשרה שנים, לא ייכלל בן זוג של בנו או בתו של אומן, אחיו או אחותו של אומן ובן זוגו של כל אחד מאלה בהגדרה "בן משפחה";

"חסר ישע" – כהגדרתו בסעיף 368א.

איסור פרסום

352. (א) המפרסם ברבים שמו של אדם או של כל דבר שיש בו כדי לזהות אדם כמי שנפגע בעבירה או כמי שהתלונן כי הוא נפגע בעבירה לפי סימן זה, בין על ידי כלל הציבור ובין על ידי סביבתו הקרובה, או לרמוז על זיהויו כאמור, בין באמצעות פרסום של קולו, דמותו, כולה או חלקה, סביבתו או דמויות הקרובות לו, ובין בדרך אחרת, דינו – מאסר שנה.

(ב) לא ישא אדם באחריות פלילית לפי סעיף קטן (א) אם האדם ששמו או זהותו פורסמו כאמור נתן את הסכמתו בכתב לפרסום או אם בית משפט התיר את הפרסום מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ג) המצלם אדם, בשל היותו מי שנפגע בעבירה או מי שהתלונן כי הוא נפגע בעבירה לפי סימן זה, תוך כדי בילוש או התחקות אחריו, העלולים להטרידו, או תוך הטרדה אחרת, לרבות תוך המתנה לאותו אדם בבית המשפט או בתחנת משטרה, והכל בלא הסכמתו שניתנה מראש, דינו – מאסר שישה חודשים או מחצית הקנס האמור בסעיף 61(א)(4); הסכמה כאמור תינתן לעניין בגיר – בכתב, ולעניין קטין – בפני בית המשפט.

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על פרסום או צילום שנעשה על ידי המשטרה או מטעמה לשם חקירת עבירות, חקירת מוות או איתור נעדרים, כשהפרסום או הצילום חיוני לצורך החקירה או האיתור כאמור.

סייג לאחריות פלילית

353. באישום בשל עבירה לפי סעיף 346(א) תהיה זו הגנה לנאשם שהבדל הגילים בינו לבין הקטין אינו עולה על שלוש שנים, אם הקטין הסכים למעשה ואם המעשה נעשה במהלך יחסי רעות רגילים וללא ניצול מעמדו של הנאשם.

סייג להתיישנות עבירות מין בקטין

354. (א) בעבירות המנויות בסעיף קטן זה, שנעברו בקטין, יחל מנין תקופת ההתיישנות ביום שמלאו לו שלושים וארבע שנים; ואולם אם חלפה מיום ביצוע העבירה התקופה הנקובה לגביה כאמור בסעיף 9(א) או (א1) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לפי העניין – לא יוגש כתב אישום אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה –

(1) עבירה לפי סעיף 351;

(2) עבירה שעבר האחראי על הקטין כהגדרת "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א והוא אינו בן משפחה כהגדרת "בן משפחה" בסעיף 351(ה) והיא אחת מן העבירות הבאות:

(א) אינוס – לפי סעיף 345;

(ב) חדירה אסורה – לפי סעיף 346(א);

(ג) (נמחקה)

(ד) מעשה מגונה – לפי סעיף 348(א), (ב), (ג1) או (ד).

(3) עבירה מן העבירות המנויות בפסקה (2) שנעברה בקטין בידי בנם או בתם של דודו או דודתו שמלאו להם 15 שנים.

(א1) הוגש כתב אישום, לפי סעיף קטן (א), בעקבות תלונה שהוגשה למשטרה לאחר שמלאו לנפגע העבירה עשרים ושמונה שנים, לא יורשע אדם על סמך עדות יחידה של נפגע העבירה, אלא אם כן יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה; כלל כתב האישום גם עבירה שלא כאמור בסעיף קטן (א), תחול הוראת סעיף קטן זה רק לענין עבירה כאמור בסעיף קטן (א).

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על מעשה שנעשה לפני יום י"ט באב התש"ן (10 באוגוסט 1990) ובלבד שנתקיימו כל אלה:

(1) המעשה היה עבירה לפי סימן זה כנוסחו בעת עשייתו;

(2) אילו נעשה המעשה לאחר היום האמור היה מהווה עבירה לפי סעיף 351;

(3) העבירה טרם התיישנה לפי סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

(ג) (1) בעבירות המנויות בסעיף קטן זה, שנעברו בקטין, בידי מי שמלאו לו חמש עשרה שנים, והוא אינו האחראי על הקטין כאמור בהגדרה "אחראי על קטין או חסר ישע" שבסעיף קטן (א)(2), בן משפחה כהגדרתו באותו סעיף קטן, או בנם או בתם של דודו או דודתו של הקטין כאמור בסעיף קטן (א)(3), יחל מנין תקופת ההתיישנות ביום שמלאו לקטין שלושים ושלוש שנים; ואולם אם חלפה מיום ביצוע העבירה, התקופה הנקובה לגביה כאמור בסעיף קטן (א) – לא יוגש כתב אישום אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה;

(2) ואלה העבירות:

(א) אינוס – לפי סעיף 345;

(ב) (נמחקה)

(ג) מעשה מגונה – לפי סעיף 348(א), (ב) או (ג1).

(ד) הוגש כתב אישום, לפי סעיף קטן (ג), בעקבות תלונה שהוגשה למשטרה לאחר שחלפה מיום ביצוע העבירה, התקופה הנקובה לגביה כאמור בסעיף קטן (א) או לאחר שמלאו לקטין 18 שנים, לפי המאוחר, לא יורשע אדם על סמך עדות יחידה של נפגע העבירה אלא אם כן יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה; כלל כתב האישום גם עבירה שלא כאמור בסעיף קטן (ג), תחול הוראת סעיף קטן זה רק לענין העבירה כאמור באותו סעיף קטן.

(ה) הוראות סעיף קטן (ג) יחולו גם על עבירה שביום כניסתו לתוקף של חוק העונשין (תיקון מס' 84), התשס"ה-2005, טרם התיישנה לפי סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לפי הדין שחל עליה ערב המועד האמור.

(ו) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ג) יחולו גם על עבירה שביום כניסתו לתוקף של חוק העונשין (תיקון מס' 155), התשפ"ו-2026, טרם התיישנה לפי סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לפי הדין שחל עליה ערב המועד האמור.

עונש מזערי

355. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 345, 348(א), (ב) או (ג1), או 351(א), (ב) או (ג)(1) או (2), לא יפחת עונשו מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו.

(ב) עונש מאסר לפי סעיף קטן (א) לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על-תנאי.

סימן ו': עבירות כלפי קטינים ונכים

השארת ילד בלא השגחה או במטרה לנטשו

361. המשאיר ילד שטרם מלאו לו שש שנים בלא השגחה ראויה, ובכך מסכן את חיי הילד או פוגע או עלול לפגוע פגיעה ממשית בשלומו או בבריאותו, דינו – מאסר שלוש שנים; עשה כן ברשלנות, דינו – מאסר שנה; עשה כן במטרה לנטוש את הילד, דינו – מאסר חמש שנים.

הזנחת ילדים ומושגחים אחרים

362. (א) בסעיף זה ובסעיף 363, "מושגח" –

(1) קטין שלא מלאו לו שש עשרה שנים;

(2) קטין שמלאו לו שש עשרה שנים או בגיר שאינם מסוגלים לדאוג לצורכי חייהם.

(ב) הורה של מושגח, אשר אינו מספק מזון, לבוש, צורכי לינה וצורכי חיים חיוניים אחרים במידה הדרושה לשמירת שלומו ובריאותו, דינו – מאסר שלוש שנים, זולת אם הוכיח שנקט אמצעים סבירים לפי הנסיבות להשגת הדרוש כדי לספק את הצרכים ואין בידו לספקם.

(ג) המחויב על פי דין או הסכם לדאוג לצורכי חייו של קטין או של מי שאינו מסוגל לדאוג לצורכי חייו, הנתון להשגחתו, למעט הורה, אשר אינו מספק מזון, לבוש, צורכי לינה וצורכי חיים חיוניים אחרים במידה הדרושה לשמירת שלומו ובריאותו, דינו – מאסר שלוש שנים, זולת אם הוכיח שנקט אמצעים סבירים לפי הנסיבות להשגת הדרוש כדי לספק את הצרכים ואין בידו לספקם.

נטישת מושגחים

363. (א) הורה של מושגח, שסירב לקבלו מידי מי שאינו מחויב לדאוג לצורכי חייו, או שהשאיר אותו בידי אדם שלא הסכים לדאוג לצורכי חייו, דינו – מאסר שישה חודשים; נטש את המושגח, דינו – מאסר שלוש שנים.

(ב) המחויב על פי דין או הסכם לדאוג לצורכי חייו של קטין או של מי שאינו מסוגל לדאוג לצורכי חייו, שסירב לקבלו מידי מי שאינו מחויב לדאוג לצורכי חייו, או שהשאיר אותו בידי אדם שלא הסכים לדאוג לצורכי חייו, דינו – מאסר שישה חודשים; נטש את הקטין או את מי שאינו מסוגל לדאוג לצורכי חייו, דינו – מאסר שלוש שנים.

מסירת קטין להחזקה בתמורה [א/186א] [תשל"א]

364. המציע או נותן תמורה בעד הרשות להחזיק בקטין שלא מלאו לו ארבע עשרה שנים, והמבקש או מקבל תמורה בעד מתן רשות להחזיק בקטין כאמור, דינו – מאסר שלוש שנים, ואין נפקא מינה אם היתה התמורה בכסף או בשווה כסף.

מסירת קטין בהתנערות מזכויות וחובות [א/186ב] [תשל"א]

365. (א) הורה או אפוטרופוס של קטין שלא מלאו לו ארבע עשרה שנים המוסר, או מרשה למסור, את הקטין למי שאינו הורו או אפוטרופסו, ויש במסירה משום התנערות מחובותיו או זכויותיו כלפי הקטין, דינו – מאסר שנתיים.

(ב) תהיה זאת הגנה טובה באישום לפי סעיף זה אם הוכח אחד מאלה:

(1) מסירת הקטין היתה למטרת אימוץ לפי חוק אימוץ ילדים, תש"ך-1960;

(2) מסירת הקטין היתה לזמן קצוב ובהסכמתו של עובד סוציאלי שמונה לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960;

(3) (נמחקה)

(4) מסירת הקטין היתה בהתאם להוראות חוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016.

מעביד הפוגע בעובדו או בחניכו [א/187]

366. (בוטל)

גניבת קטין

367. המוציא או מעכב במרמה, בכוח או בפיתויים קטין שלא מלאו לו ארבע עשרה שנים, או מקבלו או מסתירו ביודעין שהוא הוצא או עוכב כאמור, הכל בכוונה לשלול את החזקת הקטין מהורו, מאפוטרופסו

או ממי שחייב לפי הדין לטפל בו או להשגיח עליו ולקחתה לעצמו או לאחר, דינו – מאסר שבע שנים, והוא אם לא הוכיח שיש לו תביעה בתום לב לזכות ההחזקה כאמור.

המרת דתו של קטין [א/188א] [תשכ"ה]

368. (א) העורך טקס המרת דתו של קטין או עושה פעולה אחרת המביאה לידי המרת דתו של קטין, בניגוד להוראות סעיף 13א לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962, דינו – מאסר ששה חדשים.

(ב) המשדל קטין, בפניה ישירה אליו, להמיר דתו, דינו – מאסר ששה חדשים.

סימן ו'1: פגיעה בקטינים ובחסרי ישע

הגדרות

368א. בסימן זה –

"אומן" – אחד מאלה:

(1) אב או אם במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016;

(2) אחראי על קטין לפי פסקה (3) להגדרה "אחראי על קטין או חסר ישע";

"אחראי על קטין או חסר ישע" – כל אחד מאלה:

(1) הורה או מי שעליו האחריות לצרכי מחייתו, לבריאותו, לחינוכו או לשלומו של קטין או של חסר ישע – מכוח דין, החלטה שיפוטית, חוזה מפורש או מכללא, או מי שעליו האחריות כאמור לקטין או לחסר ישע מחמת מעשה כשר או אסור שלו;

(2) בן משפחה של קטין או של חסר ישע, שמלאו לו שמונה עשרה שנים ואיננו חסר ישע, והוא אחד מאלה: בן זוגו של הורו, סבו או סבתו, צאצאו, אחיו או אחותו, גיסו או גיסתו, דודו או דודתו, בן זוגו של אומן, וכן הורהו של אומן, צאצאו של אומן, אחיו או אחותו של אומן ובן זוגו של כל אחד מאלה;

(3) מי שהקטין או חסר הישע מתגורר עמו או נמצא עמו דרך קבע, ומלאו לו שמונה עשרה שנים; ובלבד שקיימים ביניהם יחסי תלות או מרות;

"חסר ישע" – מי שמחמת גילו, מחלתו או מוגבלותו הגופנית או הנפשית, ליקויו השכלי או מכל סיבה אחרת, אינו יכול לדאוג לצרכי מחייתו, לבריאותו או לשלומו;

"מעשה" – לרבות מחדל;

"עובד סוציאלי שמונה לפי חוק" – עובד סוציאלי שמונה לפי כל אחד מהחוקים המפורטים להלן, לפי העניין:

(1) חוק גיל הנישואין, התש"י-1950;

(2) חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955;

(3) חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958;

(4) חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960;

(5) חוק ההגנה על חוסים, התשכ"ו-1966;

(6) חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), התשכ"ט-1969;

(7) חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981;

(8) חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996;

"קטין" – (נמחקה)

תקיפת קטין או חסר ישע

368ב. (א) התוקף קטין או חסר ישע וגורם לו חבלה של ממש, דינו – מאסר חמש שנים; היה התוקף אחראי על הקטין או על חסר הישע, דינו – מאסר שבע שנים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) ונגרמה לקטין או לחסר הישע חבלה חמורה, דינו של התוקף – מאסר שבע שנים, ואם היה התוקף אחראי על הקטין או חסר הישע, דינו – מאסר תשע שנים.

(ג) לענין סעיף זה, "חבלה" – בין גופנית בין נפשית.

התעללות בקטין או בחסר ישע

368ג. העושה בקטין או בחסר ישע מעשה התעללות גופנית, נפשית או מינית, דינו – מאסר שבע שנים; היה העושה אחראי על קטין או חסר ישע, דינו – מאסר תשע שנים.

עונש מזערי – הוראת שעה

368ג1. (א) נעברה עבירה של גרימת חבלה של ממש או חבלה חמורה לפי סעיף 368ב, בקטין או בחסר ישע הנמצא במסגרת חינוכית או טיפולית, בידי האחראי על הקטין או חסר הישע באותה מסגרת, שאינו בן משפחתו, יוטל על עובר העבירה עונש מאסר, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו.

(ב) נעברה עבירה של התעללות לפי סעיף 368ג בקטין או בחסר ישע הנמצא במסגרת חינוכית או טיפולית, בידי האחראי על הקטין או חסר הישע באותה מסגרת, שאינו בן משפחתו, לא יפחת עונשו של עובר העבירה מחמישית העונש המרבי שנקבע לעבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו.

(ג) עונש מאסר לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים שיירשמו, כולו על תנאי.

(ד) בסעיף זה – "בן משפחה", של קטין או חסר ישע – הורהו או בן משפחה כמשמעותו בפסקה (2) להגדרה "אחראי על קטין או חסר ישע" שבסעיף 368א; "מסגרת חינוכית או טיפולית" – מעון, מוסד או כל מסגרת חינוכית או טיפולית אחרת.

חובת דיווח

368ד. (א) היה לאדם יסוד סביר לחשוב כי זה מקרוב נעברה עבירה בקטין או בחסר ישע בידי האחראי עליו, חובה על האדם לדווח על כך בהקדם האפשרי לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו – מאסר שלושה חדשים.

(ב) רופא, אחות, עובד חינוך, עובד סוציאלי, עובד שירותי רווחה, שוטר, פסיכולוג, קרימינולוג או עוסק במקצוע פרה-רפואי, וכן מנהל או איש צוות במעון או במוסד שבו נמצא קטין או חסר ישע – שעקב עיסוקם במקצועם או בתפקידם היה להם יסוד סביר לחשוב כי נעברה עבירה בקטין או חסר ישע בידי אחראי עליו – חובה עליהם לדווח על כך בהקדם האפשרי לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו – מאסר ששה חדשים.

(ג) היה לאחראי על קטין או חסר ישע יסוד סביר לחשוב כי אחראי אחר על קטין או חסר ישע עבר בו עבירה, חובה עליו לדווח על כך בהקדם האפשרי לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו – מאסר ששה חדשים.

(ג1) היה לאדם יסוד סביר לחשוב כי זה מקרוב נעברה בקטין או בחסר ישע עבירת מין לפי סעיפים 345, 346, 348 ו-351, בידי בן משפחה שטרם מלאו לו 18 שנים, חובה על האדם לדווח על כך בהקדם האפשרי לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו – מאסר שלושה חודשים; בסעיף זה, "בן משפחה" – כמשמעותו בפסקה (2) להגדרה "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א.

(ג2) בעל מקצוע מהמנויים בסעיף קטן (ב), שעקב עיסוקו במקצועו או בתפקידו היה לו יסוד סביר לחשוב כי נעברה בקטין או בחסר ישע עבירת מין לפי סעיפים 345, 346, 348 ו-351, בידי בן משפחה שטרם מלאו לו 18 שנים, חובה עליו לדווח על כך בהקדם האפשרי לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו – מאסר שישה חודשים.

(ג3) היה לאחראי על קטין או חסר ישע יסוד סביר לחשוב כי נעברה בקטין או בחסר ישע עבירת מין לפי סעיפים 345, 346, 348 ו-351, בידי בן משפחה שטרם מלאו לו 18 שנים, חובה עליו לדווח על כך בהקדם האפשרי לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו – מאסר שישה חודשים.

(ד) נעברה בקטין או בחסר ישע הנמצא במעון, במוסד או במסגרת חינוכית או טיפולית אחרת, עבירת מין לפי סעיפים 345 עד 348, או עבירה של גרימת חבלה חמורה לפי סעיף 368ב(ב) או עבירת התעללות לפי סעיף 368ג, חובה על מנהל או איש צוות במקום כאמור, לדווח על כך בהקדם האפשרי לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו – מאסר שישה חדשים.

(ה) חובת דיווח לפי סעיף זה לא תחול על קטין.

(ו) עובד סוציאלי שמונה לפי חוק שקיבל דיווח לפי סעיף זה יעבירנו למשטרה בצירוף המלצתו לפעול או להימנע מלפעול בקשר לדיווח, אלא אם כן קיבל אישור שלא להעביר את הדיווח למשטרה מאת אחת הועדות שהקים שר המשפטים לענין זה; חברי ועדה כאמור יהיו נציג פרקליט מחוז והוא יהיה היושב-ראש, קצין משטרה בדרגת רב פקד ומעלה ועובד סוציאלי שמונה לפי חוק לאותו מחוז.

(ז) הגיע למשטרה מידע לפי סעיף זה, תעביר אותו לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק, ולא תפעל לפני שתיוועץ בו אלא אם כן נדרשת פעולה מיידית שאינה סובלת דיחוי; אין בפעולה מיידית כאמור כדי לשלול את חובת העברת המידע לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק וההתייעצות עמו לאחר מכן.

(ח) בסעיף זה, למעט בסעיף קטן (ד), "עבירה" – אחת מאלה:

(1) עבירת זנות ותועבה לפי סעיפים 199, 201, 202, 203, 203ב, 203ג, 205א ו-214(ב1);

(2) עבירה של סיכון החיים והבריאות לפי סעיף 337;

(3) עבירת מין לפי סעיפים 345, 346, 347א, 348 ו-351;

(4) עבירה של נטישה או הזנחה לפי סעיפים 361 ו-362;

(5) עבירה של תקיפה או התעללות לפי סעיפים 368ב ו-368ג;

(6) עבירה של סחר בבני אדם לפי סעיף 377א.

תקנות

368ה. שר המשפטים, לאחר התייעצות עם שר העבודה והרווחה ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע סימן זה.

סימן ו'2: תקיפת זקנים

תקיפת זקן

368ו. (א) התוקף זקן וגורם לו חבלה של ממש, דינו – מאסר חמש שנים.

(ב) התוקף זקן וגורם לו חבלה חמורה, דינו – מאסר שבע שנים.

(ג) בסעיף זה, "זקן" – אדם שמלאו לו 65 שנים.

(ד) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף זה, יוטל עליו עונש מאסר, שלא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים שיירשמו, כולו על-תנאי.

סימן ז': פגיעה בחירות

חטיפה

369. הכופה אדם בכוח או באיומים או מפתהו באמצעי תרמית ללכת מן המקום שהוא נמצא בו, הרי זו חטיפה, ודינו – מאסר עשר שנים.

הוצאה אל מעבר לגבולות המדינה

370. המוציא אדם אל מעבר לגבולות המדינה שבה שוהה אותו אדם בלי הסכמתו שלו עצמו או של המורשה כחוק להסכים בשבילו, דינו – מאסר עשר שנים.

חטיפה לשם כליאה

371. החוטף אדם בכוונה שייכלא שלא כחוק, דינו – מאסר עשרים שנים.

חטיפה לשם רצח או סחיטה

372. החוטף אדם כדי לרצחו או כדי להעמידו בסכנת רצח, או חוטף אדם כדי לסחוט או לאיים, דינו – מאסר עשרים שנים.

חטיפה ממשמורת

373. (א) המוציא, במעשה או בפיתוי, קטין שלא מלאו לו שש עשרה שנים או אדם שאינו שפוי בדעתו, ממשמורתו של אפוטרופוסם על פי דין בלי הסכמת האפוטרופוס, דינו – מאסר עשרים שנים.

(ב) העושה כאמור בסעיף קטן (א) כדי לרצוח או להעמיד בסכנת רצח, דינו – מאסר עולם ועונש זה בלבד.

חטיפה לשם חבלה חמורה

374. החוטף אדם כדי שיהיה נתון לחבלה חמורה והחוטף אדם בידיעה שהנחטף יהיה נתון במצב כאמור, דינם – מאסר עשרים שנים.

חטיפה לשם מטרות סחר בבני אדם

374א. החוטף אדם לשם מטרה מהמטרות המנויות בסעיף 377א(א) או כדי להעמידו בכך באחת מהסכנות המנויות באותו סעיף, דינו – מאסר עשרים שנים.

הסתרת חטוף [א/259]

375. המסתיר או כולא אדם באיסור בידיעה שהוא נחטף, דינו כאילו חטף את האדם באותה כוונה, ידיעה או מטרה שהיו לו בהסתרת האדם או בכליאתו.

החזקה בתנאי עבדות

375א. (א) המחזיק אדם בתנאי עבדות לצורכי עבודה או שירותים לרבות שירותי מין, דינו – מאסר שש עשרה שנים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) בקטין, דינו של עובר העבירה – מאסר עשרים שנים.

(ג) בסימן זה, "עבדות" – מצב שבו מופעלות כלפי אדם סמכויות המופעלות ככלל כלפי קניינו של אדם; לענין זה, יראו שליטה ממשית בחייו של אדם או שלילת חירותו כהפעלת סמכויות כאמור.

עבודת כפיה

376. הכופה שלא כדין אדם לעבוד, תוך שימוש בכוח או באמצעי לחץ אחר או תוך איום באחד מאלה, או בהסכמה שהושגה בתרמית, והכל בין בתמורה ובין שלא בתמורה – דינו מאסר שבע שנים.

עיכוב דרכון

376א. המעכב תחת ידו, שלא כדין, דרכון, תעודת מסע, או תעודת זהות של אדם אחר, דינו – מאסר שלוש שנים; העושה כן לשם מטרה מהמטרות המנויות בסעיף 377א(א) או המעמידו בכך באחת מהסכנות המנויות באותו סעיף, דינו – מאסר חמש שנים.

גרימה לעזיבת המדינה לשם זנות או עבדות

376ב. (א) הגורם לאדם לעזוב את המדינה שבה הוא מתגורר לשם העסקתו בזנות או החזקתו בתנאי עבדות, דינו – מאסר עשר שנים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) בקטין, דינו של עובר העבירה – מאסר חמש עשרה שנים.